

**T.C.
ÇAĞ ÜNİVERSİTESİ
SOSYAL BİLİMLER ENSTİTÜSÜ
PSİKOLOJİ ANA BİLİM DALI**

**ÜÇ FARKLI LİSE TÜRÜNDE SUNULAN REHBERLİK VE PSİKOLOJİK
DANIŞMA HİZMETLERİNİN İNCELENMESİ: MERSİN İLİ, YENİŞEHİR
ÖRNEĞİ**

**TEZİ YAZAN
Ecem DÖLEK**

YÜKSEK LİSANS TEZİ

Danışman: Prof. Dr. Nurgül ÖZPOYRAZ

Jüri Üyesi: Doç Dr. Murat KOÇ

Jüri Üyesi: Doç. Dr. Binnaz KIRAN (Mersin Üniversitesi)

MERSİN / EYLÜL 2019

ONAY

T.C
ÇAĞ ÜNİVERSİTESİ
SOSYAL BİLİMLER ENSTİTÜSÜ MÜDÜRLÜĞÜ' NE

201710035 numaralı öğrencimiz olan **Ecem DÖLEK** tarafından hazırlanan “**Üç Farklı Lise Türünde Sunulan Rehberlik ve Psikolojik Danışma Hizmetlerinin İncelenmesi; Mersin İli, Yenişehir Örneği**” başlıklı bu tez çalışması jüri üyelerimiz tarafından oy birliği ile **Psikoloji** Anabilim Dalında **YÜKSEK LİSANS TEZİ** olarak kabul edilmiştir.

(Enstitü Müdürlüğünde evrak aslı imzalıdır.)

Üniv. İçi Asıl Üye - Tez Danışmanı/- Jüri Başkanı: Prof. Dr. Nurgül ÖZPOYRAZ

(Enstitü Müdürlüğünde evrak aslı imzalıdır.)

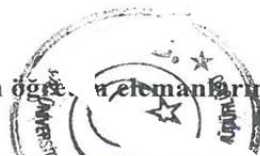
Üniv. İçi – Jüri 1.Yedek Üyesi: Doç. Dr. Murat KOÇ

(Enstitü Müdürlüğünde evrak aslı imzalıdır.)

Üniv. Dışı - Jüri Asıl Üyesi: Doç. Dr. Binnaz KIRAN

(Mersin Üniversitesi)

Yukarıdaki imzaların, adı geçen öğretim üyelerine ait olduklarını onaylarım.

(Enstitü Müdürlüğünde evrak aslı imzalıdır.)

17 / 09 / 2019

Doç. Dr. Murat KOÇ

Sosyal Bilimler Enstitüsü Müdürü

Not: Bu tezde kullanılan özgün ve başka kaynaktan yapılan bildirişlerin, çizelge, şekil ve fotoğrafların kaynak gösterilmeden kullanımı, 5846 Sayılı Fikir ve Sanat Eserleri Kanunu'ndaki hükümlere tabidir.

İTHAF

Biricik Anneme ve Babama...

ETİK BEYANI

Çağ Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Tez Yazım Kurallarına uygun olarak hazırladığım bu tez çalışmada;

- Tez içinde sunduğum verileri, bilgileri ve dokümanları akademik ve etik kurallar çerçevesinde elde ettiğimi,
 - Tüm bilgi, belge, değerlendirme ve sonuçları bilimsel etik ve ahlak kurallarına uygun olarak sunduğumu,
 - Tez çalışmada yararlandığım eserlerin tümüne uygun atıfta bulunarak kaynak gösterdiğimi,
 - Kullanılan verilerde ve ortaya çıkan sonuçlarda herhangi bir değişiklik yapmadığımı,
 - Bu tezde sunduğum çalışmanın özgün olduğunu,
- bildirir, aksi bir durumda aleyhime doğabilecek tüm hak kayıplarını kabullendiğimi beyan ederim

17 / 09 / 2019

Ecem DÖLEK

TEŞEKKÜR

Öncelikle danışmanlığımı kabul eden ve bu sürecin her aşamasında bilgilerini, desteğini, deneyimlerini ve değerli zamanını esirgemeyerek bana her fırsatta yardımcı olan çok değerli hocam Prof. Dr. Nurgül ÖZPOYRAZ'a teşekkür ederim. Bu süreci böylesine rahat atlatmam için sunmuş olduğu değerli önerileri ve rehberliğine minnettarım.

Tez jüri üyeliğimi kabul eden değerli Doç.Dr. Binnaz KIRAN ve değerli Doç. Dr. Murat KOÇ'a teşekkür ediyorum.

Tüm hayatım boyunca olduğu gibi bu zorlu sürecin de her anında bana destek olan canım annem Huriye DÖLEK ve canım babam Adem DÖLEK'e teşekkür ediyorum.

Çalışmama katkı ve yardımlarını sağlayan sevgili eşim Giray OVLA'ya ve pek sevgili arkadaşım Ezgi CÖMERT'e teşekkürü bir borç bilirim.

ÖZET

ÜÇ FARKLI LİSE TÜRÜNDE SUNULAN REHBERLİK ve PSİKOLOJİK DANIŞMA HİZMETLERİNİN İNCELENMESİ: MERSİN İLİ, YENİŞEHİR ÖRNEĞİ

Ecem DÖLEK

Yüksek Lisans Tezi, Psikoloji Anabilim Dalı
Tez Danışmanı: Prof. Dr. Nurgül ÖZPOYRAZ

Eylül 2019, 97 sayfa

Araştırma, Anadolu lisesi, Meslek lisesi ve Özel Temel lise olmak üzere üç farklı lise türünde öğrenim gören 337 ortaöğretim öğrencisi üzerinde yapılmıştır. Araştırmada gerekli bilgileri toplamak amacıyla “Kişisel Bilgi Formu” ve “Okul Rehberlik Hizmetleri Ölçeği” kullanılmıştır. Araştırmada öğrencilerin görüşleri doğrultusunda psikolojik danışma ve rehberlik hizmetlerinin değerlendirilmesi yapılmıştır. Araştırma sonucunda, psikolojik danışma ve rehberlik hizmetlerini en çok verilen hizmetten en az verilen hizmete doğru sırasıyla psikolojik danışma hizmetleri, yöneltme-yerleştirme hizmetleri, konsültasyon hizmetleri, bilgi toplama ve yayma hizmetleri, oryantasyon hizmetleri, izleme hizmetleri, çevre-veli ilişkileri hizmetleri, araştırma ve değerlendirme hizmetleri, bireyi tanıma hizmetleri şeklinde belirlenmiştir.

Araştırma sonuçlarına göre, psikolojik danışma ve rehberlik hizmetlerini değerlendirme puanlarının cinsiyete, yaşa, sınıfa, akademik başarı durumuna, annelerin ve babaların öğrenim durumlarına, öğrencilerin kiminle birlikte yaşadıklarına, kardeş sayılarına, ailelerinin aylık gelirlerine ve Psikolojik Danışman ve Rehber Öğretmenin yardımcı olacağı ya da olmayacağı görüşüne göre anlamlı olarak farklılık göstermediği belirlenmiştir. Okul türleri ile rehberlik ve psikolojik danışma hizmetleri toplam puanları ve dokuz alt ölçek puanları arasında, Psikolojik Danışman ve Rehber Öğretmen ile görüşüp görüşmeme durumuna, rehberlik servisi ile ilgili bilgi verilmesi durumuna göre anlamlı bir ilişki olduğu görülmüştür.

Anahtar Kelimeler: Eğitim, psikolojik danışma ve rehberlik, psikolojik danışman

ABSTRACT**INVESTIGATION OF GUIDANCE AND PSYCHOLOGICAL COUNSELING
SERVICES PROVIDED IN THREE DIFFERENT HIGH SCHOOL TYPES:
MERSİN PROVINCE, TESTED IN YENİŞEHİR****Ecem DÖLEK****Master Thesis, Department of Psychology****Supervisor: Prof. Dr. Nurgül ÖZPOYRAZ****September 2019, 97 pages**

This research evaluated school psychological counseling services based on high school students' views. Participants were 337 students. "Personal Information Form" and "the School Guidance Services Scale" were used for data analysis. Results showed that listed the guidance services from the most utilized to the least as follows: appraisal and counseling services, placement, consultation, information gathering and outreach, orientation, follow-up, public and family relations, research and evaluation.

According to the results of the research, psychological counseling and guidance services evaluation scores are based on gender, age, class, academic achievement level, mothers and fathers 'educational background, students' living with whom, number of siblings, monthly income of their families and the opinion of the Counselor and Counselor. were not significantly different.

There was a significant relationship between school types, total scores of guidance and counseling services and nine subscales scores according to whether or not to meet with Counselor and Guidance Teacher, and to provide information about guidance service.

Key Words: Education, counseling and guidance services, psychological counselor

ÖNSÖZ

Ortaöğretim dönemindeki öğrenciler gelişim dönemleri itibariyle fizyolojik, cinsel, bilişsel ve sosyal sorunlarla baş etmek durumundadırlar. Ayrıca yetişkine dönüşürken ergenlikle ilgili gelişimsel dönemlerini tamamlayarak sonraki hayatlarında daha sağlıklı bireyler olmaya çaba göstermektedirler. Tüm bu dönüşüm sürecinde eğitsel planı çerçevesinde kendisine uygun alan ve meslek seçimini sağlayabilmelidir. Sonuç olarak ortaöğretim ergenlikten yetişkinliğe uzanan zorlu bir yaşam bölümü olmasının yanı sıra eğitim hayatı açısından ilerideki tüm hayatı etkileyebilecek kararların alındığı dönemdir.

Ortaöğretim kurumları genel ve mesleki-teknik eğitim kurumlarından oluşmaktadır. Genel ortaöğretim kurumları: öğrencilere genel kültür kazandırmanın yanı sıra, ilgi, istek ve yetenekleri doğrultusunda yükseköğretime hayata ve iş alanlarına hazırlayan eğitim öğretim sürecidir. Genel Ortaöğretim Kurumları; Anadolu Liseleri, Sosyal Bilimler Liseleri, Fen Liseleri, Güzel Sanatlar Liseleri ve Spor Liselerini kapsamaktadır. Mesleki ve teknik eğitim kurumları ise genel kültür kazandırmanın yanı sıra, ilgi, istek ve yetenekleri doğrultusunda yükseköğretime, mesleğe, hayata ve iş alanlarına hazırlayan eğitim öğretim sürecidir. Mesleki ve Teknik Ortaöğretim Kurumları; Mesleki ve Teknik Anadolu Liseleri, Mesleki ve Teknik Eğitim Merkezleri, Mesleki Eğitim Merkezleri, Çok Programlı Anadolu Liseleri ile Anadolu İmam Hatip Liselerinden oluşmaktadır (Milli Eğitim Bakanlığı, 2018). Eğitim kurumlarındaki bu farklılıklar psikolojik danışmanlık ve rehberlik hizmetlerinde de farklılıklar olabileceğini göstermektedir. Bu nedenle çalışma farklı türdeki ortaöğretim kurumlarında yürütülmüştür.

İÇİNDEKİLER

	Sayfa
KAPAK	i
ONAY	ii
İTHAF	iii
ETİK BEYANI	iv
TEŞEKKÜR	v
ÖZET	vi
ABSTRACT	vii
ÖNSÖZ	viii
İÇİNDEKİLER	ix
KISALTMALAR	xiii
TABLolar LİSTESİ	xiv
EKLER LİSTESİ	xviii

BÖLÜM I

1. GİRİŞ

1.1. Araştırmanın Arka Planı	1
1.2. Araştırmanın Amacı	2
1.3. Araştırmanın Problemi	2
1.4. Araştırmanın Önemi	2
1.5. Araştırmanın Sınırlılıkları	2
1.6. Araştırmanın Hipotezleri.....	3
1.7. Tanımlar	4

BÖLÜM II

2. KURAMSAL AÇIKLAMALAR ve İLGİLİ ARAŞTIRMALAR

2.1. Psikolojik Danışma ve Rehberliğin Tanımı	5
2.2. Psikolojik Danışma ve Rehberliğin Tarihsel Gelişimi.....	6
2.2.1. Dünyada Psikolojik Danışma ve Rehberliğin Gelişimi	6
2.2.2. Ülkemizde Psikolojik Danışma ve Rehberlik Kavramının Gelişi.....	8

2.2.2.1. Rehberlik ve Araştırma Merkezlerinin Kurulması.....	8
2.2.2.2. Okullarda Rehberlik Servislerinin Kurulması.....	9
2.2.2.3. Psikolojik Danışmanlık ve Rehberlik Lisans Programlarının Açılması	9
2.3. Psikolojik ve Danışma Hizmet Çeşitleri	10
2.3.1. Hizmetlerin Verildiği Birey Sayısı	10
2.3.2. Kurumların Nitelikleri.....	11
2.3.3. Eğitim Alanında Psikolojik Danışma ve Rehberlik	12
2.3.3.1. Okul Öncesi Eğitimde Rehberlik ve Psikolojik Danışma	13
2.3.3.2. İlköğretimde Rehberlik ve Psikolojik Danışma	14
2.3.3.3. Ortaöğretimde Psikolojik Danışma ve Rehberlik Hizmetleri	15
2.3.3.4. Yükseköğretimde Psikolojik Danışma ve Rehberlik Hizmetleri .	16
2.3.4. Psikolojik Danışma ve Rehberliğin Temel İşlevleri	16
2.3.5. Hizmetlerin Yoğunlaştığı Problem Alanları	17
2.3.5.1. Eğitsel Rehberlik.....	17
2.3.5.2. Mesleksel Rehberlik.....	18
2.3.5.3. Bireysel Rehberlik.....	18
2.4. Ortaöğretim Kurumlarında Sunulan Psikolojik Danışmanlık ve Rehberlik Faaliyetleri ile İlgili Araştırmalar.....	19

BÖLÜM III

3. YÖNTEM

3.1. Araştırmanın Amacı.....	21
3.2. Araştırmanın Modeli	21
3.3. Araştırmanın Örneklemi	22
3.4. Veri Toplama Araçları	22
3.4.1. Kişisel Bilgi Formu	22
3.4.2. Okul Rehberlik Hizmetleri Ölçeği	22
3.5. Araştırmanın Yapılışı.....	23
3.6. Verilerin Analizi	23

BÖLÜM IV

4. BULGULAR

4.1. Demografik Bulgular	25
4.2. Birinci Alt Probleme İlişkin Bulgular	32
4.2.1. Meslek Lisesi, Özel Temel Lise ve Anadolu Lisesindeki Rehberlik Hizmetleri Puanlarına Göre İnceleme	32
4.2.2. Psikolojik Danışma Hizmetleri Alt Ölçeğine Göre İnceleme	33
4.2.3. Oryantasyon (Okula ve Duruma Alıştırma) Alt Ölçeğine Göre İnceleme	33
4.2.4. Bireyi Tanıma Hizmetleri Alt Ölçeğine Göre İnceleme	34
4.2.5. Bilgi Toplama ve Yayma Hizmetleri Alt Ölçeğine Göre İnceleme	35
4.2.6. Yönelme ve Yerleştirme Hizmetleri Alt Ölçeğine Göre İnceleme	36
4.2.7. İzleme Hizmetleri Alt Ölçeğine Göre İnceleme.....	37
4.2.8. Çevre ve Veli Hizmetleri Alt Ölçeğine Göre İnceleme	38
4.2.9. Müşavirlik Hizmetleri Alt Ölçeğine Göre İnceleme.....	39
4.2.10. Araştırma ve Değerlendirme Hizmetleri Alt Ölçeğine Göre İnceleme..	40
4.3. İkinci Alt Probleme İlişkin Bulgular.....	41
4.3.1. Cinsiyete Göre İnceleme	41
4.3.2. Yaşa Göre İnceleme	42
4.3.3. Sınıfa Göre İnceleme	43
4.3.4. Akademik Duruma Göre İnceleme	43
4.3.5. Annelerin Öğrenim Durumuna Göre İnceleme.....	44
4.3.6. Babaların Öğrenim Durumuna Göre İnceleme	45
4.3.7. Birlikte Yaşama Türüne Göre İnceleme	46
4.3.8. Kardeş Sayısına Göre İncelenmesi	47
4.3.9. Aylık Gelire Göre İncelenmesi	48
4.3.10. Psikolojik Danışman ve Rehber Öğretmenin Bulunmasına Göre İncelenmesi.....	49
4.3.11. Psikolojik Danışma ve Rehberlik Servisi ile İlgili Bilgi Verilmesine Göre İncelenmesi.....	49
4.3.12. Psikolojik Danışman ve Rehber Öğretmenle Görüşme Durumuna Göre İncelenmesi.....	50
4.3.13. Psikolojik Danışman ve Rehber Öğretmenin Yardımcı Olacağını Düşünme Durumuna Göre İncelenmesi	51

BÖLÜM V**5. TARTIŞMA VE YORUM**

5.1. Okul Rehberlik Hizmetleri Ölçeği	52
---	----

BÖLÜM VI**6. SONUÇ VE ÖNERİLER**

6.1. Sonuçlar	56
6.2. Öneriler	56

7. KAYNAKÇA	58
--------------------------	----

8. EKLER	61
-----------------------	----

9. ÖZGEÇMİŞ	76
--------------------------	----

KISALTMALAR

- ABD** : Amerika Birleşik Devletleri
PDR : Psikolojik Danışma ve Rehberlik

TABLOLAR LİSTESİ

	Sayfa
Tablo 1. Okul Rehberlik Hizmetleri Ölçeğinde Basıklık Çarpıklık Değerleri.....	24
Tablo 2. Öğrencilerin Cinsiyet Değişkeni İçin Frekans ve Yüzde Değerleri.....	25
Tablo 3. Öğrencilerin Cinsiyet Değişkeni İçin Frekans ve Yüzde Değerleri.....	25
Tablo 4. Öğrencilerin Öğrenim Görülen Lise Türü İçin Frekans ve Yüzde Değerleri	26
Tablo 5. Öğrencilerin Öğrenim Gördükleri Sınıf Düzeyi İçin Frekans ve Yüzde Değerleri	26
Tablo 6. Öğrencilerin Sınıf Geçme Şekli İçin Frekans ve Yüzde Değerleri.....	26
Tablo 7. Öğrencilerin Annelerinin Eğitim Seviyesi İçin Frekans ve Yüzde Değerleri	27
Tablo 8. Öğrencilerin Babalarının Eğitim Seviyesi İçin Frekans ve Yüzde Değerleri	27
Tablo 9. Öğrencilerin Kiminle Birlikte Yaşadığı İçin Frekans ve Yüzde Değerleri	28
Tablo 10. Öğrencilerin Kardeş Sayısı İçin Frekans ve Yüzde Değerleri.....	28
Tablo 11. Öğrencilerin Aylık Gelirleri İçin Frekans ve Yüzde Değerleri	28
Tablo 12. Öğrencilerin Okulunda Psikolojik Danışman ve Rehber Öğretmenin Bulunup Bulunmama Durumu İçin Frekans ve Yüzde Değerleri.....	29
Tablo 13. Öğrencilerin Okul Rehberlik Hizmetlerinden Haberdar Olma Durumu İçin Frekans ve Yüzde Değerleri	29
Tablo 14. Öğrencilerin Okul Psikolojik Danışma ve Rehber Öğretmeni ile Ders ve Eğitim Sorunları ile Görüşme Durumu İçin Frekans ve Yüzde Değerleri	29
Tablo 15. Öğrencilerin Okul Psikolojik Danışma ve Rehber Öğretmeni ile Üniversite Tercihleri İçin Görüşme Durumu İçin Frekans ve Yüzde Değerleri	30
Tablo 16. Öğrencilerin Okul Psikolojik Danışma ve Rehber Öğretmeni ile Kendi Sıkıntılarıyla İlgili Görüşme Durumu İçin Frekans ve Yüzde Değerleri.....	30
Tablo 17. Öğrencilerin Okul Psikolojik Danışma ve Rehber Öğretmeni ile Diğer Konularda Görüşme Durumu İçin Frekans ve Yüzde Değerleri	30
Tablo 18. Öğrencilerin Okul Psikolojik Danışma ve Rehber Öğretmeni ile Hiç Görüşmeme Durumu İçin Frekans ve Yüzde Değerleri	31

Tablo 19. Öğrencilerin Okul Psikolojik Danışma ve Rehber Öğretmeninin Kendisine Yardımcı Olacağını Düşünme Durumu İçin Frekans ve Yüzde Değerleri.....	31
Tablo 20. Anadolu Lisesi, Meslek Lisesi ve Özel Temel Lise Öğrencilerinin Rehberlik Hizmetleri Ölçeği Puanlarının Farklılaşp Farklılaşmadığını Belirlemek Üzere Yapılan Kruskal-Wallis Testi Sonuçları.....	32
Tablo 21. Anadolu Lisesi, Meslek Lisesi ve Özel Temel Lise Öğrencilerinin Psikolojik Danışma Hizmetleri Alt Ölçeği Puanlarının Farklılaşp Farklılaşmadığını Belirlemek Üzere Yapılan Kruskal-Wallis Testi Sonuçları	33
Tablo 22. Anadolu Lisesi, Meslek Lisesi Ve Özel Temel Lise Öğrencilerinin Oryantasyon (Okula ve Duruma Alıştırma) Hizmetleri Alt Ölçeği Puanlarının Farklılaşp Farklılaşmadığını Belirlemek Üzere Yapılan Kruskal-Wallis Testi Sonuçları.....	34
Tablo 23. Anadolu Lisesi, Meslek Lisesi Ve Özel Temel Lise Öğrencilerinin Bireyi Tanıma Hizmetleri Alt Ölçeği Puanlarının Farklılaşp Farklılaşmadığını Belirlemek Üzere Yapılan Kruskal-Wallis Testi Sonuçları	35
Tablo 24. Anadolu Lisesi, Meslek Lisesi Ve Özel Temel Lise Öğrencilerinin Bilgi Toplama ve Yayma Hizmetleri Alt Ölçeği Puanlarının Farklılaşp Farklılaşmadığını Belirlemek Üzere Yapılan Kruskal-Wallis Testi Sonuçları.....	36
Tablo 25. Anadolu Lisesi, Meslek Lisesi Ve Özel Temel Lise Öğrencilerinin Bilgi Toplama ve Yayma Hizmetleri Alt Ölçeği Puanlarının Farklılaşp Farklılaşmadığını Belirlemek Üzere Yapılan Kruskal-Wallis Testi Sonuçları.....	37
Tablo 26. Anadolu Lisesi, Meslek Lisesi Ve Özel Temel Lise Öğrencilerinin İzleme Hizmetleri Alt Ölçeği Puanlarının Farklılaşp Farklılaşmadığını Belirlemek Üzere Yapılan Kruskal-Wallis Testi Sonuçları	38
Tablo 27. Anadolu Lisesi, Meslek Lisesi Ve Özel Temel Lise Öğrencilerinin Çevre ve Veli Hizmetleri Alt Ölçeği Puanlarının Farklılaşp Farklılaşmadığını Belirlemek Üzere Yapılan Kruskal-Wallis Testi Sonuçları	39

Tablo 28. Anadolu Lisesi, Meslek Lisesi Ve özel Temel Lise Öğrencilerinin Müşavirlik Hizmetleri Alt Ölçeği Puanlarının Farklılaşp Farklılaşmadığını Belirlemek Üzere Yapılan Kruskal-Wallis Testi Sonuçları	40
Tablo 29. Anadolu Lisesi, Meslek Lisesi Ve Özel Temel Lise Öğrencilerinin Araştırma ve Değerlendirme Hizmetleri Alt Ölçeği Puanlarının Farklılaşp Farklılaşmadığını Belirlemek Üzere Yapılan Kruskal-Wallis Testi Sonuçları.....	41
Tablo 30. Anadolu Lisesi, Meslek Lisesi Ve Özel Temel Liselerdeki Öğrencilerin Rehberlik Hizmetleri Puanlarının Cinsiyetlerine Göre Farklılaşp Farklılaşmadığını Belirlemek Üzere Yapılan Mann-Whitney Testi Sonuçları	42
Tablo 31. Anadolu Lisesi, Meslek Lisesi Ve Özel Temel Liselerdeki Rehberlik Hizmetleri Puanı İle Cinsiyete Göre Farklılaşp Farklılaşmadığını Belirlemek Üzere Yapılan Kruskal-Wallis Testi Sonuçları.....	42
Tablo 32. Anadolu Lisesi, Meslek Lisesi Ve Özel Temel Liselerdeki Rehberlik Hizmetleri Puanı İle Sınıflarına Göre Farklılaşp Farklılaşmadığını Belirlemek Üzere Yapılan Kruskal-Wallis Testi Sonuçları.....	43
Tablo 33. Anadolu Lisesi, Meslek Lisesi Ve Özel Temel Liselerdeki Rehberlik Hizmetleri Puanlarının Akademik Durumlarına Göre Farklılaşp Farklılaşmadığını Belirlemek Üzere Yapılan Kruskal-Wallis Testi Sonuçları	44
Tablo 34. Anadolu Lisesi, Meslek Lisesi Ve Özel Temel Liselerdeki Rehberlik Hizmetleri Puanlarının Annelerinin Öğrenim Durumlarına Göre Farklılaşp Farklılaşmadığını Belirlemek Üzere Yapılan Kruskal-Wallis Testi Sonuçları.....	45
Tablo 35. Anadolu Lisesi, Meslek Lisesi Ve Özel Temel Liselerdeki Rehberlik Hizmetleri Puanlarının Babalarının Öğrenim Durumlarına Göre Farklılaşp Farklılaşmadığını Belirlemek Üzere Yapılan Kruskal-Wallis Testi Sonuçları.....	46
Tablo 36. Anadolu Lisesi, Meslek Lisesi Ve Özel Temel Liselerdeki Rehberlik Hizmetleri Puanlarının Birlikte Yaşama Türüne Göre Farklılaşp Farklılaşmadığını Belirlemek Üzere Yapılan Kruskal-Wallis Testi Sonuçları	47

Tablo 37. Anadolu Lisesi, Meslek Lisesi Ve Özel Temel Liselerdeki Rehberlik Hizmetleri Puanlarının Kardeş Sayısına Göre Farklılaşp Farklılaşmadığını Belirlemek Üzere Yapılan Kruskal-Wallis Testi Sonuçları	47
Tablo 38. Anadolu Lisesi, Meslek Lisesi Ve Özel Temel Liselerdeki Rehberlik Hizmetleri Puanlarının Aylık Gelir Miktarına Göre Farklılaşp Farklılaşmadığını Belirlemek Üzere Yapılan Kruskal-Wallis Testi Sonuçları	48
Tablo 39. Anadolu Lisesi, Meslek Lisesi Ve Özel Temel Liselerdeki Rehberlik Hizmetleri Puanlarının Psikolojik Danışmanlık ve Rehberlik Servisi İle İlgili Bilgi Verilmesine Göre Farklılaşp Farklılaşmadığını Belirlemek Üzere Yapılan Mann-Whitney Testi Sonuçları.....	49
Tablo 40. Anadolu Lisesi, Meslek Lisesi Ve Özel Temel Liselerdeki Rehberlik Hizmetleri Puanlarının Psikolojik Danışman ve Rehber Öğretmenle Kendi Sorunlarıyla İlgili Görüşmesine Göre Farklılaşp Farklılaşmadığını Belirlemek Üzere Yapılan Mann-Whitney Testi Sonuçları	50
Tablo 41. Anadolu Lisesi, Meslek Lisesi Ve Özel Temel Liselerdeki Rehberlik Hizmetleri Puanlarının Psikolojik Danışman ve Rehber Öğretmenin Yardımcı Olacağının Düşünülmesi Durumuna Göre Farklılaşp Farklılaşmadığını Belirlemek Üzere Yapılan Kruskal-Wallis Testi Sonuç.....	51

EKLER LİSTESİ

	Sayfa
8.1. Etik Kurul Onayı.....	61
8.2. Sosyodemografik Veri Formu	62
8.3. Okul Rehberlik Hizmetleri Ölçeği.....	65
8.4. İl Milli Eğitim Müdürlüğü Tez Anket İzini	73

BÖLÜM I

1. GİRİŞ

1.1. Araştırmanın Arka Planı

Günümüzde küreselleşmenin doğal bir sonucu olarak insanlığa ait neredeyse bütün dinamikler değişikliğe uğramıştır. Bilginin ve bilimin hiç olmadığı kadar önem kazandığı ve sınırların silikleştiği bu süreçte bilgi ve beceri elde etme süreçlerinin oldukça farklılaştığını söylemek mümkündür.

İletişim ve bilgi teknolojileri ile internet ve sosyal medya ağlarının gelişmesi, sosyal, siyasal, ekonomik ve kültürel yaşamda büyük değişiklikler ortaya çıkarmıştır. Küreselleşme süreci olarak tanımlanan bu gelişmeler ile birlikte insanların dünyanın başka yerlerindeki tecrübeler ve bilgiye kolayca ulaşması olanakları da gelişmiştir. Bu olanaklar aynı zamanda dünyanın küresel bir pazar ve rekabet alanına dönüşmesini de beraberinde getirmiş ve bu pazarda ve rekabet ortamında başarılı olmak sürekli ve kaliteli bir eğitim ile mümkün hale gelmiştir (Eser, 2014). Bu kapsamda değişen dünya dinamiklerine uyum sağlamak öğretmenleri ve öğrencileri de yakından etkilemektedir.

Eğitim süreci okul öncesi dönem ile başlamakta ve pek çok kişi için yetişkinliğe kadar devam etmektedir. Eğitim süresi boyunca pek çok ruhsal ve bedensel gelişim döneminden geçen kişiler bir yandan gelişim dönemlerinin dinamikleri ile baş ederken bir yandan da akademik gelişim göstermesi beklenmektedir. Gelişim dönemleri içerisinde belki de en sancılı olanı ergenlik, genellikle lise dönemine denk gelmektedir. Lise çağında bir yandan gerekli eğitimleri almak durumunda olan ergenler bir yandan da pek çok içsel çatışmayı çözerek yetişkinliğe adım atmaktadır. Tüm bu kaotik süreç içerisinde ergenlerin akademik başarılarına katkı sağlamak ve ruhsal, bedensel ve sosyal sorunlarına yardım etmek adına rehberlik ve psikolojik danışmanlık hizmetleri hayati önem kazanmaktadır. Çünkü ergenlik dönemi gelişim görevleri arasında yer alan değişen bedenine uyum sağlama, aileden bağımsız kalabilme, toplumda yer edinme, bir meslek belirleme ve bu alanda akademik çalışma yürütme vazgeçilmez bir süreç olup aile ve okul işbirliği gerektirmektedir.

Bu araştırmada üç farklı lise türünde bulunan rehberlik hizmetlerinin farklılıkların incelenmesi planlanmaktadır. Meslek lisesinde bulunan öğrencilerin rehberlik servisine ne gibi ihtiyaçları olmakta ya da Anadolu liselerinde rehberlik

hizmetleri nasıl işlemekte? Bütün bunların yanında Özel Temel liselerde rehberlik servisi ne gibi hizmetler sunar?

1.2. Araştırmanın Amacı

Bu çalışmada psikolojik danışmalık ve rehberlik hizmetlerinin değerlendirilmesi yapılmış olup alanda verilen hizmetlerin Anadolu lisesi, Meslek lisesi ve Özel Temel liseler açısından farklı nitelikte olup olmadığı araştırılmıştır. Farklı türlerdeki liselerde yürütülen rehberlik hizmetleri arasındaki farklar belirlenerek farkların etkilediği faktörlerin anlaşılması ve çözüme yönelik önerilerde bulunması sağlanmıştır.

1.3. Araştırmanın Problemi

Araştırmanın problem cümlesi olarak “Anadolu liselerinde, meslek liselerinde ve özel temel liselerde yürütülen rehberlik hizmetleri arasında fark var mıdır?” belirlenmiştir. Problem cümlesi belirlenirken, literatür tarandığında spesifik olarak bu üç lise türünde Psikolojik ve Rehberlik Hizmetleri karşılaştırması olmadığı kanaatine varılmıştır. Bu düşünceden yola çıkarak araştırma problemi belirlenmiştir.

1.4. Araştırmanın Önemi

Rehberlik ve Psikolojik Danışma ile ilgili literatür tarandığında 3 farklı türdeki liselerin arasındaki ilişkinin daha az üzerinde durulduğu göze çarpmıştır. Bu çalışmada yapılan inceleme ve karşılaştırma ilgili alanda yapılan diğer çalışmalardan biri olacaktır. Bunun yanı sıra okul türlerine göre farklı rehberlik hizmetlerinin oluşturulabilmesi açısından yeni bir bakış açısı kazanmaya yardımcı olabilecektir.

1.5. Araştırmanın Sınırlılıkları

Araştırmadaki kısıtlılıklar şu şekildedir;

Ölçekler lise de okuyan öğrencilere uygulanacaktır. Bu yüzden verilen cevapların yüzde yüz net cevaplar olmayacağı kanısına varılmıştır.

Zamana göre araştırma çeşitlerinden kesitsel araştırma metodu kullanılacaktır. Kesitsel yöntemde ki sınırlılıklar sadece bir tarihe bağlı araştırma yapılacağı için sınırlılık olabilmektedir. Bunun önüne geçilmesi ise sadece araştırmanın tekrar uygulanması ile mümkündür.

Okullarda bulunan rehber öğretmenlerin kişisel farklılıkları göz önünde bulundurursak sonuçlar okul bazında fark edeceği gibi rehber öğretmen bazında da farklılık gösterebilecektir.

1.6.Araştırmanın Hipotezleri

H₁: Anadolu lisesi, meslek lisesi ve özel temel lise öğrencilerinin rehberlik hizmetleri puanları arasında anlamlı bir fark vardır.

H_{1a}: Anadolu lisesi, meslek lisesi ve özel temel lise öğrencilerinin psikolojik danışma hizmetleri alt ölçeği puanları arasında anlamlı bir fark vardır.

H_{1b}: Anadolu lisesi, meslek lisesi ve temel özel lise öğrencilerinin oryantasyon (okula ve duruma alıştırma) alt ölçeği puanları arasında anlamlı bir fark vardır.

H_{1c}: Anadolu lisesi, meslek lisesi ve özel temel lise öğrencilerinin bireyi tanıma hizmetleri alt ölçeği puanları arasında anlamlı bir fark vardır.

H_{1d}: Anadolu lisesi, meslek lisesi ve özel temel lise öğrencilerinin bilgi toplama ve yayma hizmetleri alt ölçeği puanları arasında anlamlı bir fark vardır.

H_{1e}: Anadolu lisesi, meslek lisesi ve özel temel lise öğrencilerinin yöneltme ve yerleştirme hizmetleri alt ölçeği puanları arasında anlamlı bir fark vardır.

H_{1f}: Anadolu lisesi, meslek lisesi ve özel temel lise öğrencilerinin izleme hizmetleri alt ölçeği puanları arasında anlamlı bir fark vardır.

H_{1g}: Anadolu lisesi, meslek lisesi ve özel temel lise öğrencilerinin çevre ve veli hizmetleri alt ölçeği puanları arasında anlamlı bir fark vardır.

H_{1h}: Anadolu lisesi, meslek lisesi ve özel temel lise öğrencilerinin müşavirlik hizmetleri alt ölçeği puanları arasında anlamlı bir fark vardır.

H_{1i}: Anadolu lisesi, meslek lisesi ve özel temel lise öğrencilerinin araştırma ve değerlendirme hizmetleri alt ölçeği puanları arasında anlamlı bir fark vardır.

H₂: Anadolu lisesi, meslek lisesi ve özel temel lise öğrencilerinin rehberlik hizmetleri puanları ile cinsiyetleri arasında anlamlı bir fark vardır.

H₃: Anadolu lisesi, meslek lisesi ve özel temel lise öğrencilerinin rehberlik hizmetleri puanları ile yaşları arasında anlamlı bir fark vardır.

H₄: Anadolu lisesi, meslek lisesi ve özel temel lise öğrencilerinin rehberlik hizmetleri puanları ile sınıfları arasında anlamlı bir fark vardır.

H₅: Anadolu lisesi, meslek lisesi ve özel temel lise öğrencilerinin rehberlik hizmetleri puanları ile akademik durumları arasında anlamlı bir fark vardır.

H₆: Anadolu lisesi, meslek lisesi ve özel temel lise öğrencilerinin rehberlik hizmetleri puanları ile annelerinin öğrenim durumları arasında anlamlı bir fark vardır.

H₇: Anadolu lisesi, meslek lisesi ve özel temel lise öğrencilerinin rehberlik hizmetleri puanları ile babalarının öğrenim durumları arasında anlamlı bir fark vardır.

H₈: Anadolu lisesi, meslek lisesi ve özel temel lise öğrencilerinin rehberlik hizmetleri puanları ile birlikte yaşama durumları arasında anlamlı bir fark vardır.

H₉: Anadolu lisesi, meslek lisesi ve özel temel lise öğrencilerinin rehberlik hizmetleri puanları ile kardeş sayıları arasında anlamlı bir fark vardır.

H₁₀: Anadolu lisesi, meslek lisesi ve özel temel lise öğrencilerinin rehberlik hizmetleri puanları ile aylık gelirleri arasında anlamlı bir fark vardır.

H₁₁: Anadolu lisesi, meslek lisesi ve özel temel lise öğrencilerinin rehberlik hizmetleri puanları ile okullarında Psikolojik Danışman ve Rehber Öğretmen bulunması arasında anlamlı bir fark vardır.

H₁₂: Anadolu lisesi, meslek lisesi ve özel temel lise öğrencilerinin rehberlik hizmetleri puanları ile Psikolojik Danışma ve Rehberlik Servisi hakkında bilgi verilmesi arasında anlamlı bir fark vardır.

H₁₃: Anadolu lisesi, meslek lisesi ve özel temel lise öğrencilerinin rehberlik hizmetleri puanları ile Psikolojik Danışman ve Rehber Öğretmenle görüşme durumu arasında anlamlı bir fark vardır.

H₁₄: Anadolu lisesi, meslek lisesi ve özel temel lise öğrencilerinin rehberlik hizmetleri puanları ile Psikolojik Danışman ve Rehber Öğretmenin yardımcı olacağını düşünmesi arasında anlamlı bir fark vardır.

1.7. Tanımlar

Eğitim: Çocukların ve gençlerin toplum yaşayışında yerlerini almaları için gerekli bilgi, beceri ve anlayışları elde etmelerine, kişiliklerini geliştirmelerine okul içinde veya dışında, doğrudan veya dolaylı yardım etme, terbiye (TDK Güncel Türkçe Sözlük, 2019).

Psikolojik Danışmanlık ve Rehberlik: Psikolojik danışma ve rehberlik (PDR) hizmetleri; bireyin kendini tanıması, anlaması, sahip olduğu gizil güçleri keşfetmesi, geliştirmesi ve bulunduğu topluma aktif uyum sağlayarak kendini gerçekleştirmesi için sistematik olarak ve profesyonelce sürdürülen psikolojik yardım hizmetleridir (Yeşilyaprak, 2016).

BÖLÜM II

2. KURAMSAL AÇIKLAMALAR ve İLGİLİ ARAŞTIRMALAR

2.1. Psikolojik Danışma ve Rehberliğin Tanımı

Sanayi devrimi ile birlikte bireysel, sosyal ve mesleki kaygıları olan kişilere yardım etmek için sosyal hizmet, psikoloji ve psikolojik danışma gibi pek çok meslek ortaya çıkmıştır. Psikolojik danışmanlık mesleği tarafından geliştirilen ve benimsenen uygulama teorilerinin kökeni 19. ve 20. yüzyılda oluşturulan bilimsel araştırmalar ve pratik uygulamalara dayanmaktadır (Coleman, 2009).

PDR, yardım hizmetlerini amaçlayan meslekler arasında kendine özgü bir yeri olan ve kişilerin daha bilinçli, güçlü ve yaratıcı bir biçimde yetiştirilmelerine hizmet veren bir meslek dalıdır (Psikolojik Danışma ve Rehberlik Alanında Çalışanlar İçin Etik Kurallar, 2011). PDR hizmetleri bireyin bir bütün olarak gelişmesini ve böylece onun kendini gerçekleştirmesini amaçlayan psikolojik yardım hizmetleridir (Kepçeoğlu, 2003).

Danışmanlık mesleği, insanların ihtiyaçlarını resmi olarak değerlendirmelerine, müdahaleleri tasarlamalarına ve sorunları tespit etmelerine, öz farkındalıklarını geliştirmelerine, hayatı değiştiren kararlar vermelerine, sorunları çözmelerine ve sağlıklı kişisel ve sosyal ilişkiler kurmalarına yardımcı olmak için gelenek ve uygulamalardan gelişmiştir. Bu nedenle, çeşitli çalışma ortamlarındaki profesyonel danışmanlar, kişilerin gelişmelerini ve insan potansiyellerini en üst düzeye çıkarmalarına, gelişimlerinin önündeki engelleri veya engelleri önlemenin yollarını inceleyen ve sorunlara neden olan davranışları veya yaşam durumlarını değiştiren bir dizi hizmet sunmaktadır. Özetle, profesyonel danışmanlar, müşterilere gelecekteki zorlukları önlemede, optimum insan potansiyelini geliştirmede ve sorunlu durumları çözmeye yardımcı olmak için farklı türlerde yardımcı ilişkiler oluştururlar ve diğer hizmetler sunarlar (Coleman, 2009).

Rehberlik, yetkili danışmanlar tarafından herhangi bir grubu ya da birisini yaşam sürecinde yönlendirmesi, bakış açısı geliştirmesi, karar vermesi ve daha iyi ayarlanması için yardımcı olması olarak açıklanabilir. Rehberlik, yön vermek anlamına gelmez, birinin başkalarına bakış açısını dayatması anlamına gelmez. Bir başkasına rehberlik eden kişi, danışan adına karar verme sorumluluğunu almaz. Rehberliğin daha fazla

talimat vermek ya da hazır çözümler sunmak yerine insanlara yollarını bulmalarında yardım etme konusunda olduğunu görülebilir (Ipaye, 2018).

Danışmanlık, danışmanın (bazen terapist olarak da adlandırılır), danışanlara (bireyler, aileler, gruplar veya kurumlar gibi) zorlukların nedenlerini anlamalarında ve sorunları çözmelerinde ve kararlara ulaşmalarında yol göstermede yardımcı olduğu etkileşimli bir öğrenme sürecidir. Psikolojik danışmada yaklaşım, sosyal, kültürel, ekonomik ve duygusal konulara yönelik bütünseldir. Birçok insan yalnızca değişim veya kriz zamanlarında ulaşsa da, yaşamın herhangi bir zamanında danışmanlık alınabilir. Nitelikli profesyonel danışman, danışman ile o kişinin bir sorunu çözmesine ya da yaşam koşullarını anlamasına ve iyileştirmesine neden olacak koşullar yaratmasına yardımcı olacak şekilde konuşur (Ipaye, 2018).

Rehberlik ve psikolojik danışma hizmetinin amaçları genel olarak eğitimin amaçlarına benzer olarak öğrencinin temel fizyolojik ihtiyaçlarını karşılama, kendini anlama ve başkalarını kabul etme, akranlarla ilişki kurma, eğitim ortamında izin verme ve kontroller arasında denge kurma, sağlıklı bir başarı elde etme ve bağımsızlık kazanma için fırsatlar sunmaktır (Lunenburg, 2010). Psikolojik danışmanlığın temel amaçları, kişisel gelişimleri teşvik etmek ve öğrencileri motive edici çalışanlar ve sorumlu vatandaşlar olmaya hazırlamaktır. Eğitimciler, zihinsel zorluklara ek olarak, öğrencilerin kişisel/ sosyal, eğitimsel ve kariyerle ilgili zorluklarla karşılaştıklarının farkındadır. Okul rehberlik ve danışmanlık programlarının bu zorlukları ele alması ve eğitim başarısını arttırması gerekir. Rehberlik ve danışmanlık programı, bir okulun toplam eğitim programının ayrılmaz bir parçasıdır; Öğrenci büyümesinin çeşitli aşamalarıyla ilgili ihtiyaçlara, ilgi alanlarına ve konulara odaklanarak tasarım yoluyla gelişimseldir (Coleman, 2009).

2.2. Psikolojik Danışma ve Rehberliğin Tarihsel Gelişimi

2.2.1. Dünyada Psikolojik Danışma ve Rehberliğin Gelişimi

Dünyada psikolojik danışmanlığın ne zaman ortaya çıktığı net olarak bilinmese de Sanayi Devrimi sonrasında “modern insanın” sorunlarını çözmek için ortaya çıkan ve kökenleri 18. ve 19. yüzyıla dayanan pek çok psikolojik yardım kökenli meslekten biridir (Coleman, 2009).

Bir meslek olarak danışmanlık, 1900'lerin başındaki ilerici rehberlik hareketinden doğmuştur. Mesleğin vurgusu önleme amaçlı olmak üzerineydi; her yaş

ve aşamadaki bireylerin yaşamlarında kötü seçimler yapmaktan kaçınmasına yardım ederken, yaptıklarını anlama, yön bulma ve yerine getirme üzerine kurulmuştur. Günümüzde profesyonel danışmanlık, uygulamada hala problemlerden kaçınmaya ve büyümenin teşvikine odaklanan profesyonellerden oluşmaktadır ancak psikolojik danışma mesleği bundan çok daha fazlasıdır. Psikolojik danışma iyilik haline, gelişimsel dönemlere, farkındalıkları ve anlamlılıkları artırmanın yollarını bulmaya bunların yanı sıra ruhsal bozuklukların giderilmesinde bireyler, gruplar, çiftler ve ailelere odaklanmaktadır. Şu an psikolojik danışmanlığın ne olduğunu anlamak için önce mesleğin tarihini olduğunu anlamak oldukça önemlidir (Gladding, 1978).

Rehberlik ve psikolojik danışma hizmetleri ilk kez Amerika'da başlamıştır. Diğer ülkelerde ise genel itibariyle psikolojik danışma ve rehberliğin 2. Dünya Savaşı sonrasında bir kimlik kazandığını söylemek mümkündür (Poyraz, 2007). Amerika Birleşik Devletlerinde (ABD) 1900lü yıllarda Detroit'de ortaöğretim kurumunda sınıf danışmanı olan Jessie B.Davis okul rehberlik servisini kurmuştur. 1920li yıllarda ise Boston ve New York'ta ilk psikolojik danışman sertifikası verilmiştir. 2. Dünya Savaşı sonrasında ise psikolojik danışma mesleğinin gelişimi ivme kazanmaya başlamıştır. Mesleki ve kişiler arası sorunların çözümü için psikolojik danışma bir disiplin olarak kullanılmaya başlamıştır. 1960'lı yıllarda ise Vietnam Savaşı sonrası topluma hakim olan korku ve güvensizlik ikliminin çözümü amacıyla psikolojik danışma faaliyetleri devlet kaynaklarınca desteklenmiştir. 1970'li yıllarda ilköğretimde de psikolojik danışma hizmetleri yürütülmeye başlamıştır. Sonraki yıllardan itibaren psikolojik danışma meslek örgütü oldukça gelişmiştir. Meslek standartları oluşturulmaya başlamış ve günümüzde yürütülen hizmetlere oldukça benzer bir sistematik geliştirilmiştir. Bunun yanı sıra psikolojik danışma eğitim alanının dışında cinsiyet eşitsizliği, şiddetin önlenmesi, gönüllülük hizmetleri, travmayla mücadele, ruh sağlığı hizmetleri gibi pek çok alanda hizmet verir duruma gelmiştir. 2000'li yıllarda geldiğimizde ise ABD'de 100.000'in üzerinde psikolojik danışman olduğu bilinmektedir. 21. Yüzyılın dinamikleri gereği insanların ihtiyaçları da farklılaşmıştır ve psikolojik danışma da bu farklılaşmaları göz önünde bulundurarak şiddet, travma, zorbalık, krizle mücadele, bağımlılık, sağlık, sosyal adalet, liderlik, teknoloji ve kimlik konuları üzerinde çalışmalarını sürdürmektedir (Gladding, 1978).

2.2.2. Ülkemize Psikolojik Danışma ve Rehberlik Kavramının Gelişi

1945-1950 yılları arasında Türkiye ile Amerika Birleşik Devletleri arasında siyasi ve askeri alanda gerçekleşen yakınlaşma eğitim alanında da sürdürülmüştür. “Marshall Planı” çerçevesinde 1947’de Amerika Birleşik Devletleri’nden uzmanlar Türk Milli Eğitimi’nin yenileştirilmesi çabaları ile ilgili olarak ülkemize davet edilmiş ve eğitimin ve öğretimin çeşitli alanlarında daha nitelikli personel yetiştirilmek üzere Amerika Birleşik Devletleri’ne öğrenciler yollanmıştır. 1950li yılların başında John Rufi, Ellsvvarth Tompkins, Mills ve Lester Bills gibi eğitim uzmanları ve alanda çalışan öğretim üyeleri özel olarak ülkemize davet edilmişlerdir (Özguven, 1990).

Uzmanlar eğitim sistemimizi incelemişler ve birer sonuç raporu hazırlamışlardır. Raporlarında, ülkemizin eğitim programlarının çocukların gelişim düzeylerine göre oldukça ağır olduğu, bireysel farklılıkların yeterince önemsenmediğine vurgu yapılmıştır. Öğrencilerin ihtiyaçlarının göz önünde bulundurularak daha işlevsel bir eğitim ve öğretim programının hayata geçirilmesi ve öğretmenlerin yeni hazırlanacak bu programa uygun bir biçimde eğitim görmelerini önermişlerdir. Bu yeni sisteme bağlı olarak merkez örgütünde ve okullarda rehberlik hizmetlerinin kurulmasının önemi üzerinde durarak okulların çok amaçlı hale gelmesi gereksinimini aktarmışlardır (Halmatov, 2014).

Amerika Birleşik Devletleri uzman eğitimcileri ve akademisyenleri tarafından oluşturulan rapor sonucunda ortaya çıkan “öğrenci rehberlik hizmetlerinin oluşturulması” kavramı ülkemizdeki PDR hizmetlerinin temeli olarak adlandırılabilir.

2.2.2.1. Rehberlik ve Araştırma Merkezlerinin Kurulması

Ülkemizde ilk Rehberlik ve Araştırma Merkezi 1955 yılı içerisinde Ankara’da Demirlibahçe İlkokulu içerisinde “Psikolojik Servis Merkezi” adıyla kurulmuştur. Merkez daha çok özel eğitime gereksinim duyan çocuklarla ilgili hizmetlerin verilmesi amacıyla hizmet etmiştir. Ankara’dan sonra İstanbul ve İzmir’de de Rehberlik ve Araştırma Merkezleri açılmış olup sonrasında ise yayılmaya devam etmiştir (Doğan, 1996). 1961 yılında toplanan 7. Milli Eğitim Şurası’nda belli sayıdaki öğrenciler için grup öğretmeni belirlenmesi ve rehberlik faaliyetleri için bir saatlik zaman ayrılmasına yönelik tavsiye kararı verilmiştir. Daha sonraki yıllarda yapılan Milli Eğitim Şuralarında ise öğrencilerin yeteneklerinin ve ilgilerinin keşfine odaklı bir programlama yapılması öğrencileri başarılı ya da başarısız olarak ayırtıran sistemden uzaklaştırılması

gerektiği noktasına varılmıştır. Orta dereceli eğitim kurumlarında eğitim programında rehberlik faaliyetlerine 2 saat ayrılması yönünde tavsiye kararı verilmiştir. Milli Eğitim Şuralarında alınan kararlar eğitim sistemimiz içerisindeki halihazırda yer almakta olan “öğretim” ve “yönetim” boyutlarına “rehberlik” boyutunu katarak farklı bir boyut kazandırmıştır. Daha sonraki yıllarda gerçekleştirilen Milli Eğitim Şuralarında rehberlik hizmetlerinin gelişmesi ve sistematik bir düzen içerisinde ilerleyebilmesi adına yöntem ve personel yetiştirmek için girişimlerde bulunulmuştur (Halmatov, 2014).

2.2.2.2. Okullarda Rehberlik Servislerinin Kurulması

1950 li yıllardan itibaren süregelen rehberlik ve psikolojik danışma faaliyetlerinin sonucunda 1970-71 eğitim öğretim yılında orta dereceli okullarda rehberlik servisleri kurulmasına karar verilmiştir. Ayrıca bu kararda öğretmen kadrolarının yanı sıra rehberler atanmasına yönelik yasal alanlar sağlanmıştır. 10. Milli Eğitim Şurasında ise ülkemizin yaklaşık 7.000 rehberlik personeline ihtiyaç olduğu belirtilmiştir (Özgüven, 1990).

Rehberlik personeli için gerekli kurumlar açılmadan, 1971 yılında başlatılan okullardaki rehberlik uygulamaları, rehberlik ve psikolojik danışmayı yeterince bilmeyen personelle yürütüldüğü için, yeni bir alan PDR'nin ülkemizde kavramlar, uygulamalar, personelin görevleri, görev ve sorumlulukları, etik kuralları bakımından sakıncaları olmuş, alanın yanlış anlaşılması sonucunu doğurmuştur. Bu nedenle de, rehberliğin işlevinin anlaşılması gecikmiştir. Okullarda ilk format uygulamanın başladığından on beş yıl sonra 1985'ten itibaren aşamalı olarak okullara PDR lisans düzeyinde öğrenim görmüş profesyonel personel atanabilmıştır (Doğan, 1996).

2.2.2.3. Psikolojik Danışmanlık ve Rehberlik Lisans Programlarının Açılması

Ülkemizde PDR alanındaki ilk lisans programı, Ankara Üniversitesi Eğitim Fakültesi'ne bağlı olarak 1965 yılında “Eğitim Psikolojisi ve Rehberlik Bölümü” ile başlamıştır. 1981 yılında yürürlüğe giren 2547 sayılı yasa ile Millî Eğitim Bakanlığına bağlı olan faaliyet gösteren eğitim enstitülerini kapatılarak “Eğitim Fakültesi” adıyla üniversitelere aktarılmıştır. Bu değişim sonrasında PDR bölümleri sayılarında artış yaşanmıştır (Halmatov, 2014).

2.3. Psikolojik ve Danışma Hizmet Çeşitleri

PDR hizmetlerinin hizmet alanları içerisinde gruplandırılarak başka başka hizmetler gibi gösterilerek hareket etmek çağdaş olmayan bir yaklaşım tarzı olarak göze çarpmaktadır. Hizmetler hangi düzeyde, hangi kurumda olursa olsun ya da hangi bireye ya da gruba verilirse verilsin PDR hizmetlerinin temelini oluşturan yaklaşımlar ve ilkeler genel itibariyle bir bütündür.

PDR hizmetlerinin değişik boyutlar ve faktörler göz önüne alınarak çeşitli gruplar altında incelenmesi, bu hizmetlerin daha net anlaşılmasında yol gösterici olabilir. Hizmetlerin daha net anlaşılması ise, pratiklerin planlanıp programlanmasında ve hizmetlerin sunulmasında en uygun yaklaşım biçimlerinin belirlenmesinde kolaylıklar getirebilir (Poyraz, 2007).

Psikolojik Danışma ve Rehberlikte hizmetlerin türleri listelenirken birer ölçüt olarak genellikle beş boyut esas alınabilir. Bu boyutlar;

1. Hizmetlerin verildiği birey sayısı.
2. Kurumların nitelikleri.
3. Eğitim alanında öğretim kademeleri.
4. Psikolojik Danışma ve rehberliğin temel işlevleri (fonksiyonları).
5. Hizmetlerin yoğunlaştığı problem alanları (Kepçeoğlu, 2003).

2.3.1. Hizmetlerin Verildiği Birey Sayısı

Hizmetin verildiği birey sayısı ölçütüne göre hizmeti bireysel rehberlik ve grup rehberliği başlığı altında iki çeşit olarak ele alabiliriz. Hizmetler bireylerin gelişimine yardım etmek amacıyla gerçekleşen uygulamalar olarak temelde her zaman bireysel olmak durumundadır. Bu bakış açısından hareketle grup rehberliği, psikolojik rehber ile birey arasında geçen ikili etkileşim ve iletişim yerine, bir grup bireye grup ortamında uygulanan rehberlik etkinlikleri olarak belirlenir (Özoğlu, 2007).

Önceleri rehberlik faaliyetlerinin bireysel olması gerektiği düşünülürken, günümüzde bu anlayış ortadan kalkmıştır. Hizmet verilen bireylerin aynı problemlere, aynı ilgilere, ihtiyaçlara, kaygılara vb. özelliklere sahip olmaları nedeniyle grup rehberliği daha da ön plana çıkmaktadır. Ancak grup rehberliğinin avantajlarının yanı sıra bireysel rehberlik çalışmaları da son derece önemlidir. Eğitim öğretim süreci

açısından yerine göre hem gruba rehberlik hem de bireysel rehberlik vazgeçilemez ve birbirini tamamlayan hizmetlerdir (Halmatov, 2014).

Bireye ya da gruba dönük hizmetler aslında aynı ilkeler çerçevesinde sunulmaktadır. Yürütülen hizmetlerde bütünlük ile bireye dönüklük açısından herhangi bir farklılık bulunmamaktadır. Sonuç itibari ile bireysel ya da grup halinde ne şekilde olursa olsun psikolojik yardımlar bireyseldir ve bireylere dönüktür (Poyraz, 2007).

2.3.2. Kurumların Nitelikleri

Kurumlara Göre PDR hizmetleri ilk önce eğitim alanında bir ihtiyaç olarak duyulup hızlı bir gelişme gösterdiği günümüzde ise, en yaygın uygulamaların yine eğitim alanında sürdürülmekte olduğu bilinmektedir. Öte yandan, eğitimdeki PDR kavram ve uygulamalarında görülen bu gelişmeler zamanla öteki kurumlarca da benimsenmeye başlanmış; okullarda olduğu gibi, bu kez sosyal yardım ve sağlık kurumları ile, iş alanında ve endüstriyel kurumlarda da PDR hizmetlerinden yararlanılmaya başlanmıştır. Bugün okulların dışında bu kurumlarda da belirli programlar ve örgütler içinde profesyonel bir düzeyde PDR uygulamaları gelişmektedir.

Hizmetin verildiği kurumların birbirinden farklı niteliklerini esas alarak PDR hizmetleri,

- (1) Eğitimde Psikolojik Danışma ve Rehberlik,
- (2) Sağlık kurumlarında Psikolojik Danışma ve Rehberlik,
- (3) Sosyal yardım kurumlarında Psikolojik Danışma ve Rehberlik,
- (4) Endüstride Psikolojik Danışma ve Rehberlik,
- (5) Ceza ve tutuk evlerinde Psikolojik Danışma ve Rehberlik

gibi gruplar altında toplanabilir (Cengiz Poyraz, 2007).

Kurumlar açısından hizmetler değerlendirilirken kurumsal nitelikler devreye girmekte ve PDR hizmetlerini programlama, yaklaşım biçimleri ve sunuluş şekli açısından farklılaştırmaktadır. Ancak hizmetlerin temel bakış açısı, ilke ve kavramlar sunulan tüm hizmetler için geçerlidir.

2.3.3. Eğitim Alanında Psikolojik Danışma ve Rehberlik

Eğitimin işlevlerinden biri, her öğrencinin eğitim, mesleki, kişisel ve duygusal gelişim alanlarında tam potansiyeline ulaşması için fırsatlar sağlamaktır. Rehberlik hizmetleri, eğitimin ayrılmaz bir parçasıdır ve doğrudan bu işleve odaklanır. Rehberlik ve danışmanlık hizmetleri öğrencileri kararları için artan sorumluluk almaya hazırlar ve seçimlerinin sonuçlarını anlama ve kabul etme yeteneklerinde büyürler. Böyle doğru seçimler yapabilme yeteneği doğuştan değildir, ancak diğer yetenekler gibi, geliştirilmelidir (Lunenburg, 2010).

Okul danışmanlarının mesleki eğitimlerini öğrencilerin akademik başarılarını desteklemek için okullarda uygulaması beklenir. Gelişimsel, önleyici, düzeltici ve duyarlı hizmetlerin kapsamlı okul danışmanlığı programları aracılığıyla, okul danışmanları akademik gelişim, kariyer gelişimi ve öğrencilerin kişisel / sosyal gelişimine yöneliktir (Garland, 2008).

Rehberlik ve danışmanlık, bir çocuğun oryantasyonunu sağlamada ve akranları tarafından ifade edilen olumsuz düşüncelerden kurtulmada önemli bir eğitim aracıdır. Bu nedenle, okul danışmanı bir rol model olarak görülmektedir ve öğrenciler tarafından saygı duyulmaktadır. Danışmanlarının eğitimlerinin okul çocuğu ile arkadaş olması, çocuğun şikâyetlerini dinlemesi, kısa açıklamaları yapması ve çocuğa doğru bir şekilde hayatını sürdürmesi için çocuğu kendini bulma arayışı içinde rehberlik etmesi beklenmektedir (Theresa, 2016).

Öğrenciye tek bir kişi olarak bakıldığında, güçlü yanları, zayıf yanları, fırsatları ve tehditleriyle ilgili çeşitli faktörler vardır. Okul, öğrencilerin güçlü yanlarını belirleme ve onları parlatma sürecine etki eder. Okul ayrıca bir öğrencinin bilişsel becerilerini, motor becerilerini ve tutumlarını veya potansiyel becerilerini tanımlaması ve sağlaması için önemli bir faktördür. Psikolojik Danışman ve Rehber Öğretmen öğrencilerin estetik gelişimi, fiziksel gelişimi, sosyal gelişimi, dil gelişimine etki eden müfredatlar oluşması için yönlendiricidir. Benzer şekilde, öğrencilerin zayıflıklarını tespit etmek ve onlar için çözümler sunmak okul etkinliklerinin rolü arasındadır. Öğrenciler, sadece kişisel arası ilişkilerin sürdürülmesiyle değil, aynı zamanda çalışma ortamı, öğretmenler, akran grupları, yönetim ve aynı zamanda aile geçmişleriyle de ilgili fiziksel ve zihinsel kusurları nedeniyle psiko-sosyal problemlerle karşı karşıya kalabilirler. Öğrenciler tarafından karşılaşılan bazı konular aşağıdaki gibi sıralanabilir:

- Öğrenilen derslerle ilgili unutkanlık.
- Konsantrasyonlardaki zayıflık.
- Çalışmalardan hoşlanmamak.
- Öğrenmede ani bozulmalar.
- Öğrenmek ve okula gitmek için tembellik.
- Okuldan kaçma.
- Düşük başarılar veya yüksek başarılar (aşırı başarı).
- Çalışmalarda yavaşlık veya geri kalmışlık.
- Dikkatsizlik.
- Ödev yapmayı unutma
- Sınav fobisi ve sosyal fobisi (Subasinghe, 2017).

Okulda rehberlik ve psikolojik danışma, bireylerin eğitimsel gelişiminin yanı sıra kişilerarası ilişkilerini ve mesleki gelişimleri ile de ilgilenen bir alandır. İlgilendiği alanlarda bireylere sorun çözme becerisi kazandırmaya ve yardımcı olmaya çalışırken bireyin kendini gerçekleştirmesini amaçlayan sistemli bir profesyonel hizmettir (Yayla ve İkiz, 2017).

Eğitim alanında rehberlik ve psikolojik destek hizmetleri okul öncesi, ilköğretim, ortaöğretim ve yükseköğretim olmak üzere dört ana başlıkta toplanabilir (Özoğlu, 2007).

2.3.3.1. Okul Öncesi Eğitimde Rehberlik ve Psikolojik Danışma

Okul öncesi eğitim, çocuğun gelişiminin oldukça hızlı olduğu bir dönemdir. Bu dönemde verilen eğitim daha sonraki dönemler için çocukta alt yapı oluşturacağından sunulan eğitim ortamının niteliği özel bir öneme sahiptir. Çocuğun bu dönemde ana-babadan bağımsızlaşma, sosyal rollerin öğrenilmesi, okula uyum, potansiyelini ortaya koyma gibi bilişsel, sosyal ve fiziksel alanlardaki becerileri kazanması ancak uygun öğrenme ortamlarında mümkün olacaktır. Bu dönemde özellikle kendini kabul, özgüvenini geliştirme, ben kavramını oluşturma, merakını giderme, hayal ve isteklerini açığa vurma vb. gereksinimlerine yönelik etkinliklerin yapılması gerekmektedir. Gelişimin sürekliliği rehberlik hizmetlerini de sürekli kılmaktadır (Okul Öncesi Eğitim Rehberlik Programı, 2012).

2.3.3.2. İlköğretimde Rehberlik ve Psikolojik Danışma

İlköğretim yılları, öğrencilerin akademik benlik kavramlarını ve öğrenci olarak yeterlilik ve güven duygularını geliştirmeye başladıkları bir dönemdir. Öğrenciler karakter değerlerinin yanı sıra karar verme, iletişim ve yaşam becerileri geliştirmeye başlamaktadırlar. Bu dönem aynı zamanda öğrencilerin okula, öze, akranlara, sosyal gruplara ve aileye karşı tutum geliştirdikleri ve kazandıkları bir zaman dilimidir (ASCA, 2017).

İlkokul yılları, çocukların sağlıklı, yetkin ve kendinden emin bir öğrenci olabilmesi için gerekli bilgi, tutum ve becerilerin geliştirilmesi için temel işlevi görmektedir. İlköğretim okulu psikolojik danışmanlarının, güvenli ve saygın bir öğrenme ortamı oluşturmak için kapsamlı bir okul danışmanlığı programı uygulayarak ve okul personeli, ebeveynler ve toplumla işbirliği yaparak çocuklar üzerinde etkili olmaktadır. Eğitim, önleme, erken teşhis ve müdahale sağlayarak öğrencilerinin akademik başarıya ulaşmalarına, kariyer fırsatlarını anlamalarına ve karşılaştıkları sorunlara cevap olarak sosyal/ duygusal beceriler geliştirmelerine yardımcı olmaktadır (ASCA, 2017a).

İlkokul yılları çocukların tanındıkları ve kendilerini tanıdıkları dönemdir. Bu yüzden çocuktan ve çevresinden gerekli bilgiler toplanmalı ve kayıt altına alınmalıdır. Bu dönemde düzenli çalışma alışkanlığı, zaman yönetimi, odaklanma becerileri ve sosyal faaliyetlere katılma gibi eğitsel rehberlik çalışmalarının yanı sıra ilgi, gereksinim ve yeteneklerin farkına varma ve iş ya da mesleğe yönlendirme çalışmaları gibi mesleğe yönlendirme çalışmaları da yürütülmelidir. Yine bu dönemde özel eğitimden faydalanması gereken çocukların sıklıkla tespit edildiği yıllardandır. Bu nedenle özel gereksinime ihtiyaç duyan; kaynaştırma öğrencilerinin, üstün zekâlı öğrencilerin, engelli öğrencilerin uygun şartlarda eğitim görmeleri için yönlendirmeleri de psikolojik danışmanı ilgilendiren konulardandır (Halmatov, 2014).

İlköğretim düzeyindeki öğrenciler, orta dereceli okullarda öğrenim gören öğrenciler ile karşılaştırıldıklarında, bilişsel ve sözel yetenekleri bakımından daha geride oldukları bilinmektedir. Bu sebeple psikolojik danışmanın genel amaçlarının her iki düzeyde de aynı olmasına rağmen, ilkokul öğrencisini anlamaya, onun da kendisini anlamasına yönelik rehberlik tekniklerinin, zaman zaman ortaöğretimde uygulanan tekniklerden farklılıklar göstermesi gerekmektedir (Özoğlu, 2007).

2.3.3.3. Ortaöğretimde Psikolojik Danışma ve Rehberlik Hizmetleri

Lise, yetişkinliğe, ortaöğretim sonrası eğitime ve öğrencilerin ebeveynlerden ayrılmaya başlayıp bağımsızlıklarını keşfetmeye başladıkları geçiş dönemidir. Öğrenciler kim olduklarına, neyi iyi yaptıklarına ve mezun olduklarında ne yapacaklarına karar vermeye çalışırlar. Bu ergenlik yılları boyunca, öğrenciler güçlü yanlarını, becerilerini ve yeteneklerini değerlendirirler (American School Counselor Association, 2017b).

Ortaöğretim 15-18 arasındaki yaş dönemini kapsayan öğrencilere meslek kazandırmayı ve yükseköğretime hazırlamayı hedefleyen eğitim devresidir. Ortaöğretim okulları genel eğitimin yanı sıra mesleki ve teknik öğretim kurumlarıdır. Genel liseler, Anadolu Liseleri, Güzel Sanatlar Liseleri, Meslek Liseleri gibi pek çok çeşidin bulunduğu ortaöğretimde okulların amaçları ve özellikleri ile bu okullara devam eden öğrencilerin ihtiyaçları birbirinden önemli ölçüde farklılıklar göstermektedir. Bu farklılıklar PDR hizmetlerinde de kendini göstermesi kaçınılmazdır (Poyraz, 2007).

Ortaöğretimde yürütülen psikolojik danışmanlık uygulamalarında grup etkinlikleri kadar bireysel etkinlikler de ağırlık kazanmaktadır. Çünkü ergenlik döneminde olan bireylerin önemsenme ve kabul edilme gereksinimleri yoğun olarak hissedilmektedir (Poyraz, 2007).

Lise yılları büyüme, vaat, heyecan, hayal kırıklığı, hayal kırıklığı ve umut doludur. Öğrenciler geleceğin onlar için ne anlam ifade ettiğini keşfetmeye başlamışlardır. Ortaöğretim düzeyinde rehberlik ve danışmanlık hizmetleri yürütenler, kapsamlı bir okul danışmanlığı programı uygulayarak ve güvenli ve saygılı bir öğrenme ortamı oluşturmak için okul personeli, ebeveynler ve toplumla işbirliği yapmalıdır. Ortaöğretim düzeyinde rehberlik ve danışmanlık hizmetleri yürütenler öğrenme sürecini geliştirirler ve akademik, kariyer ve sosyal / duygusal gelişimi teşvik ederler. Öğrencilerin en iyi kişisel gelişimlerini elde etmeleri, olumlu sosyal beceriler ve değerler kazanmaları, bilinçli kariyer hedefleri koymaları ve evrensel topluma katkıda bulunarak üretken olabilmeleri için akademik potansiyellerini gerçekleştirmeleri zorunludur (American School Counselor Association, 2017b).

Lise öğrencileri genç yetişkinlik döneminde kişisel olarak anlamlı, tatmin edici ve finansal olarak başarılı olan hayatlar oluşturmak istemektedirler. Bu hedefi gerçekleştirmek için gençlerin amaç, verimlilik ve yeteneklerini daha iyi kullanabilmelerini amaçlayan zorlukların üstesinden gelmeleri gerekmektedir.

Akademik başarısızlık, okulu bırakma oranları, şiddet, uyuşturucu kullanımı, zorbalık, yeme bozuklukları ve depresyon, gençlerin başarısını sınırlamak için iyi bilenmiş bir dizi dikkat çekici faaliyettir (Lapan, Carey, Dimmitt, & Harrington, 2010).

2.3.3.4. Yükseköğretimde Psikolojik Danışma ve Rehberlik Hizmetleri

Eğitim ve öğretim kurumlarımızın en üst noktası olan yükseköğretim kurumları bağımsızlaşma, meslek edinme, başarılı olma ve özgüven kazanma gibi pek çok unsuru barındıran bir zaman dilimidir. Ergenlikle yetişkinlik arasında düşünülen bu döneme has sorunların başında akademik, mesleki, duygusal, ekonomik, öğrenim ile ilgili sorunlar olarak bulunmaktadır.

Erkan, Özbay, Cihangir Çankaya ve Terzi (2012) tarafından üniversite öğrencilerinin yaşadıkları sorunları inceledikleri araştırmada sırasıyla en çok duygusal problemler, akademik problemler, ekonomik problemlerden muzdarip oldukları ortaya çıkmıştır. Daha az yaşadıkları problemler incelendiğinde, en az cinsel problemler, aile sorunları, kişilik problemleri, sigara/madde kullanma problemlerini yaşadıkları görülmektedir. Yapılan pek çok araştırmada üniversite öğrencilerinin psikolojik yardım almak için isteksiz oldukları, yardım almayı kabul ettiklerinde ise sıklıkla arkadaşları ve aileleri ile sorunlarını paylaştıkları göze çarpmıştır (Topkaya & Meydan, 2013).

Erkan, Cihangir Çankaya, Terzi ve Özbay (2011) tarafından yapılan çalışmada ülkemizde hizmet veren Boğaziçi Üniversitesi, İstanbul Üniversitesi, Koç Üniversitesi, Orta Doğu Teknik Üniversitesi, Gazi Üniversitesi, Başkent Üniversitesi, Bilkent Üniversitesi ve Anadolu Üniversitesi'nin PDR hizmetleri incelenmiştir. Araştırma sonucunda PDR hizmetlerinin insan kaynakları ve yürütülen hizmetler açısından standardize olmadığı anlaşılmıştır. Üniversitelerin yapısına göre ve öğrencilerin ihtiyaçlarına göre PDR merkezi modellerinin geliştirilebileceği sonucuna varılmıştır.

2.3.4. Psikolojik Danışma ve Rehberliğin Temel İşlevleri

Daha önce de belirtildiği üzere PDR bireylerin bütün olarak gelişmesine ve kendini gerçekleştirmesine destek olmaktadır. Bu noktadan hareketle hizmetleri belirgin özellikleri doğrultusunda çeşitlendirmek mümkündür. Ancak bu çeşitlendirme salt hizmet alanı olarak değerlendirilmemeli ve binişiklikler olduğu göz önünde bulundurulmalıdır.

Mc Daniel 1956 ve Tan 1969 rehberliği çeşitlerine göre üçe ayırmışlardır. Bu gruplar;

- Uyum Sağlayıcı Rehberlik
- Yönetici Rehberlik (Yönlendirici Rehberlik)
- Ayarlayıcı Rehberlik

Olarak ele alınmaktadır (Özoğlu, 2007).

2.3.5. Hizmetlerin Yoğunlaştığı Problem Alanları

Bireyin büyümesi ve gelişmesinde karşılaştığı sorunları ve problemleri, rehberlikle ilişkili gereksinimleri bakımından üç ana alanda toplamak olasıdır. Bunlar, eğitsel rehberlik, mesleki ve kişisel rehberliktir (Özoğlu, 2007).

2.3.5.1. Eğitsel Rehberlik

Eğitimin amacı, çevrenin gelişimi ve bireyin yaşamının çeşitli yönleriyle uyumlu bir şekilde uyumlaştırılmasıdır. Eğer bu başarılabaksa, eğitim bir öğretmenin görevi olarak bilgi vermek ve öğrencinin görevi olarak bilgi biriktirmekle sınırlı değildir. Bireyin topluma azami katkıda bulunma kabiliyetini sağlamada, her bireyin çevresel olanakları ile birlikte eşsiz potansiyelleri dikkate alınmalıdır. Bu nedenle, bireyin kendini gerçekleştirme için rehberlik ve danışmanlık hizmetine ihtiyaç vardır (Coleman, 2009).

Milli Eğitim Bakanlığı Psikolojik Danışma ve Rehberlik Yönetmeliği'nin 6. Maddesine göre eğitsel rehberlik "Bireyin yetenek, ilgi, ihtiyaç, değer, kişilik özellikleri, imkân ve koşullarıyla uyumlu eğitsel kararlar alması; eğitime ilişkin olumlu tutum geliştirmesi ve hayat boyu öğrenme sürecinde bireyin gelişimine destek olunması amacıyla bireye ve ailesine sunulan hizmettir." şeklinde tanımlanmıştır (Milli Eğitim Bakanlığı Rehberlik Hizmetleri Yönetmeliği, s.2, 2017).

Eğitsel Rehberlik, bireylerin kendilerine özgü ilgi ve yetenekleri çerçevesinde güdülenerek eğitsel uygulamalara uyum sağlaması anlamına gelmektedir. Eğitimle ilgili olarak yürütülen rehberlik faaliyetleri sırasında bireylerin pek çok sorunla karşı karşıya kalma riskleri bulunmaktadır. Bu sorunları ana başlıklar halinde değerlendirmek gerekirse; başarı ile ilgili sorunlar, yeterli ve etkili olmayan beceriler, çalışma

alışkanlıkları ile ilgili sorunlar ve kronik öğrenme güçlükleri, uygun eğitim programının ve okulun belirlenmesi gibi başlıklar altında toplamak mümkün gözükmemektedir (Özoğlu, 2007).

2.3.5.2. Mesleksel Rehberlik

Meslek seçimi şüphesiz bireylerin yaşamları boyunca verdikleri en önemli kararlar arasında yer almaktadır. Bu önemli karar verilirken bireylerin kendilerini tanımalarına yardımcı olarak sağlıklı seçimler yapmalarına yardımcı olma işi profesyonel bir meslek olan rehber ve psikolojik danışmanların uzmanlık alanı olarak bilinmektedir (Özoğlu, 2007).

Milli Eğitim Bakanlığı Psikolojik Danışma ve Rehberlik Yönetmeliği'nin 6. Maddesine göre mesleksel rehberlik "Bireyin kendini ve meslekleri tanıması; yetenek, ilgi, ihtiyaç, değer ve kişilik özellikleri doğrultusunda mesleğe yönelik seçimler yapması; mesleğe hazırlanması, başlaması, mesleğini sürdürmesi ve hayat boyu öğrenme sürecinde kendini geliştirmesi için birey ve ailesine sunulan hizmettir." şeklinde tanımlanmıştır (Milli Eğitim Bakanlığı Rehberlik Hizmetleri Yönetmeliği, s.3, 2017).

Eğitim süreci içinde, rehberlik alanında yetişmiş uzmanlar önderliğinde, öğretmenler ve diğer ilgililerin yardım ve işbirliği ile yürütülür. Mesleki rehberlik hizmetleri genellikle üç aşamada gerçekleşir. Bunlar;

1. Öğrencileri tanıma,
2. Mesleklerin incelenmesi,
3. Bireyin kişisel nitelikleri ile mesleklerin gerektirdiği özellikler arasında bağlantı kurma şeklinde ifade edilebilir (Poyraz, 2007).

2.3.5.3. Bireysel Rehberlik

Psikolojik Danışmanlık ve Rehberlik faaliyetleri içerisinde yürütülen hizmetlerin tamamı bireyseldir. Problem alanlarına yönelik sınıflandırmada bahsedilen bireysel rehberlik faaliyetleri ise eğitsel ve mesleki rehberliğin dışında kalan sorunları odak noktası olarak almaktadır.

Milli Eğitim Bakanlığı Psikolojik Danışma ve Rehberlik Yönetmeliği'nin 6. Maddesine göre bireysel rehberlik "Bireyin bilişsel, sosyal, duygusal, ahlaki ve

davranışsal gelişimini desteklemek amacıyla kendini tanıması; karar verme ve problem çözme gibi sosyal beceriler ile yaşam becerilerini geliştirmesi ve sorumluluk sahibi bir birey olarak hayatına devam edebilmesi için bireye ve ailesine sunulan hizmettir.” şeklinde tanımlanmıştır (Milli Eğitim Bakanlığı Rehberlik Hizmetleri Yönetmeliği, 2017).

2.4. Ortaöğretim Kurumlarında Sunulan Psikolojik Danışmanlık ve Rehberlik Faaliyetleri ile İlgili Araştırmalar

Poyraz (2007) tarafından yürütülen araştırmada “Ortaöğretim Rehberlik Hizmetleri Ölçeği” geliştirilmiştir. Araştırmaya orta öğretim kurumundan öğretmen, Psikolojik Danışman ve Rehber Öğretmenler, yöneticiler ve öğrenciler katılmıştır. Araştırmada öğrencilerin puanları incelendiğinde ise en yüksek puanın öğrencilerde de müşavirlik alanının aldığı görülmektedir. Öğrenciler yöneltme ve yerleştirme hizmetlerine de aynı puanı vermişlerdir. Bunu sırası ile, bilgi toplama yayma, psikolojik danışma, araştırma ve değerlendirme, izleme, oryantasyon, çevre-veli ilişkileri izlemiştir. Toplam puanlar bazında, cinsiyet açısından anlamlı bir farka rastlanmamıştır. Okulların kalabalıklığı, mezun olunan alan, psikolojik danışmanların bulunması, okul türlerinde (yüksekten düşüğe doğru Anadolu lisesi, genel lise, süper lise) ise anlamlı bir farka rastlanmıştır.

Yüksel-Şahin’in (2008) ortaöğretim öğrencileri üzerinde yürüttüğü çalışmada PDR hizmetlerini en çok verilen hizmetten en az verilen hizmete doğru sırasıyla konsültasyon hizmeti, yöneltme-yerleştirme hizmeti, izleme hizmeti, çevre ve veli ile ilişkiler hizmeti, oryantasyon hizmeti, araştırma ve değerlendirme hizmeti, bilgi toplama ve yayma hizmeti, bireyi tanıma hizmeti ve psikolojik danışma hizmeti olarak belirtmişlerdir. Araştırma sonuçlarına göre, cinsiyete ve akademik başarı durumu PDR hizmetlerini değerlendirme puanlarında anlamlı olarak farklılık göstermemektedir.

Karataş ve Baltacı (2013) yılında yürüttükleri araştırmada ortaöğretim kurumlarında yürütülen psikolojik danışma ve rehberlik hizmetlerine yönelik okul müdürü, sınıf rehber öğretmeni, öğrenci ve okul rehber öğretmenin görüşlerini incelemişlerdir Bu araştırmadan elde edilen sonuçlar şu şekilde özetlenebilir. Araştırmaya katılan okul müdürleri; PDR hizmetlerini yol gösterme ve sorun çözme olarak, sınıf rehber öğretmenleri; sorun çözme, yol gösterme ve yardım olarak, öğrenciler, sorun çözme, yardım, hizmet birimi, dert ortaklığı olarak tanımlarken, okul rehber öğretmenleri; psikolojik yardım, yöneltme, seçenek sunma ve yol gösterme

olarak tanımlamışlardır. Öğrencilerin yarısı PDR hizmetlerini yeterli bulurken diğer yarısı hizmetlerin yetersiz olduğunu belirtmişlerdir. Ayrıca öğrenciler PDR hizmetlerindeki sorunları sırasıyla yanlış inanışlar, güvensizlik, rehber öğretmenin olmaması, öğrencilerin gönülsüzlüğü, rehber öğretmenin farklı işlerle uğraşması ve kişisel özellikler olarak belirtmişlerdir.

Meşeci, Dinçer ve Çirakoğlu (2007) tarafından ilköğretim ve ortaöğretim öğrencilerinin PDR servisine yönelik algı ve tutumları ölçülmüştür. Çalışmada öğrencilerin en yüksek düzeyde katıldığı ifadeler; okul psikolojik danışma ve rehberlik servisinin psikolojik konularda yardım alınan bir yer olduğu, okul psikolojik danışmanının olumsuz davranışları düzeltmeye yardımcı olduğu, verimli ders çalışma ve zaman yönetimi konusunda bilgi verdiği, öğrencilerle ilgilendiği ve öğrencilerin bu servise çekinmeden gidilebildiğidir. Bu ifadelerden yola çıkarak öğrencileri okul psikolojik danışma ve rehberlik servisi ve danışmanı ile ilgili algılarının büyük oranda olumlu olduğu söylenebilir. Aynı zamanda öğrencilerin algıları daha çok servisin psikolojik danışmanlık yönünde yoğunlaşmıştır.

BÖLÜM III

3. YÖNTEM

Bu bölümde araştırmanın amacı, modeli, araştırma süreci, veri toplama aracı ve verilerin analizi yer almaktadır.

3.1. Araştırmanın Amacı

Bu araştırmanın amacı, Anadolu Liselerinde, Meslek Liselerinde ve Özel Temel Liselerde rehberlik ve psikolojik danışma hizmetleri açısından farkların belirlenebilmesidir.

Bu ana amaç doğrultusunda aşağıda yer alan sorulara cevap aranmıştır:

1. Anadolu Liselerinde, Meslek Liselerinde ve Özel Temel Liselerde rehberlik hizmetleri puanı nasıldır?
2. Liselerdeki rehberlik hizmetleri puanları;
 - a) Cinsiyete,
 - b) Yaşa,
 - c) Okul türüne
 - d) Akademik başarı durumuna
 - e) Ailesinin eğitim durumuna
 - f) Ailesinin aylık gelirine
 - g) Kardeş sayısına
 - h) Ebeveynlerle birlikte yaşayıp yaşamama durumuna
 - i) Okulda psikolojik danışma ve rehberlik hizmetlerinin verilip verilmediğine göre anlamlı düzeyde farklılaşmakta mıdır?

3.2. Araştırmanın Modeli

Bu araştırma, Mersin İli Milli Eğitim Müdürlüğü'ne bağlı hizmet veren orta öğretim okullarında verilen PDR hizmetlerini incelemek maksadıyla öğrencilerin değerlendirmelerini çeşitli değişkenler açısından inceleyen ilişki tarama modelindedir. İlişki tarama modeli, iki veya daha fazla değişken arasında iki veya

ikiden fazla değişken arasında değişimin varlığını ve/veya derecesinin belirlenmesi amacını taşıdığı için çalışmamız açısından uygun gözükmetedir (Karasar, 1995).

3.3. Araştırmanın Örnekleme

Bu araştırmanın evrenini 2018-2019 yılında Mersin İli, Yenişehir İlçesindeki orta öğretim öğrencileri oluşturmaktadır. Evrenden tesadüfi olarak seçilen Anadolu lisesinden, Meslek lisesinden ve Özel Temel liseden 337 öğrenci örneklem grubunu oluşturmaktadır.

3.4. Veri Toplama Araçları

Araştırmada orta öğretim öğrencilerine “Kişisel Bilgi Formu”, “Okul Rehberlik Hizmetleri Ölçeği” uygulanarak veriler toplanmıştır.

3.4.1. Kişisel Bilgi Formu

Araştırmaya katılan orta öğretim öğrencilerinin demografik bilgilerinin belirlenmesi amacıyla uygulanmıştır. Hazırlanan bu formda öğrencilerin, cinsiyet, yaş, okul türü, akademik başarı durumu, ailesinin eğitim durumu, ailesinin aylık geliri, kardeş sayısı, ebeveynlerle birlikte yaşayıp yaşamama durumu, okulda PDR hizmetlerinin verilip verilmediği, Psikolojik Danışmanla görüşüp görüşmediğine yönelik sorular yer almaktadır.

3.4.2. Okul Rehberlik Hizmetleri Ölçeği

Okul Rehberlik Hizmetleri Ölçeği orta öğretim kurumlarında yürütülen PDR hizmetlerinin ne ölçüde verildiğini belirlemek amacı ile Poyraz (2007) tarafından geliştirilmiştir. Ölçek beşli likert tipi olup seçenekleri “hiç yeterli değil, az yeterli, yeterli, çok yeterli, pek çok yeterli” şeklinde ifade edilmişti. Seçenekler sırasıyla 1, 2, 3, 4 ve 5 puan verilerek değerlendirilmiştir. Ölçekte her biri 7 maddeden oluşan dokuz boyut yer almaktadır ve toplam soru sayısı 63’tür. Ölçeğin alt ölçekleri; psikolojik danışma hizmetleri, oryantasyon hizmetleri, bireyi tanıma hizmetleri, bilgi toplama ve yayma hizmetleri, yöneltme ve yerleştirme hizmetleri, izleme hizmetleri, çevre-veli ilişkileri hizmetleri, araştırma ve değerlendirme hizmetleri ve müşavirlik hizmetleridir.

Geçerlilik ve güvenilirlik çalışmaları yürütülürken bütün alt testlerde madde analizi yapılmış ve bu işlemlerinde madde toplam ve kalan madde analizleri sonucunda tüm düzeylerde $p < 0.01$ düzeyinde anlamlı bulunmuştur. Ölçeğin güvenilirlik çalışması için Cronbach α katsayısı hesaplanmıştır. 63 maddeden oluşan ölçeğin geneli için Cronbach α değeri .95 olarak hesaplanmıştır. Ölçeğin alt testleri için hesaplanan Cronbach α değerleri sırasıyla psikolojik danışma hizmeti için .89; oryantasyon hizmeti için .88; bireyi tanıma hizmeti için .87; bilgi toplama ve yayma hizmeti için .87; yönlendirme ve yerleştirme hizmeti için .89; izleme hizmeti için .88; çevre veli ilişkiler hizmeti için .89; konsültasyonluk hizmeti için .93; araştırma ve değerlendirme hizmeti için .92 dir (Poyraz, 2007).

3.5. Araştırmanın Yapılışı

Çalışma grubunda yer alan öğrencilerden veri toplamak amacıyla gerekli izinler alınmıştır. Veriler öğrencilerin bulunduğu eğitim kurumlarından araştırmacı tarafından gönüllülük ve ulaşılabilirlik esasına dayalı olarak toplanmıştır. Orta öğretim kurumlarında eğitim görmekte olan öğrencilerin PDR hizmetlerinin değerlendirilmesi amacıyla ulaşılabilen, geliştirilmiş ve uyarlanmış tüm ölçek ve anketler tez danışmanı ile incelenmiştir. Araştırma için uygun olan veri toplama araçlarına karar verilmiştir. Anket formunun demografik bilgileri ölçeğe eklenerek veri toplama süreci başlamıştır. Veri toplama aracı araştırmacı tarafından basılı olarak öğrencilere ulaştırılmıştır. Araştırmaya katılan öğrencilere veri toplama aracının nasıl doldurulacağı hakkında bilgi verilmiştir. Veri toplama aracının uygulaması yaklaşık olarak 15 dakika sürmüştür. Veri toplama araçları araştırmaya katılan 337 öğrenciden toplanarak veri toplama süreci sonlandırılmıştır.

3.6. Verilerin Analizi

Çalışma sonucu elde edilen veriler IBM SPSS 23 istatistik programı aracılığıyla değerlendirilmiştir. Analiz aşamasına geçmeden önce veriler istatistik programına aktarılmıştır. Yapılacak istatistiki analizler öncesinde veriler kontrol edilmiş ve analizlerin varsayımları test edilmiştir. Yapılan testlerin ardından analizler gerçekleştirilmiştir.

Verilerin denetlenmesi aşamasında veri dosyası incelenmesi ve temel betimsel istatistiklerin gözden geçirilmesi ile verilerin bilgisayara doğru girilip girilmediği

denetlenmiştir. Yanlış kodlanan veriler düzeltilmiş olup 337 anket ile istatistiki işlemler gerçekleştirilmiştir. Veri girişindeki hatalardan kaynaklanan kayıp değerler incelenerek kayıp değerlere gerçek değerler verilmiştir.

Elde edilen verilerin yapısal özelliklerini incelemek için betimsel analizler yapılmıştır. Veri grubu 30'dan büyük olduğu için verinin normalliğini test etmek amacıyla "Kolmogorov-Smirnov" testi yapılmıştır. Yapılan Kolmogorov-Smirnov normallik testi sonucunda Okul Rehberlik Hizmetleri Ölçeğinde p anlamlılık değerinin 0,007 olduğu ortaya çıkmıştır. Normallik hipotezinin sağlanması için p değerinin 0,05'den büyük olması gerekmektedir. Okul Rehberlik Hizmetleri Ölçeğinde verilerin normal dağılmadığı söylenebilmektedir.

Tablo 1.

Okul Rehberlik Hizmetleri Ölçeğinde Basıklık Çarpıklık Değerleri

	Çarpıklık	Basıklık
Okul Rehberlik Hizmetleri Ölçeği	.397	-.505

Tabachnick ve Fidell'e (2013) göre çarpıklık ve basıklık katsayısı değerlerinin, -1.500 ile +1.500 arasında yer alması dağılımının normal olduğunun göstergesidir. Tablo1'e göre, Okul Rehberlik Hizmetleri Ölçeği'nin çarpıklık ve basıklık değerlerinin -1.500 ile +1.500 arasında olduğundan elde edilen verinin normal dağılım gösterdiği ortaya çıkmıştır.

Okul Rehberlik Hizmetleri Ölçeğinde verilerin normal dağılmadığını tespit ettikten sonra öğrencilerin cinsiyet, yaş, okul türü, akademik başarı durumu, ailesinin eğitim durumu, ailesinin aylık geliri, kardeş sayısı, ebeveynlerle birlikte yaşayıp yaşamama durumu, okulda PDR hizmetlerinin verilip verilmediği, Psikolojik Danışmanla görüşüp görüşmemesi durumunun okul psikolojik danışmanlık ve rehberlik hizmetleri ile farklılıklarının belirlenmesi amacıyla K.Wallis H. testi yapılmıştır. Yapılan analizlerde anlamlılık düzeyi 0,05 olarak kabul edilmiştir.

BÖLÜM IV

4. BULGULAR

4.1. Demografik Bulgular

Araştırmaya katılan öğrencilerin demografik bulguları aşağıda sunulmuştur.

Tablo 2.

Öğrencilerin Cinsiyet Değişkeni İçin Frekans ve Yüzde Değerleri

Gruplar	<i>f</i>	%	% _{gec}	% _{yıg}
Kız	192	57,0	57,0	57,0
Erkek	145	43,0	43,0	100,0
Toplam	337	100,0	100,0	

Tablo 2’de gösterildiği üzere çalışmaya katılan öğrencilerin 192’si (%57) kız, 145’i (%43) ise erkektir.

Tablo 3.

Öğrencilerin Cinsiyet Değişkeni İçin Frekans ve Yüzde Değerleri

Gruplar	<i>f</i>	%	% _{gec}	% _{yıg}
14	9	2,7	2,7	2,7
15	69	20,5	20,5	23,1
16	90	26,7	26,7	49,9
17	98	29,1	29,1	78,9
18	62	18,4	18,4	97,3
19	8	2,4	2,4	99,7
20	1	,3	,3	100,0
Total	337	100,0	100,0	

Tablo 3’de gösterildiği üzere çalışmaya katılan öğrencilerin 9’u (%2,7) 14 yaşında, 69’u (%20,5) 15 yaşında, 90’ı (%26,7) 16 yaşında, 98’i (%29,1) 17 yaşında, 62’si (%18,4) 18 yaşında, 8’i (%2,4) 19 yaşında, 1 kişi ise (%0,3) 20 yaşındadır.

Tablo 4.

Öğrencilerin Öğrenim Görülen Lise Türü İçin Frekans ve Yüzde Değerleri

Gruplar	<i>f</i>	%	% _{gec}	% _{yıg}
Anadolu Lisesi	121	35,9	35,9	35,9
Meslek Lisesi	111	32,9	32,9	68,8
Temel Lise(Özel)	105	31,2	31,2	100,0
Total	337	100,0	100,0	

Tablo 4’de gösterildiği üzere çalışmaya katılan öğrencilerin 121’i (%35,9) Anadolu Lisesinde, 111’i (%32,9) Meslek Lisesinde öğrenim görmekte, 105’i ise (%31,2) Özel Temel Lisede öğrenim görmektedir.

Tablo 5.

Öğrencilerin Öğrenim Gördükleri Sınıf Düzeyi İçin Frekans ve Yüzde Değerleri

Gruplar	<i>f</i>	%	% _{gec}	% _{yıg}
1	87	25,8	25,8	25,8
2	66	19,6	19,6	45,4
3	97	28,8	28,8	74,2
4	87	25,8	25,8	100,0
Total	337	100,0	100,0	

Tablo 5’te gösterildiği üzere çalışmaya katılan öğrencilerin 87’si (%25,8) Lise 1 (öğrencisi, 66’sı (%19,6) Lise 2 öğrencisi, 97’si (%28,8) Lise 3 öğrencisi, 87’si (%25,8) 4. Sınıf yani son sınıf öğrencisidir.

Tablo 6.

Öğrencilerin Sınıf Geçme Şekli İçin Frekans ve Yüzde Değerleri

Gruplar	<i>f</i>	%	% _{gec}	% _{yıg}
Doğrudan Geçenler	15	4,5	4,5	4,5
Ortalama ile Geçenler	112	33,2	33,2	37,8
Teşekkür Belgesi Alanlar	96	28,5	28,5	66,2
Takdir Belgesi Alanlar	114	33,8	33,8	100,0
Total	337	100,0	100,0	

Tablo 6’te gösterildiği üzere çalışmaya katılan öğrencilerin 15’i (%4,5) doğrudan geçmekte, 112’si (%33,2) ortalama ile geçmekte, 96’sı (%28,5) teşekkür belgesi almakta, 114’ü ise (%33,8) takdir belgesi almaktadır.

Tablo 7.

Öğrencilerin Annelerinin Eğitim Seviyesi İçin Frekans ve Yüzde Değerleri

Gruplar	<i>f</i>	%	% _{gec}	% _{yıg}
Okur-yazar değil	28	8,3	8,3	8,3
İlkokul Mezunu	108	32,0	32,0	40,4
Ortaokul Mezunu	64	19,0	19,0	59,3
Lise Mezunu	85	25,2	25,2	84,6
Lisans Mezunu	52	15,4	15,4	100,0
Total	337	100,0	100,0	

Tablo 7’de gösterildiği üzere çalışmaya katılan öğrencilerin annelerinin 28’i (%8,3) okuryazar değil, 108’i (%32) ilkokul mezunu, 64’ü (%19) ortaokul mezunu. 64’ü (%19) lise mezunu, 85’i (%25,2) ise lisans mezunudur.

Tablo 8.

Öğrencilerin Babalarının Eğitim Seviyesi İçin Frekans ve Yüzde Değerleri

Gruplar	<i>f</i>	%	% _{gec}	% _{yıg}
Okur-yazar değil	8	2,4	2,4	2,4
İlkokul Mezunu	72	21,4	21,4	23,7
Ortaokul Mezunu	87	25,8	25,8	49,6
Lise Mezunu	94	27,9	27,9	77,4
Lisans Mezunu	76	22,6	22,6	100,0
Total	337	100,0	100,0	

Tablo 8’de gösterildiği üzere çalışmaya katılan öğrencilerin babalarının 8’i (%2,4) okuryazar değil, 72’si (%21,4) ilkokul mezunu, 87’si (%25,8) ortaokul mezunu. 94’ü (%27,9) lise mezunu, 76’sı (%22,6) ise lisans mezunudur.

Tablo 9.

Öğrencilerin Kiminle Birlikte Yaşadığı İçin Frekans ve Yüzde Değerleri

Gruplar	<i>f</i>	%	% _{gec}	% _{yıg}
Anne-baba ile birlikte	281	83,4	83,4	83,4
Anne-baba ayrı	42	12,5	12,5	95,8
Başkası ile birlikte	14	4,2	4,2	100,0
Total	337	100,0	100,0	

Tablo 9’de gösterildiği üzere çalışmaya katılan öğrencilerin 281’i (%83,4) ebeveynleri ile birlikte, 42’si (%12,5) tek bir ebeveyninin yanında, 14’ü ise (%4,2) ebeveynleri dışında başka birisi ile yaşamaktadır.

Tablo 10.

Öğrencilerin Kardeş Sayısı İçin Frekans ve Yüzde Değerleri

Gruplar	<i>f</i>	%	% _{gec}	% _{yıg}
1	37	11,0	11,0	11,0
2	137	40,7	40,7	51,6
3	68	20,2	20,2	71,8
4	40	11,9	11,9	83,7
5 ve üzeri	55	16,3	16,3	100,0
Total	337	100,0	100,0	

Tablo 10’da gösterildiği üzere çalışmaya katılan öğrencilerin 37’si (%11) tek kardeş, 137’si (%40,7) iki kardeş, 68’i (%20,2) üç kardeş, 40’ı (%11,9) dört kardeş, 55’i (%16,3) beş kardeş ve üzerindedir.

Tablo 11.

Öğrencilerin Aylık Gelirleri İçin Frekans ve Yüzde Değerleri

Gruplar	<i>f</i>	%	% _{gec}	% _{yıg}
2000 TL'den az	69	20,5	20,5	20,5
2000-4000 TL arası	154	45,7	45,7	66,2
4001-10000 TL arası	94	27,9	27,9	94,1
10000 TL den fazla	20	5,9	5,9	100,0
Total	337	100,0	100,0	

Tablo 11’de gösterildiği üzere çalışmaya katılan öğrencilerin ailelerinin 69’unun (%20,5) geliri 2.000TL’den az, 154’ünün (%20,5) geliri 2.000-4.000TL arasında, 94’ünün (%27,9) geliri 4.001-10.000TL’den arasında, 20’sinin (%5,9) geliri 10.000TL’den fazladır.

Tablo 12.

Öğrencilerin Okulunda Psikolojik Danışman ve Rehber Öğretmenin Bulunup Bulunmama Durumu İçin Frekans ve Yüzde Değerleri

Gruplar	<i>f</i>	%	% _{gec}	% _{yiğ}
Var	337	100,0	100,0	100,0
Yok	0	0	0	
Total	337	100,0	100,0	

Tablo 12’de gösterildiği üzere çalışmaya katılan öğrencilerin tamamının okulunda Psikolojik Danışman ve Rehber Öğretmen bulunmamaktadır.

Tablo 13.

Öğrencilerin Okul Rehberlik Hizmetlerinden Haberdar Olma Durumu İçin Frekans ve Yüzde Değerleri

Gruplar	<i>f</i>	%	% _{gec}	% _{yiğ}
Verildi	249	73,9	73,9	73,9
Verilmedi	88	26,1	26,1	100,0
Total	337	100,0	100,0	

Tablo 13’de gösterildiği üzere çalışmaya katılan öğrencilerin 249’u (%73,9) PDR hizmetleri hakkında bilgi almış, 88’i (%26,1) PDR hizmetleri hakkında bilgi almamıştır.

Tablo 14.

Öğrencilerin Okul Psikolojik Danışma ve Rehber Öğretmeni ile Ders ve Eğitim Sorunları ile Görüşme Durumu İçin Frekans ve Yüzde Değerleri

Gruplar	<i>f</i>	%	% _{gec}	% _{yiğ}
Evet	128	38,0	38,0	38,0
Hayır	209	62,0	62,0	100,0
Total	337	100,0	100,0	

Tablo 14'te gösterildiği üzere çalışmaya katılan öğrencilerin 128'i (%38) Psikolojik Danışma ve Rehberlik Öğretmen ile ders ve eğitim sorunları hakkında görüşmüş, 209'u ise (%26,1) bu konuda görüşmemiştir.

Tablo 15.

Öğrencilerin Okul Psikolojik Danışma ve Rehber Öğretmeni ile Üniversite Tercihleri İçin Görüşme Durumu İçin Frekans ve Yüzde Değerleri

Gruplar	<i>f</i>	%	% _{gec}	% _{yığ}
Evet	73	21,7	21,7	21,7
Hayır	264	78,3	78,3	100,0
Total	337	100,0	100,0	

Tablo 15'te gösterildiği üzere çalışmaya katılan öğrencilerin 73'ü (%21,7) Psikolojik Danışma ve Rehberlik Öğretmeni ile üniversite tercihleri hakkında görüşmüş, 264'ü ise (%78,3) bu konuda görüşmemiştir.

Tablo 16.

Öğrencilerin Okul Psikolojik Danışma ve Rehber Öğretmeni ile Kendi Sıkıntılarıyla İlgili Görüşme Durumu İçin Frekans ve Yüzde Değerleri

Gruplar	<i>f</i>	%	% _{gec}	% _{yığ}
Evet	66	19,6	19,6	19,6
Hayır	271	80,4	80,4	100,0
Total	337	100,0	100,0	

Tablo 16'te gösterildiği üzere çalışmaya katılan öğrencilerin 66'sı (%19,6) Psikolojik Danışma ve Rehberlik Öğretmeni ile kendi sıkıntılarıyla ilgili görüşmüş, 271'ü ise (%80,4) bu konuda görüşmemiştir.

Tablo 17.

Öğrencilerin Okul Psikolojik Danışma ve Rehber Öğretmeni ile Diğer Konularda Görüşme Durumu İçin Frekans ve Yüzde Değerleri

Gruplar	<i>f</i>	%	% _{gec}	% _{yığ}
Evet	28	8,3	8,3	8,3
Hayır	309	91,7	91,7	100,0
Total	337	100,0	100,0	

Tablo 17’de gösterildiği üzere çalışmaya katılan öğrencilerin 28’i (%8,3) Psikolojik Danışma ve Rehberlik Öğretmeni ile diğer konularda görüşmüş, 309’u ise (%91,7) bu konuda görüşmemiştir.

Tablo 18.

Öğrencilerin Okul Psikolojik Danışma ve Rehber Öğretmeni ile Hiç Görüşmeme Durumu İçin Frekans ve Yüzde Değerleri

Gruplar	<i>f</i>	%	% _{gec}	% _{yıg}
Evet	133	39,5	39,5	39,5
Hayır	204	60,5	60,5	100,0
Total	337	100,0	100,0	

Tablo 18’de gösterildiği üzere çalışmaya katılan öğrencilerin 133’ü (%39,5) Psikolojik Danışma ve Rehberlik Öğretmeni ile hiç görüşmemiş, 204’ü ise (%60,5) hiç görüşmemiştir.

Tablo 19.

Öğrencilerin Okul Psikolojik Danışma ve Rehber Öğretmeninin Kendisine Yardımcı Olacağını Düşünme Durumu İçin Frekans ve Yüzde Değerleri

	<i>f</i>	%	% _{gec}	% _{yıg}
Evet	150	44,5	44,5	44,5
Hayır	59	17,5	17,5	62,0
Kararsız	128	38,0	38,0	100,0
Total	337	100,0	100,0	

Tablo 19’de gösterildiği üzere çalışmaya katılan öğrencilerin 59’u (%17,5) Psikolojik Danışma ve Rehberlik Öğretmeninin kendisine yardımcı olacağını düşünmekte, 128’i ise (%38) yardımcı olacağını düşünmemektedir. Öğrencilerin 128’i (%38) bu konuda kararsızdır.

4.2. Birinci Alt Probleme İlişkin Bulgular

4.2.1. Meslek Lisesi, Özel Temel Lise ve Anadolu Lisesindeki Rehberlik Hizmetleri Puanlarına Göre İnceleme

H₁: Anadolu lisesi, meslek lisesi ve özel temel lise öğrencilerinin rehberlik hizmetleri puanları arasında anlamlı bir fark vardır.

Tablo 20.

Anadolu Lisesi, Meslek Lisesi ve Özel Temel Lise Öğrencilerinin Rehberlik Hizmetleri Ölçeği Puanlarının Farklılaşp Farklılaşmadığını Belirlemek Üzere Yapılan Kruskal-Wallis Testi Sonuçları

Puan	Gruplar	N	\bar{x}	ss	Sh \bar{x}	X ² Testi	
						X ²	p
Okul Rehberlik Hizmetleri Ölçeği	Anadolu	12	2,3702	,6829	,220	40,28	*0,00
	Lisesi	1		3			
	Meslek Lisesi	11	2,9666	,8291	,229		
		1		6			
	Temel	10	2,9897	,8912	,236		
	Lise(Özel)	5		4			

*p<0.05

Tablo 20’da görüldüğü üzere, Anadolu Lisesinde, Özel Temel Lisede ve Meslek Lisesinde öğrenim gören öğrencilerin rehberlik hizmetleri puanlarının lise türlerine göre farklılık gösterip göstermediğini belirlemek amacıyla yapılan Kruskal-Wallis Testi sonucunda grupların sıra ortalamaları arasındaki farklılık anlamlı bulunmuştur. (X²=40,281; p<.05).

Gruplar arasında ortaya çıkan anlamlı farklılığın hangi gruplardan kaynaklandığını belirlemek amacıyla yardımcı analizlerde lise türleri karşılaştırıldığında meslek lisesi-anadolu lisesi (p=0.0, p <.05) ve özel temel lise-anadolu lisesi (p=0.0, p <.05) arasında anlamlı bir fark bulunmuştur. Öğrencilerinin okul rehberlik hizmetleri puanı özel temel lisede ve meslek lisesinde benzerlik gösterse de Anadolu lisesinde diğer iki liseye göre anlamlı bir düşüklük bulunmaktadır. Bu durum özel temel lisedeki ve meslek lisesindeki öğrencilerin aldıkları rehberlik hizmetlerinin anadolu lisesine göre daha iyi sunulduğunu göstermektedir.

4.2.2. Psikolojik Danışma Hizmetleri Alt Ölçeğine Göre İnceleme

H_{1a} : : Anadolu lisesi, meslek lisesi ve özel temel lise öğrencilerinin psikolojik danışma hizmetleri alt ölçeği puanları arasında anlamlı bir fark vardır.

Tablo 21.

Anadolu Lisesi, Meslek Lisesi ve Özel Temel Lise Öğrencilerinin Psikolojik Danışma Hizmetleri Alt Ölçeği Puanlarının Farklılaşp Farklılaşmadığını Belirlemek Üzere Yapılan Kruskal-Wallis Testi Sonuçları

Puan	Gruplar	N	\bar{x}	ss	Sh \bar{x}	X^2 Testi	
						X^2	p
Psikolojik Danışma Hizmetleri Alt Ölçeği	Anadolu	12		,7742			
	Lisesi	1	2,6173	7	,220		
	Meslek Lisesi	11	2,8980	,9957		48,96	0,000
		1		5	,229	3	
	Temel	10	3,5228	,8689			
Lise(Özel)	5		0	,236			

* $p < 0.05$

Tablo 21’de görüldüğü üzere, anadolu lisesi, meslek lisesi ve özel temel lise öğrencilerinin psikolojik danışma hizmetleri alt ölçeği puanlarının farklılaşp farklılaşmadığını belirlemek üzere yapılan Kruskal-Wallis Testi sonucunda grupların arasındaki farklılık anlamlı bulunmuştur. ($X^2=48,963$; $p < .05$).

Gruplar arasında ortaya çıkan anlamlı farklılığın hangi gruplardan kaynaklandığını belirlemek amacıyla Posthoc analizlerde lise türleri karşılaştırıldığında özel temel lise-meslek lisesi ($p=0.0$, $p < .05$) ve özel temel lise-anadolu lisesi ($p=0.0$, $p < .05$) arasında anlamlı bir fark bulunmuştur. Öğrencilerinin psikolojik danışma hizmetleri alt ölçeği puanı özel temel lisede diğer iki lise türüne göre daha yüksek çıkmıştır. Bu durum özel temel lisedeki sunulan rehberlik ve psikolojik danışmanlık hizmetlerinin diğer iki lise türüne göre daha iyi sunulduğunu göstermektedir.

4.2.3. Oryantasyon (Okula ve Duruma Alıştırma) Alt Ölçeğine Göre İnceleme

H_{1b} : Anadolu lisesi, meslek lisesi ve özel temel lise öğrencilerinin oryantasyon (okula ve duruma alıştırma) alt ölçeği puanları arasında anlamlı bir fark vardır.

Tablo 22.

Anadolu Lisesi, Meslek Lisesi Ve Özel Temel Lise Öğrencilerinin Oryantasyon (Okula ve Duruma Alıştırma) Hizmetleri Alt Ölçeği Puanlarının Farklılaşp Farklılaşmadığını Belirlemek Üzere Yapılan Kruskal-Wallis Testi Sonuçları

Puan	Gruplar	N	\bar{x}	ss	Sh \bar{x}	X^2 Testi	
						X^2	p
Oryantasyon (Okula Alıştırma) Alt Ölçeği	Anadolu Lisesi	12 1	2,2135	,86300	,220	49,34	0,000
	Meslek Lisesi	11	2,8508	1,0156	,229		
	Temel	10	3,1745	1,0185	,236		
	Lise(Özel)	5		9			

*p<0.05

Tablo 22’de görüldüğü üzere, anadolu lisesi, meslek lisesi ve özel temel lise öğrencilerinin oryantasyon (okula ve duruma alıştırma) alt ölçeği puanlarının farklılaşp farklılaşmadığını belirlemek üzere yapılan Kruskal-Wallis Testi sonucunda grupların arasındaki farklılık anlamlı bulunmuştur. ($X^2=49,341$; $p<.05$).

Gruplar arasında ortaya çıkan anlamlı farklılığın hangi gruplardan kaynaklandığını belirlemek amacıyla Posthoc analizlerde lise türleri karşılaştırıldığında özel temel lise-anadolu lisesi ($p=0.0$, $p <.05$) ve meslek lisesi-anadolu lisesi ($p=0.0$, $p <.05$) arasında öğrencilerinin oryantasyon (okula alıştırma) alt ölçeği puanı açısından anlamlı bir fark yaratmaktadır. Anadolu lisesi oryantasyon hizmetleri puanı diğer iki lise türüne göre daha düşük çıkmıştır. Bunun yanı sıra özel temel lise puanı ise meslek lisesi puanı ile karşılaştırıldığında daha yüksek bulunmuştur. Bu durum özel temel lisedeki ve meslek lisesindeki öğrencilerin aldıkları oryantasyon hizmetlerinin anadolu lisesine göre daha iyi sunulduğunu göstermektedir.

4.2.4. Bireyi Tanıma Hizmetleri Alt Ölçeğine Göre İnceleme

H_{1c} : Anadolu lisesi, meslek lisesi ve özel temel lise öğrencilerinin bireyi tanıma hizmetleri alt ölçeği puanları arasında anlamlı bir fark vardır.

Tablo 23.

Anadolu Lisesi, Meslek Lisesi Ve Özel Temel Lise Öğrencilerinin Bireyi Tanıma Hizmetleri Alt Ölçeği Puanlarının Farklılaşp Farklılaşmadığını Belirlemek Üzere Yapılan Kruskal-Wallis Testi Sonuçları

Puan	Gruplar	N	\bar{x}	ss	Sh \bar{x}	X^2 Testi	
						X^2	p
Bireyi Tanıma Hizmetleri Alt Ölçeği	Anadolu Lisesi	12	2,1417	,77879	,220	31,37	0,000
	Meslek Lisesi	11	2,7160	,98592	,229		
	Temel Lise(Özel)	10	2,8154	1,0501	,236		
		5		3			
		1					

*p<0.05

Tablo 23’de görüldüğü üzere, anadolu lisesi, meslek lisesi ve özel temel lise öğrencilerinin bireyi tanıma hizmetleri alt ölçeği puanlarının farklılaşp farklılaşmadığını belirlemek üzere yapılan Kruskal-Wallis Testi sonucunda grupların sıra ortalamaları arasındaki farklılık anlamlı bulunmuştur. ($X^2=31,372$; $p<.05$).

Gruplar arasında ortaya çıkan anlamlı farklılığın hangi gruplardan kaynaklandığını belirlemek amacıyla Posthoc analizlerde lise türleri karşılaştırıldığında özel temel lise-anadolu lisesi ($p=0.0$, $p <.05$) ve meslek lisesi-anadolu lisesi ($p=0.0$, $p <.05$) arasında öğrencilerinin bireyi tanıma hizmetleri alt ölçeği puanı açısından anlamlı bir fark yaratmaktadır. Anadolu lisesi bireyi tanıma hizmetleri puanı diğer iki lise türüne göre daha düşük çıkmıştır. Bunun yanı sıra özel temel lise puanı ise meslek lisesi puanı ile karşılaştırıldığında daha yüksek bulunmuştur. Bu durum özel temel lisedeki ve meslek lisesindeki öğrencilerin aldıkları bireyi tanıma hizmetlerinin anadolu lisesine göre daha iyi sunulduğunu göstermektedir.

4.2.5. Bilgi Toplama ve Yayma Hizmetleri Alt Ölçeğine Göre İnceleme

H_{1d} : Anadolu lisesi, meslek lisesi ve özel temel lise öğrencilerinin bilgi toplama ve yayma hizmetleri alt ölçeği puanları arasında anlamlı bir fark vardır.

Tablo 24.

Anadolu Lisesi, Meslek Lisesi Ve Özel Temel Lise Öğrencilerinin Bilgi Toplama ve Yayma Hizmetleri Alt Ölçeği Puanlarının Farklılaşp Farklılaşmadığını Belirlemek Üzere Yapılan Kruskal-Wallis Testi Sonuçları

Puan	Gruplar	N	\bar{x}	ss	Sh \bar{x}	X^2 Testi	
						X^2	p
Bilgi Toplama ve Yayma Hizmetleri Alt Ölçeği	Anadolu Lisesi	12	2,6088	,73292	,220	18,887	0,000
	Meslek Lisesi	11	3,1408	,96312	,229		
	Temel Lise(Özel)	10	2,7601	1,0086	,236		
		5		8			

*p<0.05

Tablo 24'te görüldüğü üzere, anadolu lisesi, meslek lisesi ve özel temel lise öğrencilerinin bilgi toplama ve yayma hizmetleri alt ölçeği puanlarının farklılaşp farklılaşmadığını belirlemek üzere yapılan Kruskal-Wallis Testi sonucunda grupların arasındaki farklılık anlamlı bulunmuştur. ($X^2=18,887$; $p<.05$).

Gruplar arasında ortaya çıkan anlamlı farklılığın hangi gruplardan kaynaklandığını belirlemek amacıyla Posthoc analizlerde lise türleri karşılaştırıldığında özel temel lise-meslek lisesi ($p=0.08$, $p <.05$) ve meslek lisesi-anadolu lisesi ($p=0.0$, $p <.05$) arasında anlamlı bir fark bulunmuştur. Öğrencilerinin bilgi toplama ve yayma hizmetleri alt ölçeği puanı meslek lisesinde diğer iki lise türüne göre daha yüksek çıkmıştır. Bu durum meslek lisesindeki öğrencilerin aldıkları bilgi toplama ve yayma hizmetlerinin özel temel liseye ve anadolu lisesine göre daha iyi sunulduğunu göstermektedir.

4.2.6. Yönelme ve Yerleştirme Hizmetleri Alt Ölçeğine Göre İnceleme

H_{1e} : Anadolu lisesi, meslek lisesi ve özel temel lise öğrencilerinin yönelme ve yerleştirme hizmetleri alt ölçeği puanları arasında anlamlı bir fark vardır.

Tablo 25.

Anadolu Lisesi, Meslek Lisesi Ve Özel Temel Lise Öğrencilerinin Bilgi Toplama ve Yayıma Hizmetleri Alt Ölçeği Puanlarının Farklılaşp Farklılaşmadığını Belirlemek Üzere Yapılan Kruskal-Wallis Testi Sonuçları

Puan	Gruplar	N	\bar{x}	ss	Sh \bar{x}	X^2 Testi	
						X^2	p
Yöneltme ve	Anadolu	12	2,4792	,85850	,220		
Yerleştirme	Lisesi	1					
Hizmetleri Alt	Meslek Lisesi	11	3,2706	1,0466	,229	37,42	0,000
Ölçeği		1		7		8	
	Temel	10	3,0034	1,0050	,236		
	Lise(Özel)	5		0			

*p<0.05

Tablo 25'te görüldüğü üzere, anadolu lisesi, meslek lisesi ve özel temel lise öğrencilerinin yöneltme ve yerleştirme hizmetleri alt ölçeği puanlarının farklılaşp farklılaşmadığını belirlemek üzere yapılan Kruskal-Wallis Testi sonucunda grupların arasındaki farklılık anlamlı bulunmuştur. ($X^2=37,428$; $p<.05$).

Gruplar arasında ortaya çıkan anlamlı farklılığın hangi gruplardan kaynaklandığını belirlemek amacıyla Posthoc analizlerde lise türleri karşılaştırıldığında özel temel lise-anadolu lisesi ($p=0.0$, $p <.05$) ve meslek lisesi-anadolu lisesi ($p=0.0$, $p <.05$) arasında öğrencilerinin yöneltme ve yerleştirme hizmetleri alt ölçeği puanı açısından anlamlı bir fark yaratmaktadır. Anadolu lisesi oryantasyon hizmetleri puanı diğer iki lise türüne göre daha düşük çıkmıştır. Bunun yanı sıra meslek lisesi puanı ise özel temel lise puanı ile karşılaştırıldığında daha yüksek bulunmuştur. Bu durum özel temel lisedeki ve meslek lisesindeki öğrencilerin aldıkları yöneltme ve yerleştirme hizmetlerinin anadolu lisesine göre daha iyi sunulduğunu göstermektedir.

4.2.7. İzleme Hizmetleri Alt Ölçeğine Göre İnceleme

H_{1f}: Anadolu lisesi, meslek lisesi ve özel temel lise öğrencilerinin izleme hizmetleri alt ölçeği puanları arasında anlamlı bir fark vardır.

Tablo 26.

Anadolu Lisesi, Meslek Lisesi Ve Özel Temel Lise Öğrencilerinin İzleme Hizmetleri Alt Ölçeği Puanlarının Farklılaşp Farklılaşmadığını Belirlemek Üzere Yapılan Kruskal-Wallis Testi Sonuçları

Puan	Gruplar	N	\bar{x}	ss	Sh \bar{x}	X^2 Testi	
						X^2	p
İzleme Hizmetleri Alt Ölçeği	Anadolu Lisesi	12	2,4308	,80893	,220	18,83	0,000
	Meslek Lisesi	11	2,9902	1,0196	,229		
	Temel Lise(Özel)	10	2,7674	1,0540	,236		
		1		9	5		

*p<0.05

Tablo 26’te görüldüğü üzere, anadolu lisesi, meslek lisesi ve özel temel lise öğrencilerinin izleme hizmetleri alt ölçeği puanlarının farklılaşp farklılaşmadığını belirlemek üzere yapılan Kruskal-Wallis Testi sonucunda grupların arasındaki farklılık anlamlı bulunmuştur. ($X^2=18,835$; $p<.05$).

Gruplar arasında ortaya çıkan anlamlı farklılığın hangi gruplardan kaynaklandığını belirlemek amacıyla Posthoc analizlerde lise türleri karşılaştırıldığında özel temel lise-anadolu lisesi ($p=0.039$, $p <.05$) ve meslek lisesi-anadolu lisesi ($p=0.0$, $p <.05$) arasında öğrencilerinin izleme hizmetleri alt ölçeği puanı açısından anlamlı bir fark yaratmaktadır. Anadolu lisesi izleme hizmetleri puanı diğer iki lise türüne göre daha düşük çıkmıştır. Bunun yanı sıra meslek lisesi puanı ise özel temel lise puanı ile karşılaştırıldığında daha yüksek bulunmuştur. Bu durum özel temel lisedeki ve meslek lisesindeki öğrencilerin aldıkları izleme hizmetlerinin anadolu lisesine göre daha iyi sunulduğunu göstermektedir.

4.2.8. Çevre ve Veli Hizmetleri Alt Ölçeğine Göre İnceleme

H_{1g} : Anadolu lisesi, meslek lisesi ve özel temel lise öğrencilerinin çevre ve veli hizmetleri alt ölçeği puanları arasında anlamlı bir fark vardır.

Tablo 27.

Anadolu Lisesi, Meslek Lisesi Ve Özel Temel Lise Öğrencilerinin Çevre ve Veli Hizmetleri Alt Ölçeği Puanlarının Farklılaşp Farklılaşmadığını Belirlemek Üzere Yapılan Kruskal-Wallis Testi Sonuçları

Puan	Gruplar	N	\bar{x}	ss	Sh \bar{x}	X ² Testi	
						X ²	p
Çevre ve Veli Hizmetleri Alt Ölçeği	Anadolu Lisesi	12	2,3063	,88567	,220	20,45	0,000
	Meslek Lisesi	11	2,8632	1,1253	,229		
	Temel Lise	10	2,8174	1,0463	,236		
	Lise(Özel)	5		6			

*p<0.05

Tablo 27’de görüldüğü üzere, anadolu lisesi, meslek lisesi ve özel temel lise öğrencilerinin çevre ve veli hizmetleri alt ölçeği puanlarının farklılaşp farklılaşmadığını belirlemek üzere yapılan Kruskal-Wallis Testi sonucunda grupların arasındaki farklılık anlamlı bulunmuştur. (X²=20,451; p<.05).

Gruplar arasında ortaya çıkan anlamlı farklılığın hangi gruplardan kaynaklandığını belirlemek amacıyla Posthoc analizlerde lise türleri karşılaştırıldığında özel temel lise-anadolu lisesi (p=0.01, p <.05) ve meslek lisesi-anadolu lisesi (p=0.0, p <.05) arasında öğrencilerinin çevre ve veli hizmetleri alt ölçeği puanı açısından anlamlı bir fark yaratmaktadır. Anadolu lisesi çevre ve veli hizmetleri puanı diğer iki lise türüne göre daha düşük çıkmıştır. Bunun yanı sıra meslek lisesi puanı ise özel temel lise puanı ile karşılaştırıldığında daha yüksek bulunmuştur. Bu durum özel temel lisedeki ve meslek lisesindeki öğrencilerin aldıkları çevre ve veli hizmetlerinin anadolu lisesine göre daha iyi sunulduğunu göstermektedir.

4.2.9. Müşavirlik Hizmetleri Alt Ölçeğine Göre İnceleme

H_{1h}: Anadolu lisesi, meslek lisesi ve özel temel lise öğrencilerinin müşavirlik hizmetleri alt ölçeği puanları arasında anlamlı bir fark vardır.

Tablo 28.

Anadolu Lisesi, Meslek Lisesi Ve özel Temel Lise Öğrencilerinin Müşavirlik Hizmetleri Alt Ölçeği Puanlarının Farklılaşp Farklılaşmadığını Belirlemek Üzere Yapılan Kruskal-Wallis Testi Sonuçları

Puan	Gruplar	N	\bar{x}	ss	Sh \bar{x}	X ² Testi	
						X ²	p
Müşavirlik Hizmetleri Alt Ölçeği	Anadolu Lisesi	12	2,4159	,91270	,220	36,980	0,000
	Meslek Lisesi	11	3,1042	,99428	,229		
	Temel Lise(Özel)	10	3,1609	1,0565	,236		
		5		5			

*p<0.05

Tablo 28’de görüldüğü üzere, anadolu lisesi, meslek lisesi ve özel temel lise öğrencilerinin müşavirlik hizmetleri alt ölçeği puanlarının farklılaşp farklılaşmadığını belirlemek üzere yapılan Kruskal-Wallis Testi sonucunda grupların arasındaki farklılık anlamlı bulunmuştur. (X²=36,980; p<.05).

Gruplar arasında ortaya çıkan anlamlı farklılığın hangi gruplardan kaynaklandığını belirlemek amacıyla Posthoc analizlerde lise türleri karşılaştırıldığında özel temel lise-anadolu lisesi (p=0.0, p <.05) ve meslek lisesi-anadolu lisesi (p=0.0, p <.05) arasında öğrencilerinin müşavirlik hizmetleri alt ölçeği puanı açısından anlamlı bir fark yaratmaktadır. Anadolu lisesi müşavirlik hizmetleri puanı diğer iki lise türüne göre daha düşük çıkmıştır. Bunun yanı sıra özel temel lise puanı ise meslek lisesi puanı ile karşılaştırıldığında daha yüksek bulunmuştur. Bu durum özel temel lisedeki ve meslek lisesindeki öğrencilerin aldıkları müşavirlik hizmetlerinin anadolu lisesine göre daha iyi sunulduğunu göstermektedir.

4.2.10. Araştırma ve Değerlendirme Hizmetleri Alt Ölçeğine Göre İnceleme

H₁₁: Anadolu lisesi, meslek lisesi ve özel temel lise öğrencilerinin araştırma ve değerlendirme hizmetleri alt ölçeği puanları arasında anlamlı bir ilişki vardır.

Tablo 29.

Anadolu Lisesi, Meslek Lisesi Ve Özel Temel Lise Öğrencilerinin Araştırma ve Değerlendirme Hizmetleri Alt Ölçeği Puanlarının Farklılaşp Farklılaşmadığını Belirlemek Üzere Yapılan Kruskal-Wallis Testi Sonuçları

Puan	Gruplar	N	\bar{x}	ss	Sh \bar{x}	X^2 Testi	
						X^2	p
Araştırma ve Değerlendirme Hizmetleri Alt Ölçeği	Anadolu Lisesi	12	2,1180	,83737	,220	38,94	0,000
	Meslek Lisesi	11	2,8660	1,0268	,229		
	Temel Lise(Özel)	10	2,8853	1,1073	,236		
		5		4			

*p<0.05

Tablo 29’de görüldüğü üzere, anadolu lisesi, meslek lisesi ve özel temel lise öğrencilerinin araştırma ve değerlendirme hizmetleri alt ölçeği puanlarının farklılaşp farklılaşmadığını belirlemek üzere yapılan Kruskal-Wallis Testi sonucunda grupların arasındaki farklılık anlamlı bulunmuştur. ($X^2=38,947$; $p<.05$).

Gruplar arasında ortaya çıkan anlamlı farklılığın hangi gruplardan kaynaklandığını belirlemek amacıyla Posthoc Posthoc analizlerde lise türleri karşılaştırıldığında özel temel lise-anadolu lisesi ($p=0.0$, $p <.05$) ve meslek lisesi-anadolu lisesi ($p=0.0$, $p <.05$) arasında öğrencilerinin araştırma ve değerlendirme hizmetleri alt ölçeği puanı açısından anlamlı bir fark yaratmaktadır. Anadolu lisesi araştırma ve değerlendirme hizmetleri puanı diğer iki lise türüne göre daha düşük çıkmıştır. Bunun yanı sıra özel temel lise puanı ise meslek lisesi puanı ile karşılaştırıldığında daha yüksek bulunmuştur. Bu durum özel temel lisedeki ve meslek lisesindeki öğrencilerin aldıkları araştırma ve değerlendirme hizmetlerinin anadolu lisesine göre daha iyi sunulduğunu göstermektedir.

4.3. İkinci Alt Probleme İlişkin Bulgular

4.3.1. Cinsiyete Göre İnceleme

H_2 : Anadolu lisesi, meslek lisesi ve özel temel lise öğrencilerinin rehberlik hizmetleri puanları ile cinsiyetleri arasında anlamlı bir farklılık vardır.

Tablo 30.

Anadolu Lisesi, Meslek Lisesi Ve Özel Temel Liselerdeki Öğrencilerin Rehberlik Hizmetleri Puanlarının Cinsiyetlerine Göre Farklılaşp Farklılaşmadığını Belirlemek Üzere Yapılan Mann-Whitney Testi Sonuçları

Puan	Gruplar	N	\bar{X}	ss	Sh \bar{x}	Z Testi	
						Z	p
Okul	Kadın	192	2,770	,85352	,06160		
Rehberlik Hizmetleri Ölçeği	Erkek	145	2,828			-1,484	0,138
				,84380	,07007		

Tablo 30’da görüldüğü üzere, anadolu lisesi, meslek lisesi ve özel temel liselerdeki öğrencilerin rehberlik hizmetleri puanının cinsiyete göre farklılaşp farklılaşmadığını belirlemek üzere yapılan mann-whitney testi sonucunda grupların arasındaki farklılık anlamlı bulunmamıştır ($Z=-1,484$; $p>.05$).

4.3.2. Yaşa Göre İnceleme

H_3 : Anadolu lisesi, meslek lisesi ve özel temel lise öğrencilerinin rehberlik hizmetleri puanları ile yaşları arasında anlamlı bir ilişki vardır.

Tablo 31.

Anadolu Lisesi, Meslek Lisesi Ve Özel Temel Liselerdeki Rehberlik Hizmetleri Puanı İle Cinsiyete Göre Farklılaşp Farklılaşmadığını Belirlemek Üzere Yapılan Kruskal-Wallis Testi Sonuçları

Puan	Gruplar	N	\bar{x}	ss	Sh \bar{x}	X^2 Testi	
						X^2	p
Okul Rehberlik Hizmetleri Ölçeği	14	9	2,9401	,81336	,27112		
	15	69	2,9578	,88587	,10665		
	16	90	2,6319	,80786	,08516		
	17	98	2,6653	,80963	,08179	8,999	0,174
	18	62	2,8210	,91357	,11602		
	19	8	2,9931	,89220	,31544		
	20	1	2,5397	.	.		

Tablo 31’de görüldüğü üzere, anadolu lisesi, meslek lisesi ve özel temel liselerdeki öğrencilerin rehberlik hizmetleri puanının yaşa göre farklılaşp farklılaşmadığını belirlemek üzere yapılan Kruskal-Wallis testi sonucunda grupların arasındaki farklılık anlamlı bulunmamıştır ($X^2=8,999$; $p>.05$).

4.3.3. Sınıfa Göre İnceleme

H₄: Anadolu lisesi, meslek lisesi ve özel temel lise öğrencilerinin rehberlik hizmetleri puanları ile sınıfları arasında anlamlı bir ilişki vardır.

Tablo 32.

Anadolu Lisesi, Meslek Lisesi Ve Özel Temel Liselerdeki Rehberlik Hizmetleri Puanı İle Sınıflarına Göre Farklılaşp Farklılaşmadığını Belirlemek Üzere Yapılan Kruskal-Wallis Testi Sonuçları

Puan	Gruplar	N	\bar{x}	ss	Sh \bar{x}	X ² Testi	
						X ²	p
Okul				,8817			
Rehberlik Hizmetleri Ölçeği	1.Sınıf	87	2,9271	6	,09454	7,537	0,057
	2.Sınıf	66	2,6001	6	,09955		
	3.Sınıf	97	2,7901	8	,08151		
	4.Sınıf	87	2,6794	5	,09452		
				,8027			
				,8816			

Tablo 32’de görüldüğü üzere, anadolu lisesi, meslek lisesi ve özel temel liselerdeki öğrencilerin rehberlik hizmetleri puanının sınıfa göre farklılaşp farklılaşmadığını belirlemek üzere yapılan Kruskal-Wallis testi sonucunda grupların arasındaki farklılık anlamlı bulunmamıştır ($X^2=7,537$; $p>.05$).

4.3.4. Akademik Duruma Göre İnceleme

H₅: Anadolu lisesi, meslek lisesi ve özel temel lise öğrencilerinin rehberlik hizmetleri puanları ile akademik durumları arasında anlamlı bir ilişki vardır.

Tablo 33.

Anadolu Lisesi, Meslek Lisesi Ve Özel Temel Liselerdeki Rehberlik Hizmetleri Puanlarının Akademik Durumlarına Göre Farklılaşp Farklılaşmadığını Belirlemek Üzere Yapılan Kruskal-Wallis Testi Sonuçları

Puan	Gruplar	N	\bar{x}	ss	Sh \bar{x}	X^2 Testi	
						X^2	p
Okul Rehberl ik Hizmetl eri Ölçeği	Doğrudan			,6842			
	Geçiyorum	15	2,5841	0	,17666		
	Ortalama İle			,8521			
	Geçiyorum	112	2,8346	3	,08052	2,800	0,424
	Teşekkür Belgesi			,8723			
	Aldım	96	2,7823	2	,08903		
	Takdir Belgesi			,8504			
	Aldım	114	2,6900	6	,07965		

Tablo 33'de görüldüğü üzere, anadolu lisesi, meslek lisesi ve özel temel liselerdeki öğrencilerin rehberlik hizmetleri puanının akademik duruma göre farklılaşp farklılaşmadığını belirlemek üzere yapılan Kruskal-Wallis testi sonucunda grupların arasındaki farklılık anlamlı bulunmamıştır ($X^2=2,800$; $p>.05$).

4.3.5. Annelerin Öğrenim Durumuna Göre İnceleme

H_6 : Anadolu lisesi, meslek lisesi ve özel temel lise öğrencilerinin rehberlik hizmetleri puanları ile annelerinin öğrenim durumları arasında anlamlı bir ilişki vardır.

Tablo 34.

Anadolu Lisesi, Meslek Lisesi Ve Özel Temel Liselerdeki Rehberlik Hizmetleri Puanlarının Annelerinin Öğrenim Durumlarına Göre Farklılaşp Farklılaşmadığını Belirlemek Üzere Yapılan Kruskal-Wallis Testi Sonuçları

Puan	Gruplar	N	\bar{x}	ss	Sh \bar{x}	X^2 Testi	
						X^2	p
Okul Rehberlik Hizmetleri Ölçeği	Okur-yazar	28	2,6780	,8569	,16196	2,425	0,658
	değil			9			
	İlkokul	10	2,6996	,8796	,08464		
	Mezunu	8		4			
	Ortaokul	64	2,8224	,8376	,10470		
	Mezunu			3			
	Lise Mezunu	85	2,8458	,8342	,09049		
			6				
	Lisans	52	2,7102	,8401	,11650		
	Mezunu			0			

Tablo 34'de görüldüğü üzere, anadolu lisesi, meslek lisesi ve özel temel liselerdeki öğrencilerin rehberlik hizmetleri puanının annelerinin eğitim durumlarına göre farklılaşp farklılaşmadığını belirlemek üzere yapılan Kruskal-Wallis testi sonucunda grupların arasındaki farklılık anlamlı bulunmamıştır ($X^2=2,425$; $p>.05$).

4.3.6. Babaların Öğrenim Durumuna Göre İnceleme

H₇: Anadolu lisesi, meslek lisesi ve özel temel lise öğrencilerinin rehberlik hizmetleri puanları ile babalarının öğrenim durumları arasında anlamlı bir ilişki vardır.

Tablo 35.

Anadolu Lisesi, Meslek Lisesi Ve Özel Temel Liselerdeki Rehberlik Hizmetleri Puanlarının Babalarının Öğrenim Durumlarına Göre Farklılaşp Farklılaşmadığını Belirlemek Üzere Yapılan Kruskal-Wallis Testi Sonuçları

Puan	Gruplar	N	\bar{x}	ss	Sh \bar{x}	X^2 Testi	
						X^2	p
Okul Rehberlik Hizmetleri Ölçeği	Okur-yazar değil	8	2,4584	,82549	,29185	2,311	0,679
	İlkokul Mezunu	72	2,8374	,82005	,09664		
	Ortaokul Mezunu	87	2,8231	,92906	,09961		
	Lise Mezunu	94	2,7219	,79272	,08176		
	Lisans Mezunu	76	2,6918	,86166	,09884		

Tablo 35’de görüldüğü üzere, anadolu lisesi, meslek lisesi ve özel temel liselerdeki öğrencilerin rehberlik hizmetleri puanının babalarının eğitim durumlarına göre farklılaşp farklılaşmadığını belirlemek üzere yapılan Kruskal-Wallis testi sonucunda grupların arasındaki farklılık anlamlı bulunmamıştır ($X^2=2,311$; $p>.05$).

4.3.7. Birlikte Yaşama Türüne Göre İnceleme

H₈: Anadolu lisesi, meslek lisesi ve özel temel lise öğrencilerinin rehberlik hizmetleri puanları ile birlikte yaşama durumları arasında anlamlı bir ilişki vardır.

Tablo 36.

Anadolu Lisesi, Meslek Lisesi Ve Özel Temel Liselerdeki Rehberlik Hizmetleri Puanlarının Birlikte Yaşama Türüne Göre Farklılaşp Farklılaşmadığını Belirlemek Üzere Yapılan Kruskal-Wallis Testi Sonuçları

Puan	Gruplar	N	\bar{x}	ss	Sh \bar{x}	X^2 Testi	
						X^2	p
Okul Rehberlik Hizmetleri Ölçeği	Anne-baba ile birlikte	28	2,7728	,86543	,05163	0,118	0,910
	Anne-baba ayrı	42	2,6843	,73200	,11295		
	Başkası ile birlikte	17	2,7213	,91483	,24450		

Tablo 36'de görüldüğü üzere, anadolu lisesi, meslek lisesi ve özel temel liselerdeki öğrencilerin rehberlik hizmetleri puanının birlikte yaşama türlerine göre farklılaşp farklılaşmadığını belirlemek üzere yapılan Kruskal-Wallis testi sonucunda grupların arasındaki farklılık anlamlı bulunmamıştır ($X^2=0,118$; $p>.05$).

4.3.8. Kardeş Sayısına Göre İncelenmesi

H_0 : Anadolu lisesi, meslek lisesi ve özel temel lise öğrencilerinin rehberlik hizmetleri puanları ile kardeş sayıları arasında anlamlı bir ilişki vardır.

Tablo 37.

Anadolu Lisesi, Meslek Lisesi Ve Özel Temel Liselerdeki Rehberlik Hizmetleri Puanlarının Kardeş Sayısına Göre Farklılaşp Farklılaşmadığını Belirlemek Üzere Yapılan Kruskal-Wallis Testi Sonuçları

Puan	Gruplar	N	\bar{x}	ss	Sh \bar{x}	X^2 Testi	
						X^2	p
Okul Rehberlik Hizmetleri Ölçeği	1	37	2,5163	,86019	,14141	5,661	0,226
	2	137	2,8396	,85251	,07283		
	3	68	2,6842	,79020	,09583		
	4	40	2,8052	,97370	,15395		
	5 ve üzeri	55	2,7844	,80518	,04631		

Tablo 37’de görüldüğü üzere, anadolu lisesi, meslek lisesi ve özel temel liselerdeki öğrencilerin rehberlik hizmetleri puanının kardeş sayısına göre farklılaşıp farklılaşmadığını belirlemek üzere yapılan Kruskal-Wallis testi sonucunda grupların arasındaki farklılık anlamlı bulunmamıştır ($X^2=5,661$; $p>.05$).

4.3.9. Aylık Gelire Göre İncelenmesi

H_{10} : Anadolu lisesi, meslek lisesi ve özel temel lise öğrencilerinin rehberlik hizmetleri puanları ile aylık gelirleri arasında anlamlı bir ilişki vardır.

Tablo 38.

Anadolu Lisesi, Meslek Lisesi Ve Özel Temel Liselerdeki Rehberlik Hizmetleri Puanlarının Aylık Gelir Miktarına Göre Farklılaşıp Farklılaşmadığını Belirlemek Üzere Yapılan Kruskal-Wallis Testi Sonuçları

Puan	Gruplar	N	\bar{x}	ss	Sh \bar{x}	X^2 Testi	
						X^2	p
Okul Rehberlik Hizmetleri Ölçeği	2.000 TL den az	69	2.6395	.7858	.09460	4,201	0,241
	2.000-4.000 TL	15	2.6979	.7767	.06259		
	4.001-10.000 TL	4		3			
	10.000 TL den yüksek	20	2.8812	.9867	.22065		
				2			

Tablo 38’de görüldüğü üzere, anadolu lisesi, meslek lisesi ve özel temel liselerdeki öğrencilerin rehberlik hizmetleri puanının aylık gelir göre farklılaşıp farklılaşmadığını belirlemek üzere yapılan Kruskal-Wallis testi sonucunda grupların arasındaki farklılık anlamlı bulunmamıştır ($X^2=4,201$; $p>.05$).

4.3.10. Psikolojik Danışman ve Rehber Öğretmenin Bulunmasına Göre İncelenmesi

H₁₁: Anadolu lisesi, meslek lisesi ve özel temel lise öğrencilerinin rehberlik hizmetleri puanları ile okullarında Psikolojik Danışman ve Rehber Öğretmen bulunması arasında anlamlı bir ilişki vardır.

Öğrencilerin tamamının Psikolojik Danışman ve Rehber Öğretmeni bulunduğu için bu değişkenle alakalı analiz yapılamamıştır.

4.3.11. Psikolojik Danışma ve Rehberlik Servisi ile İlgili Bilgi Verilmesine Göre İncelenmesi

H₁₂: Anadolu lisesi, meslek lisesi ve özel temel lise öğrencilerinin rehberlik hizmetleri puanları ile PDR Servisi hakkında bilgi verilmesi arasında anlamlı bir ilişki vardır.

Tablo 39.

Anadolu Lisesi, Meslek Lisesi Ve Özel Temel Liselerdeki Rehberlik Hizmetleri Puanlarının Psikolojik Danışmanlık ve Rehberlik Servisi İle İlgili Bilgi Verilmesine Göre Farklılaşp Farklılaşmadığını Belirlemek Üzere Yapılan Mann-Whitney Testi Sonuçları

Puan	Gruplar	N	\bar{x}	ss	Sh \bar{x}	Z Testi	
						Z	p
Okul Rehberlik Hizmetleri Ölçeği	PDR Servisi hakkında bilgi verildi		2,9910	,80786	,05120	-8,719	0,000
	PDR Servisi hakkında bilgi verilmedi	15	2,1052	,58720	,06260		

*p<0.05

Tablo 39'de görüldüğü üzere, anadolu lisesi, meslek lisesi ve özel temel liselerdeki öğrencilerin rehberlik hizmetleri puanının psikolojik danışman ve rehberlik servisi ile ilgili bilgi verilmesi göre farklılaşp farklılaşmadığını belirlemek üzere yapılan Mann-Whitney testi sonucunda grupların arasındaki farklılık anlamlı

bulunmuştur. ($Z=-8,719$; $p<.05$). Rehberlik servisi hakkında bilgi alan öğrencilere PDR hizmetlerinin daha iyi sunulduğunu söylemek mümkündür.

4.3.12. Psikolojik Danışman ve Rehber Öğretmenle Görüşme Durumuna Göre İncelenmesi

H_{13} : Anadolu lisesi, meslek lisesi ve özel temel lise öğrencilerinin rehberlik hizmetleri puanları ile Psikolojik Danışman ve Rehber Öğretmenle görüşme durumu arasında anlamlı bir ilişki vardır.

Tablo 40.

Anadolu Lisesi, Meslek Lisesi Ve Özel Temel Liselerdeki Rehberlik Hizmetleri Puanlarının Psikolojik Danışman ve Rehber Öğretmenle Kendi Sorunlarıyla İlgili Görüşmesine Göre Farklılaşp Farklılaşmadığını Belirlemek Üzere Yapılan Mann-Whitney Testi Sonuçları

Puan	Gruplar	N	\bar{x}	ss	Sh \bar{x}	Z Testi	
						Z	p
Okul Rehberlik Hizmetleri Ölçeği	Görüşüm	13	2,5293	,78000	,06763	-3,968	0,000
	Görüşmedim	20	2,9098	,86218	,06036		
		4					

* $p<0.05$

Tablo 40'da görüldüğü üzere, anadolu lisesi, meslek lisesi ve özel temel liselerdeki öğrencilerin rehberlik hizmetleri puanının Psikolojik Danışman ve Rehber Öğretmenle kendi sorunlarıyla ilgili görüşmesine göre farklılaşp farklılaşmadığını belirlemek üzere yapılan Mann-Whitney testi sonucunda grupların arasındaki farklılık anlamlı bulunmuştur. ($Z=-3,968$; $p<.05$). Gruplar arasında ortaya çıkan anlamlı farklılığın hangi gruplardan kaynaklandığını belirlemek amacıyla Posthoc analizlerden LSD yapılmıştır. Daha önce Psikolojik Danışman ve Rehber Öğretmen ile görüşen öğrencilerin Okul Rehberlik Hizmetleri Puanı daha yüksek bulunmuştur. Bu sonuç Psikolojik Danışman ve Rehber Öğretmenlerin öğrenciler ile görüşmeleri halinde sunulan hizmetin daha iyi olduğu sonucunu ortaya çıkarmaktadır.

4.3.13. Psikolojik Danışman ve Rehber Öğretmenin Yardımcı Olacağını Düşünme Durumuna Göre İncelenmesi

H₁₄: Anadolu lisesi, meslek lisesi ve özel temel lise öğrencilerinin rehberlik hizmetleri puanları ile Psikolojik Danışman ve Rehber Öğretmenin yardımcı olacağını düşünmesi arasında anlamlı bir ilişki vardır.

Tablo 41.

Anadolu Lisesi, Meslek Lisesi Ve Özel Temel Liselerdeki Rehberlik Hizmetleri Puanlarının Psikolojik Danışman ve Rehber Öğretmenin Yardımcı Olacağını Düşünülmesi Durumuna Göre Farklılaşp Farklılaşmadığını Belirlemek Üzere Yapılan Kruskal-Wallis Testi Sonuç

Puan	Gruplar	N	\bar{x}	ss	Sh \bar{x}	X ² Testi	
						X ²	p
Okul Rehberlik Hizmetleri Ölçeği	Görüşür	69	2,8679	,8390	.06851	4,201	0,241
	Görüşmez	15		,7187			
	Kararsız	4	2,2162	0	.09357		
		94	2,8833	,8271	.07311		
				0			

Tablo 41’da görüldüğü üzere, anadolu lisesi, meslek lisesi ve özel temel liselerdeki öğrencilerin rehberlik hizmetleri puanının Psikolojik Danışman ve Rehber Öğretmenin yardımcı olacağını düşünülmesine göre farklılaşp farklılaşmadığını belirlemek üzere yapılan Mann-Whitney testi sonucunda grupların arasındaki farklılık anlamlı bulunamamıştır. (X²=4,201; p>.05)

BÖLÜM V

5. TARTIŞMA VE YORUM

Bu bölümde anadolu lisesi, meslek lisesi ve özel temel lise öğrencilerinin rehberlik hizmetleri ile ilgili bulgular tartışılmış ve yorumlanmıştır.

5.1. Okul Rehberlik Hizmetleri Ölçeği

Araştırmada, ortaöğretimdeki öğrenci görüşlerine göre PDR hizmetlerinin değerlendirilmesi yapılmıştır. Toplam ortalama araştırma sonucunda, öğrencilerin Okul Rehberlik Hizmetleri Ölçeği puan ortalaması 2,76 olarak belirlenmiştir. Anadolu lisesi öğrencilerinin puan ortalaması 2,37, meslek lisesi öğrencilerinin puan ortalaması 2,97, özel temel lise öğrencilerinin puan ortalaması ise 2,99 olarak tespit edilmiştir. (Tablo 19) Poyraz (2007) tarafından yapılan araştırmada Okul Rehberlik Hizmetleri Ölçeği puan ortalaması, 2,51 olarak bulunmuştur. Lise türleri baz alındığında ise fen lisesi öğrencilerinin puan ortalaması 2,73, Anadolu lisesi öğrencilerinin puan ortalaması 2,53, Genel lise öğrencilerinin ortalaması 2,50 süper lise öğrencilerinin ortalaması ise 2,06 olarak tespit edilmiştir. Yüksel-Şahin'in (2008) tarafından ortaöğretim öğrencilerine "Okul Rehberlik Hizmetleri Ölçeği" uygulanarak yürütülen çalışmada ise öğrencilerin puan ortalaması 2,77 olarak bulunmuştur.

Araştırma sonucunda Okul Rehberlik Hizmetleri Ölçeği'nin dokuz alt ölçeğinde de okul türlerine göre anlamlı sonuçlar elde edilmiştir. (Tablo 20, 21, 22, 23, 24, 25, 26, 27, 28)

Araştırmada öğrenciler PDR hizmetlerini en çok verilen hizmetten en az verilen hizmete doğru sırasıyla; psikolojik danışma hizmetleri ($\bar{x}=2,99$), yöneltme-yerleştirme hizmetleri ($\bar{x}=2,90$), konsültasyon hizmetleri ($\bar{x}=2,87$), bilgi toplama ve yayma hizmetleri ($\bar{x}=2,83$), oryantasyon hizmetleri ($\bar{x}=2,72$), izleme hizmetleri ($\bar{x}=2,72$), çevre-veli ilişkileri hizmetleri ($\bar{x}=2,65$), araştırma ve değerlendirme hizmetleri ($\bar{x}=2,60$), bireyi tanıma hizmetleri ($\bar{x}=2,54$) şeklinde belirlenmiştir.

Bu sonuca PDR servisi ile ilgili öğrencilere bilgi verilme durumu ile rehberlik hizmetleri puanları arasında anlamlı bir ilişki söz etmek mümkündür. (Tablo 38). Ayrıca PDR hizmetlerinin temeli sayılabilecek psikolojik danışma hizmetlerinin en üst sırada olması yürütülen hizmetlerin verimliliğine işaret etmektedir. Meşeci, Dinçer ve Çırakoğlu (2007) öğrencilerin PDR faaliyetleri ile algılarının daha çok servisin

psikolojik danışmanlık yönünde yoğunlaşmıştır. Rehberlik hizmetleri puanlarında psikolojik danışman hizmetlerinin en üst sırada olması bu çalışma ile paralellik göstermektedir. Konsültasyon hizmetlerinin puan ortalamasının yüksek çıkmasının sebebi ise diğer branşlardaki öğretmenlerin rehberlik hizmetleri konusundaki bilgisi ve özverisi ile alakalı olduğunu göstermektedir. Gerekli durumlarda branş öğretmenlerinin rehberlik öğretmenleri ile bir araya gelerek öğrenciyi yönlendirme, geliştirme ve destek olma konusundaki yardımlarıyla açıklanabilir. Çevre-veli ilişkilerinin ortalamasının düşüklüğü veli portföyü ve çevresel etkenlere bağlanabilir. Genelde veliler çocuklarının bütün sorunlarına odaklanmak yerine yalnızca akademik alandaki sorunlarını önemsemektedirler. Verilen PDR hizmetinin verimliliği konusunda çevre ve velilerin önemi büyük olduğu düşünülmektedir. Ek olarak bireyi tanıma hizmetlerinin son sırada yer alması ise düşündürücüdür. Okullarda genellikle grup şeklinde öğrencilerle ilgilenildiğinden bireysellik arka planda kalabilmektedir. Öğrenci sayılarının fazla olması ve yeterli sayıda rehber öğretmen olmaması sebebiyle bireye ilgi konusuna yeteri kadar özen gösterilememektedir. Hedef grubun tanınması bireye has özelliklerin belirlenerek ihtiyaçlara yönelik müdahalede bulunulması yürütülen PDR hizmetlerinin başarıya ulaşmasında anahtar rol üstlenecektir.

Poyraz'ın (2007) yapmış olduğu araştırma sonucunda, öğrenciler PDR hizmetlerini en çok verilen hizmetten en az verilen hizmete doğru sırasıyla konsültasyonluk hizmeti, yöneltme-yerleştirme hizmeti, bilgi toplama yayma hizmeti, psikolojik danışma hizmeti, araştırma ve değerlendirme hizmeti, izleme hizmeti, oryantasyon hizmeti ve çevre-veli ilişkiler hizmeti olarak belirtilmiştir. Yüksel-Şahin'in (2008) yapmış olduğu araştırma sonucunda ise Okul Rehberlik Hizmetleri Ölçeği alt ölçekleri en çok verilen hizmetten en az verilen hizmete doğru sırasıyla konsültasyonluk hizmeti, yöneltme-yerleştirme hizmeti, izleme hizmeti, çevre ve veli ile ilişkiler hizmeti, oryantasyon hizmeti, araştırma ve değerlendirme hizmeti, bilgi toplama ve yayma hizmeti, bireyi tanıma hizmeti ve psikolojik danışma hizmeti olarak belirtilmiştir.

Araştırma sonucunda dokuz alt ölçekte de (konsültasyon hizmeti, yöneltme-yerleştirme hizmeti, izleme hizmeti, çevre ve veli ile ilişkiler hizmeti, oryantasyon hizmeti, araştırma ve değerlendirme hizmeti, bilgi toplama ve yayma hizmeti, bireyi tanıma hizmeti ve psikolojik danışma hizmeti) okul türlerine göre anlamlı sonuçlar elde edilmiştir. (Tablo 20, 21, 22, 23, 24, 25, 26, 27, 28) Bu sonuca göre okul türlerinde verilen hizmetlerin etkililiğinde farklılıklar olduğunu söylemek mümkündür.

İçtüzzer (2017) tarafından ortaöğretim öğrencilerinin psikolojik danışma ve rehberlik hizmetleri değerlendirilmiştir. Çalışmada öğrencilerin çoğuna göre lise öğrenimleri boyunca PDR hizmetleri kendilerine en fazla eğitsel ve mesleki kararları için gerekli olgunluğa ulaşmalarına yardımcı bilgi ve beceriler, en az ise kendini tanıma, kabul etme ve geliştirme ile ilgili bilgi ve beceriler kazandırmıştır. Araştırma sonuçlarına göre bu çalışmada yer alan konsültasyon ve yöneltme-yerleştirme hizmetleri ile ilgili hizmetler daha yüksek bireyi tanıma ile ilgili hizmetler ise daha düşük tespit edilmiştir. Her iki çalışmanın sonuçları bu anlamda paralellik göstermektedir.

Araştırmada genel olarak rehberlik hizmetlerinin yürütülmesine verilen cevaplardan elde edilen puanlar incelendiğinde öğrencilerin cinsiyetine, yaşına, buldukları sınıfa, akademik başarı durumlarına, anne ve babalarının öğrenim durumlarına, kiminle birlikte yaşadıklarına, kardeş sayılarına, ailelerinin aylık gelirlerine ve Psikolojik Danışman ve Rehber Öğretmenin yardımcı olup olmayacağı görüşüne göre anlamlı farklılığın olmadığı görülmektedir.

Selen (2008) tarafından özel temel liselerin PDR servisinin algılanan etkililiği cinsiyete, okulda bulunan psikolojik danışman sayısına, psikolojik danışman başına düşen öğrenci sayısına, okulda bulunan PDR servisinin hizmet verme süresine göre incelendiğinde; psikolojik danışman grubunda anlamlı fark göstermezken, öğretmen ve öğrenci grubunda anlamlı düzeyde fark bulunmuştur.

Öğrencilere PDR servisi ile bilgi verilme durumu ile rehberlik hizmetleri puanları arasında anlamlı bir ilişkiden söz etmek mümkündür. Öğrencilerin rehberlik servisini tanımalarının psikolojik danışmana gereksinimlerinin olduğu durumlardan haberdar olarak hizmete ulaşmalarını kolaylaştırdığını söylemek mümkündür. (Tablo 38)

Araştırma verileri incelendiğinde Psikolojik Danışman ve Rehber Öğretmen ile görüşülmesi ile rehberlik hizmetleri puanı arasında anlamlı bir ilişki tespit edilmiştir. PDR hizmetleri verilmeye başladıktan sonra öğrencilerin alandaki ihtiyaçlarının hizmet verilmediği dönemle karşılaştırıldığında görece ihtiyaçlarının karşılandığını söylemek mümkündür. (Tablo 39)

Öğrencilerin Psikolojik Danışman ve Rehber Öğretmenin kendisine yardımcı olacağı kanaatine varması ile rehberlik hizmetleri puanı arasında istatistiksel açıdan anlamlı bir ilişki bulunmuştur. Karataş & Baltacı (2013) öğrenciler PDR hizmetlerinin yürütülmesinde karşılaşılan engellileri yanlış inanışları, güvensizlik, rehber öğretmenin olmaması, öğrencilerin gönülsüzlüğü, rehber öğretmenin farklı işlerle uğraşması olarak

belirtmişlerdir. Bu çalışmaya paralel olarak temeli güvene ve gönüllüğe bağlı olan PDR hizmetlerinde öğrencilerin yardımcı olunacağına ilişkin inançları ile alınan hizmetler arasındaki anlamlı ilişki sonucunda Psikolojik Danışman ve Rehber Öğretmenlerin güven ilişkisi geliştirdiğinden söz edilebilir (Tablo 40).

İçtüzzer (2017) tarafından ortaöğretim öğrencilerinin psikolojik danışma ve rehberlik hizmetleri değerlendirildiği araştırmaya katılan öğrencilerin çoğunluğu okullarındaki PDR servisinin yerini bilmekte, PDR servisinde görevli psikolojik danışmanı tanımakta, PDR servisinin çalışmalarından haberdar ve PDR servisini öğrencilerin kişisel sorunlarını çözebilmelerine yardımcı olan bir birim olarak görmektedir. Bu sonuçlar hem PDR hizmetlerinden haberdar olmanın önemini hem de öğrencilerin kişisel sorunları çözebilmelerine yardımcı olacağı kanaatine varmanın önemini göstermektedir.

BÖLÜM VI

6. SONUÇ VE ÖNERİLER

6.1. Sonuçlar

Bu çalışmada elde edilen veriler değerlendirildiğinde;

Çalışmaya katılan tüm öğrencilerin Okul Rehberlik Hizmetleri Ölçeği puan ortalaması 2,76 olarak belirlenmiştir. Anadolu lisesi öğrencilerinin puan ortalaması 2,37, meslek lisesi öğrencilerinin puan ortalaması 2,97, özel temel lise öğrencilerinin puan ortalaması ise 2,99 olarak tespit edilmiştir. (Tablo 19)

Okul Rehberlik Hizmetleri Ölçeğinin dokuz alt başlığından 5 tanesinde özel temel liselerin puan ortalamasının yüksek çıkmasının sebebi olarak özel liselerde ilgi ve yönlendirmenin daha fazla olması sonucuna varılmıştır.

Araştırmada genel olarak rehberlik hizmetlerinin yürütülmesine verilen cevaplardan elde edilen puanlar incelendiğinde öğrencilerin cinsiyetine, yaşına, buldukları sınıfa, akademik başarı durumlarına, anne ve babalarının öğrenim durumlarına, kiminle birlikte yaşadıklarına, kardeş sayılarına, ailelerinin aylık gelirlerine ve Psikolojik Danışman ve Rehber Öğretmenin yardımcı olup olmayacağı görüşüne göre anlamlı farklılığın olmadığı görülmektedir.

Öğrencilere PDR servisi ile ilgili bilgi verilmesinin rehberlik hizmetlerinin daha verimli olmasını sağladığı sonucuna varılmıştır.

Araştırma verileri incelendiğinde Psikolojik Danışman ve Rehber Öğretmen ile görüşülmesi ile rehberlik hizmetleri puanı arasında anlamlı bir ilişki tespit edilmiştir. (Tablo 39)

Öğrencilerin Psikolojik Danışman ve Rehber Öğretmenin kendisine yardımcı olacağı kanaatine varması ile rehberlik hizmetleri puanı arasında istatistiksel açıdan anlamlı bir ilişki bulunmuştur. (Tablo 40)

6.2. Öneriler

- PDR hizmetleri yürütülürken okullara özgü değişkenler göz önünde bulundurularak hizmetlerin yürütülmesi gerekmektedir. Her okul türünün kendisine özgü ihtiyaçları, güçlü ve zayıf yönleri, öğrenci profilleri ve dolayısıyla kendine özgü PDR hizmetleri ihtiyaçları bulunmaktadır. Hizmetlerin

doğru tespit yürütülebilmesi için ihtiyaçların doğru tespit edilmesi gerektiği düşüldüğünde okul türleri göz önünde bulundurularak çalışmalar yürütülmesi oldukça önemli gözükmektedir.

- PDR hizmetlerinin öğrencilere tanıtılmasının ortaöğretim kurumlarında oldukça önemli olduğu, tanıtım işlemine dönem başlarında ve dönem içerisinde ayrı ayrı yer verilmesi gerektiği düşünülmektedir.
- Psikolojik Danışman ve Rehber ğretmenlerin mümkün olduğunca daha çok ğrenci ile görüşmesinin PDR hizmetlerinin tanınırılığını ve öğrencilerin doyumunu artırdığı düşünülmektedir.
- Psikolojik Danışman ve Rehber ğretmenlerin öğrencilerin güvenini kazanıp, kendisine yardımcı olacağı kanaatine varmasını sağlamasının PDR hizmetleri açısından kritik olduğu göz önünde bulundurularak bu duruma özellikle dikkat edilmesi gerektiği kanaatine varılmıştır.
- Bu araştırmada bildirilen sonuçlar, verilerin kesitsel nitelikleri göz önünde bulundurularak dikkatle incelenmelidir. Kesitsel araştırmalar, belirli bir zaman diliminde yapılan alan araştırmaları olduğu için değişkenler arasındaki nedensel ilişkilerden bir sonuç çıkarmak her zaman mümkün değildir. Bu nedenle, ileride yapılacak çalışmalarda, belirli bir zaman diliminde verilerin toplanması yerine, boylamsal bir araştırma tasarımı ile bu kısıt engellenebilir ve değişkenler arasındaki nedensel ilişkiler daha güvenilir hale gelebilir.

7. KAYNAKÇA

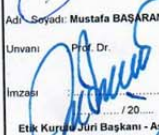
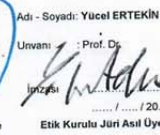

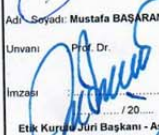
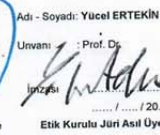

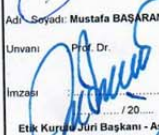
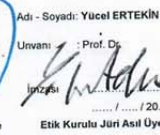

- American School Counselor Association. (2017a). The Essential Role of Elementary School Counselors. American School Counselor Association.
- American School Counselor Association. (2017b). The Essential Role of High School Counselors. Retrieved from
- Poyraz, C. (2007). *Orta Dereceli Okullarda Yürütülen Rehberlik Hizmetleri Üzerine Bir Araştırma*. Doktora Tezi, İstanbul Üniversitesi, İstanbul.
- Clark, M. A. & Amatea, E. S.(2004). Teacher Perceptions and Expectations of School Counselor Contributions: Implications for Program Planning and Training. *Professional School Counseling*, 8 (2), 132-140.
- Coleman, H. (2009). *Handbook of School Counseling*. New York: Lawrence Erlbaum.
- Donat Bacıoğlu S., Onat Kocabıyık O. & Malkoç A. (2017). Rehberlik ve Psikolojik Danışmanlık Öğrencilerinin Okullardaki Rehberlik Servisini Değerlendirmeleri, *Türk Psikolojik Danışma ve Rehberlik Dergisi*, 7(48), 45-62.
- Doğan, S. (1996). Türkiye 'de Psikolojik Danışma ve Rehberlik Alanında Meslek Kimliğinin Gelişimi ve Bazı Sorunlar. *Psikolojik Danışma ve Rehberlik Dergisi*, 2(7), 32–44.
- Erkan, S., Cihangir Çankaya, Z., Terzi, Ş., & Özbay, Y. (2011). Üniversite Psikolojik Danışma ve Rehberlik Merkezlerinin İncelenmesi. *Mehmet Akif Ersoy Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 11(22), 174–198.
- Erkan, S., Özbay, Y., Cihangir Çankaya, Z., & Terzi, Ş. (2012). Üniversite Öğrencilerinin Yaşadıkları Problemler ve Psikolojik Yardım Arama Gönüllükleri. *Türk Eğitim Derneği Eğitim ve Bilim Dergisi*, 37(164).
- Eser, E. (2014). Küreselleşme Süreci ve Eğitime Etkisi. *Muş Alparslan Üniversitesi Sosyal Bilimler Dergisi*, 2(2), 211–224.
- Garland, R. (2008). *School Counselor Job Description*. North Caroline.
- Gizir A. (2005) Stratejik Planlama: Orta Doğu Teknik Üniversitesi Psikolojik Danışma ve Rehberlik Merkezi Örneği. *Kuram ve Uygulamada Eğitim Yönetimi Dergisi*, 43, 309-325.
- Gladding, S. T. (1978). Counseling: A Comprehensive Profession. *Personnel and Guidance Journal*, 3–30.
- Halmatov, S. (2014). *Türkiye 'de Psikolojik Danışma ve Rehberliğin Gelişim Süreci*. Doktora Tezi, Atatürk Üniversitesi, Erzurum

- İpaye, T. (2018). Guidance and counselling, 156–165.
- İçtüzzer E. (2017). *Ortaöğretim Kurumlarında Yürütülen Psikolojik Danışmanlık ve Rehberlik Hizmetlerinin Değerlendirilmesi*. Yüksek Lisans Tezi, Ankara Üniversitesi, Ankara.
- İkiz E. & Totan T. (2014) Etkili Psikolojik Danışman Niteliklerinin Değerlendirilmesine İlişkin Ölçek Geliştirme Çalışması. *Türk Psikolojik Danışma ve Rehberlik Dergisi*, 5 (42), 269-279
- Kadıoğlu, F. (2014). *Psikolojik Danışmanların (Rehber Öğretmenlerin) Mesleki Doyum ile Kendine Saygı Arasındaki İlişkinin İncelenmesi*. Yüksek Lisans Tezi, Marmara Üniversitesi, İstanbul.
- Karasar, N. (1995). *Araştırmalarda Rapor Hazırlama* (8th ed.). Ankara: 3 A Araştırma Eğitim Danışmanlık Ltd.
- Karataş Z. & Baltacı Şahin H. (2013) Ortaöğretim Kurumlarında Yürütülen Psikolojik Danışma ve Rehberlik Hizmetlerine Yönelik Okul Müdürü, Sınıf Rehber Öğretmeni, Öğrenci ve Okul Rehber Öğretmeninin (Psikolojik Danışman) Görüşlerinin İncelenmesi. *Ahi Evran Üniversitesi Kırşehir Eğitim Fakültesi Dergisi (KEFAD)*, 14(2), 427-460.
- Kepçeoğlu, M. (2003). *Psikolojik Danışma ve Rehberlik*. Ankara: Gül Yayınları.
- Korkut F. (2007). Psikolojik Danışmanların Mesleki Rehberlik Ve Psikolojik Danışmanlık İle İlgili Düşünceleri Ve Uygulamaları. *Hacettepe Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 32, 187-197.
- Meşeci F., Dinçer D. & Çırakoğlu B. (2006) İlköğretim Ve Ortaöğretim Öğrencilerinin Okul Psikolojik Danışma Ve Rehberlik Servisine Ve Çalışanlarına Yönelik Algıları. *Hasan Ali Yücel Eğitim Fakültesi Dergisi*, 2, 175-186.
- Lapan, R., Carey, J., Dimmitt, C., & Harrington, K. (2010). How School Counselors Help Students Succeed. *Center for School Counseling Outcome Research*.
- Lunenburg, F. C. (2010). School Guidance and Counseling Services. *Schooling Journal*, 1(1), 1–9.
- Milli Eğitim Bakanlığı. (2012). *Okul Öncesi Eğitim Rehberlik Programı*. Ankara: Yazar.
- Milli Eğitim Bakanlığı . (2018). *Türk Milli Eğitim Sistemi*. Ankara: Yazar.
- Milli Eğitim Bakanlığı Rehberlik Hizmetleri Yönetmeliği (2017).
- Özgüven, E. (1990). Ülkemizde Psikolojik Danışma ve Rehberlik Faaliyetlerinin Dünyü ve Bugünü. *Türkiye Psikolojik Danışma ve Rehberlik Dergisi*, 1(1), 4–15.

- Özoğlu, S. Ç. (2007). *Eğitimde Rehberlik ve Psikolojik Danışma*. Ankara Üniversitesi Eğitim Bilimleri Fakóltesi Yayınları, Ankara.
- Psikolojik Danışma ve Rehberlik Alanında Çalışanlar İçin Etik Kurallar. (2011). *Türk Psikolojik Danışma ve Rehberlik Derneği*, (8. baskı).
- Selen N. (2008) *Liselerdeki Psikolojik Danışma Ve Rehberlik Servislerinin Algılanan Etkililiğinin Bazı Değişkenlere Göre İncelenmesi*. Yüksek Lisans Tezi, Ege Üniversitesi, İzmir.
- Sharf S.R. (Ed.) (2012) *Theories of Psychotherapy and Counseling: Concepts and Cases*. Belmont: Cengage
- şahin S. & Korkut Owen F. (2009) Psikolojik İhtiyaçları Farklı Lise ğrencilerinin Saldırganlık Düzeyleri. *Türk Psikolojik Danışma ve Rehberlik Dergisi*, 4 (32), 64-74.
- Subasinghe, W. (2017). An Introduction on Educational Guidance and school Counseling. *International Journal of Scientific Research and Innovative Technology*, 3(10).
- Theresa, E. N. (2016). The Role of Guidance and Counselling in Effective Teaching and Learning in Schools. *International Journal of Multidisciplinary Studies*, 1(2), 36–48.
- Topkaya, N., & Meydan, B. (2013). Üniversite đrencilerinin Problem Yaşadıkları Alanlar , Yardım Kaynakları ve Psikolojik Yardım Alma Niyetleri. *Trakya Üniversitesi Eğitim Fakóltesi Derkltesi Dergisi*, 3(1), 25–37.
- Tuzgöl Dost, M. & Keklik İ. (2012). Alanda Çalışanların Gözünden Psikolojik Danışma ve Rehberlik Alanının Sorunları. *Mehmet Akif Ersoy Üniversitesi Eğitim Fakóltesi Dergisi* 12(23), 389-407.
- Türk Dil Kurumu, (2019). Güncel Türkçe Sözlük
- Yayla, Ercan & İviz, E. (2017). Psikolojik Danışmanların Etkili Nitelikleri ile Danışma z-Yeterlik Düzeyleri Arasındaki İlişki, 7(48), 31–44.
- Yeşilyaprak, B. (2016). 21.Yüzyılda Eğitimde Rehberlik Hizmetleri. Ankara: Pegem Yayıncılık.
- Ykselşahin, F. (2008). Ortaöğretimdeki ğrenci görüşlerine göre Psikolojik Danışma ve Rehberlik (PDR) hizmetlerinin değerlendirilmesi. *Uluslararası İnan Bilimleri Dergisi*, 5(2).

8. EKLER

8.1. Etik Kurul Onayı

T.C. ÇAĞ ÜNİVERSİTESİ SOSYAL BİLİMLER ENSTİTÜSÜ TEZ / ARAŞTIRMA / ANKET / ÇALIŞMA İZİN / ETİK KURULU İZİNİ TALEP FORMU VE ONAY TUTANAK FORMU ÖĞRENCİ BİLGİLERİ								
T.C. NOSU	24701027890							
ADI VE SOYADI	ECEM DÖLEK							
ÖĞRENCİ NO	201710035							
TEL. NO: LARI	5388682384							
E - MAİL ADRESLERİ	ecem_1303@hotmail.com							
ANA BİLİM DALI	Sosyal Bilimler Enstitüsü Psikoloji Yüksek Lisans							
PROGRAM ADI	Psikoloji Yüksek Lisans Programı							
BİLİM DALININ ADI	Tez							
HANGİ AŞAMADA OLDUĞU (DERS / TEZ)	Tez							
İSTEKTE BULUNDUĞU DÖNEME AİT DÖNEMLIK KAYDININ YAPILIP-YAPILMADIĞI	2018 / 2019 Bahar DÖNEMİ KAYDINI YENİLEMEDİM / YENİLEDİM							
ARAŞTIRMA/ANKET/ÇALIŞMA TALEBİ İLE İLGİLİ BİLGİLER								
TEZİN KONUSU	Mersin İli Yenişehir İlçesinde ki Anadolu, meslek ve temel liselerin rehberlik hizmetlerinin karşılaştırılması.							
TEZİN AMACI	Lise grubu öğrencilerin rehberlik hizmetleri ile ne kadar ve nasıl iletişime geçtiği ve bu danışmanlığın sonucunda ne derece fayda gördüklerini							
TEZİN TÜRKÇE ÖZETİ	Bu çalışmanın özeti, üç farklı lise türünde bulunan rehberlik hizmetlerinin farklılıklarının incelenmesidir. Araştırmanın örneklemi 2018-2019 eğitim öğretim yılında seçkisiz küme örneklem yolu ile seçilmiş olan meslek, anadolü ve temel liselerde öğrenim görmekte olan lise öğrencileri olmaktadır. Bu çalışmada üç farklı lise türünde bulunan rehberlik hizmetlerinin farklılıklarının incelenmesi planlanmaktadır. Meslek lisesinde bulunan öğrencilerin rehberlik servisine ne gibi ihtiyaçları olmakta ya da anadolü lisesinde rehberlik hizmetleri nasıl işletmekte? bütün bunların yanında temel liselerde rehberlik servisi ne gibi hizmetler sunar?							
ARAŞTIRMA YAPILACAK OLAN SEKTÖRLER / KURUMLARIN ADLARI	Mersin İli Yenişehir İlçesinde ki Özel Forum Kültür Temel Lisesi, Şevket Pozcu Mesleki ve Teknik Anadolu Lisesi.							
İZİN ALINACAK OLAN KURUMA AİT BİLGİLER (KURUMUN ADI - ŞUBESİ / MÜDÜRLÜĞÜ - İLİ - İLÇESİ)	Özel Forum Kültür Temel Lisesi-Forum Şube- Yenişehir/Me Şevket Pozcu Mesleki Teknik Anadolu Lisesi-Yenişehir/Mersin Mersin Anadolü							
YAPILMAK İSTENEN ÇALIŞMANIN İZİN ALINMAK İSTENEN KURUMUN HANGİ İLÇELERİNE HANGİ KURUMUNA HANGİ BÖLÜMÜNDE/ HANGİ ALANINA/ HANGİ KONULARDA HANGİ GRUBA/ KİMLERE NE UYGULANACAKI GİBİ AYRINTILI BİLGİLER	Yapılacak olan çalışma Yenişehir İlçesinde ki okullarda uygulanacaktır. Temel Lise, Anadolu Lisesi ve Meslek Liselerinde uygulanacaktır. Bu çalışma lise grubu öğrencilerini kapsamaktadır. Lise 1-2-3 ve 4. sını öğrencilerine uygulanacaktır. Öğrencilerin okullarında bulunan rehberlik hizmetlerini değerlendirecekteki bir ölçek ile uygulanacaktır.							
UYGULANACAK OLAN ÇALIŞMAYA AİT ANKETLERİN/ ÖLÇEKLERİN BAŞLIKLARI/ HANGİ ANKETLERİN - ÖLÇEKLERİN UYGULANACAKI	Kişisel Bilgi Formu ve Okul Rehberlik Hizmetleri Ölçeği uygulanacaktır.							
EKLER (ANKETLER, ÖLÇEKLER, FORMLAR GİBİ EVRAKLARIN İŞLERİYLE BİRLİKTE KAĞ ADET SAYIYA OLANLARINA AİT BİLGİLER İLE AYRINTILI YAZILACAKTIR)	1) Kişisel Bilgi Formu (1 adet ve 1 sayfa) Rehberlik Hizmetleri Ölçeği (4 sayfa) 2) Okul							
ÖĞRENCİNİN ADI - SOYADI: ...ECEM DÖLEK.....	ÖĞRENCİNİN İMZASI: 	TARİH: 14/02 / 2019						
TEZ / ARAŞTIRMA/ANKET/ÇALIŞMA TALEBİ İLE İLGİLİ DEĞERLENDİRME SONUCU								
1. Seçilen konu Bilim ve İş Dünyasına katkı sağlayabilecektir.								
2. Anılan konu faaliyet alanı içerisine girmektedir.								
<table border="0"> <tr> <td> 1. TEZ DANIŞMANININ ONAYI Adı - Soyadı: <u>Nejat ŞARPOZ</u> Unvanı: <u>Prof. Dr.</u> İmzası: / 20..... </td> <td> 2. TEZ DANIŞMANININ ONAYI (VARSA) Adı - Soyadı: Unvanı: İmzası: / 20..... </td> <td> SOSYAL BİLİMLER ENSTİTÜSÜ MÜDÜRÜNÜN ONAYI Adı - Soyadı: <u>İbrahim İYAN</u> Unvanı: <u>Dr. Öğr. Üyesi</u> İmzası: / 20..... </td> <td> A.B.D. BASKANININ ONAYI Adı - Soyadı: <u>Seydi ŞARZ</u> Unvanı: <u>Prof. Dr.</u> İmzası: / 20..... </td> </tr> </table>			1. TEZ DANIŞMANININ ONAYI Adı - Soyadı: <u>Nejat ŞARPOZ</u> Unvanı: <u>Prof. Dr.</u> İmzası: / 20.....	2. TEZ DANIŞMANININ ONAYI (VARSA) Adı - Soyadı: Unvanı: İmzası: / 20.....	SOSYAL BİLİMLER ENSTİTÜSÜ MÜDÜRÜNÜN ONAYI Adı - Soyadı: <u>İbrahim İYAN</u> Unvanı: <u>Dr. Öğr. Üyesi</u> İmzası: / 20.....	A.B.D. BASKANININ ONAYI Adı - Soyadı: <u>Seydi ŞARZ</u> Unvanı: <u>Prof. Dr.</u> İmzası: / 20.....		
1. TEZ DANIŞMANININ ONAYI Adı - Soyadı: <u>Nejat ŞARPOZ</u> Unvanı: <u>Prof. Dr.</u> İmzası: / 20.....	2. TEZ DANIŞMANININ ONAYI (VARSA) Adı - Soyadı: Unvanı: İmzası: / 20.....	SOSYAL BİLİMLER ENSTİTÜSÜ MÜDÜRÜNÜN ONAYI Adı - Soyadı: <u>İbrahim İYAN</u> Unvanı: <u>Dr. Öğr. Üyesi</u> İmzası: / 20.....	A.B.D. BASKANININ ONAYI Adı - Soyadı: <u>Seydi ŞARZ</u> Unvanı: <u>Prof. Dr.</u> İmzası: / 20.....					
ETİK KURULU ASIL ÜYELERİNE AİT BİLGİLER <table border="0"> <tr> <td>Adı - Soyadı: <u>Mustafa BAŞARAN</u> Unvanı: <u>Prof. Dr.</u> İmzası: / 20..... Etik Kurulu Jüri Başkanı - Asıl Üye</td> <td>Adı - Soyadı: <u>Yücel ERTEKİN</u> Unvanı: <u>Prof. Dr.</u> İmzası: / 20..... Etik Kurulu Jüri Asıl Üyesi</td> <td>Adı - Soyadı: <u>Deniz Aynur GÜLER</u> Unvanı: <u>Prof. Dr.</u> İmzası: / 20..... Etik Kurulu Jüri Asıl Üyesi</td> <td>Adı - Soyadı: <u>Ali Engin OBA</u> Unvanı: <u>Prof. Dr.</u> İmzası: / 20..... Etik Kurulu Jüri Asıl Üyesi</td> <td>Adı - Soyadı: <u>Mustafa Tevrik ODMAN</u> Unvanı: <u>Prof. Dr.</u> İmzası: / 20..... Etik Kurulu Jüri Asıl Üyesi</td> <td>Adı - Soyadı: Unvanı: İmzası: / 20..... Etik Kurulu Jüri Yedek Üyesi</td> </tr> </table>			Adı - Soyadı: <u>Mustafa BAŞARAN</u> Unvanı: <u>Prof. Dr.</u> İmzası: / 20..... Etik Kurulu Jüri Başkanı - Asıl Üye	Adı - Soyadı: <u>Yücel ERTEKİN</u> Unvanı: <u>Prof. Dr.</u> İmzası: / 20..... Etik Kurulu Jüri Asıl Üyesi	Adı - Soyadı: <u>Deniz Aynur GÜLER</u> Unvanı: <u>Prof. Dr.</u> İmzası: / 20..... Etik Kurulu Jüri Asıl Üyesi	Adı - Soyadı: <u>Ali Engin OBA</u> Unvanı: <u>Prof. Dr.</u> İmzası: / 20..... Etik Kurulu Jüri Asıl Üyesi	Adı - Soyadı: <u>Mustafa Tevrik ODMAN</u> Unvanı: <u>Prof. Dr.</u> İmzası: / 20..... Etik Kurulu Jüri Asıl Üyesi	Adı - Soyadı: Unvanı: İmzası: / 20..... Etik Kurulu Jüri Yedek Üyesi
Adı - Soyadı: <u>Mustafa BAŞARAN</u> Unvanı: <u>Prof. Dr.</u> İmzası: / 20..... Etik Kurulu Jüri Başkanı - Asıl Üye	Adı - Soyadı: <u>Yücel ERTEKİN</u> Unvanı: <u>Prof. Dr.</u> İmzası: / 20..... Etik Kurulu Jüri Asıl Üyesi	Adı - Soyadı: <u>Deniz Aynur GÜLER</u> Unvanı: <u>Prof. Dr.</u> İmzası: / 20..... Etik Kurulu Jüri Asıl Üyesi	Adı - Soyadı: <u>Ali Engin OBA</u> Unvanı: <u>Prof. Dr.</u> İmzası: / 20..... Etik Kurulu Jüri Asıl Üyesi	Adı - Soyadı: <u>Mustafa Tevrik ODMAN</u> Unvanı: <u>Prof. Dr.</u> İmzası: / 20..... Etik Kurulu Jüri Asıl Üyesi	Adı - Soyadı: Unvanı: İmzası: / 20..... Etik Kurulu Jüri Yedek Üyesi			
Adı - Soyadı: Unvanı: İmzası: / 20..... Etik Kurulu Jüri Yedek Üyesi								
AÇIKLAMA: BU FORM ÖĞRENCİLER TARAFINDAN HAZIRLANDIKTAN SONRA ENSTİTÜ MÜDÜRÜNE ONAYLATILARAK ENSTİTÜ SEKRETERLİĞİNE TESLİM EDİLECEKTİR.								
EKLERİ: Sayfa Ölçeği Sayfa Anket. Sayfa Formları.								

Söğütçü

8.2. Sosyodemografik Veri Formu

Değerli Öğrencimiz,

Bu araştırma, üniversite öğrencileri ile yürütülmekte olan bir yüksek lisans tez çalışmasını kapsamaktadır.

Araştırma kapsamında vereceğiniz yanıtlar birey olarak tek tek değil bir grup olarak değerlendirilecektir. **Yanıtlarınız kesinlikle gizli tutulacak ve araştırma dışında hiçbir yerde kullanılmayacaktır.** Sizin vereceğiniz doğru, açık ve samimi yanıtlar, araştırma sonuçlarının güvenilirliği açısından son derece önemlidir. Lütfen çeşitli ifadelerle ilgili olarak düşünce, tutum ve davranışlarınızı açıkça belirtiniz. Sabrınız ve katkılarınız için teşekkür eder, başarılar dilerim.

Ecem DÖLEK
Çağ Üniversitesi,
Psikoloji Bölümü
Yüksek Lisans
Öğrencisi
Tez Danışmanı:
Prof. Dr. Nurgül ÖZPOYRAZ

1. Cinsiyetiniz: Kız Erkek
2. Yaşınız:
3. Öğrenim gördüğünüz lise türü:
 Anadolu Lisesi Meslek Lisesi Özel Temel Lise
4. Sınıfınız: 1 2 3 4
5. Akademik başarı durumunuz;
 Doğrudan geçiyorum
 Ortalama ile Geçiyorum
 Teşekkür Belgesi Aldım
 Takdir Belgesi Aldım

6. Annenizin eğitim durumu;

- Okur yazar değil
- İlkokul mezunu
- Ortaokul mezunu
- Lise Mezunu
- Lisans Mezunu

7. Babanızın eğitim durumu;

- Okur yazar değil
- İlkokul mezunu
- Ortaokul mezunu
- Lise Mezunu
- Lisans Mezunu

8. Kimle yaşıyorsunuz

- Anne-baba ile birlikte
- Anne-baba ayrı, birlikte
- Diğer

9. Kaç kardeşsiniz ?

10. Ailenizin aylık geliri

- 2000 TL den az
- 2000-40000 TL
- 4000-10000 TL
- 10000 TL den yüksek

11. Okulda Psikolojik Danışma ve Rehberlik öğretmeni var mı?

- Var
- Yok

12. Okulunuzdaki rehberlik hizmetleriyle ilgili size bilgi verildi mi?

- Verildi
- Verilmedi

13. Okulunuzdaki rehber öğretmeni ile hiç görüştünüz mü? Görüştüyseniz hangi konuda;

- Dersler ve eğitim sorunlarıyla ilgili
- Üniversite tercihleriyle ilgili
- Kendi sıkıntılarım ile ilgili
- Diğer.....
- Görüşmedim

14. Görüşmek isteseydiniz size yardımcı olacağını düşünür müsünüz?

8.3. Okul Rehberlik Hizmetleri Ölçeği

Aşağıdaki ifadeleri okuyarak, size uygunluk derecesine göre her ifadenin karşısında bulunan seçeneklerden yalnızca birinin içine koyarak okulunuzda verilen Rehberlik Hizmetlerinin ne ölçüde yeterli verildiğini belirtiniz.

Hiç yeterli	Az yeterli	Yeterli	Çok yeterli	Pek çok yeterli	
					I. PSİKOLOJİK DANIŞMA HİZMETLERİ
☐	☐	☐	☐	☐	Okulumuzda, psikolojik danışma servisine bütün öğrencilerin rahatça başvurabileceği anlayış mevcuttur.
☐	☐	☐	☐	☐	Okulumuz öğrencileri, gerekirse hastane, Rehberlik ve Araştırma Merkezi ve özel terapi büroları gibi çevrede psikolojik danışma hizmeti veren kurumlardan yararlandırılmaktadırlar.
☐	☐	☐	☐	☐	Okulumuzda, öğrencilere, duygusal ve sosyal uyum sorunlarına yönelik psikolojik danışma yapılmaktadır.
☐	☐	☐	☐	☐	Okulumuzda, psikolojik danışma yapmak için uygun bir oda bulunmaktadır.
☐	☐	☐	☐	☐	Okulumuzda, disiplin sorunu olan öğrencilere psikolojik danışma uygulanır.
☐	☐	☐	☐	☐	Okulumuzda, özürlü öğrencilere psikolojik danışma yardımı yapılmaktadır.
☐	☐	☐	☐	☐	Okulumuzda, başarısız öğrencilere psikolojik danışma yardımı yapılmaktadır. Bu konuda ailenin desteği alınarak gerekli yönlendirme yapılmaktadır.
					II. ORYANTASYON (OKULA VE DURUMA ALIŞTIRMA)
☐	☐	☐	☐	☐	Öğrencilere, okulda uygulanan disiplin kuralları amaçları açıklanarak tanıtılmaktadır.
☐	☐	☐	☐	☐	Okulumuzda, öğrenci ve velilerin, öğretmenle ve birbirleri ile tanışmaları, okulun bulunduğu çevreye ısınmaları ve alışmalarını sağlamak için öğretmen öğrenci ve velilerin katıldığı çay, kokteyl, piknik vb. ortak etkinlikler düzenlenmektedir
☐	☐	☐	☐	☐	Okulumuzda, yeni kaydolan öğrencilere; okulun tarihi, okulun başarıları, mevcut ve mezun öğrenciler hakkında ve öğretmen durumu ile ilgili tanıtıcı bilgiler verilmektedir.

☐	☐	☐	☐	☐	Okula yeni kaydolan ya da naklen gelen öğrencilere, okulun fiziki durumu, okuldaki rehberlik ve yönetim birimleri tanıtılarak buralardan nasıl yararlanılacağı açıklanmaktadır.
☐	☐	☐	☐	☐	Okulumuzda, öğrencilere okulda uygulanan disiplin kuralları, eğitim ve diğer etkinlik programları, amaçları açıklanarak tanıtılmaktadır.
☐	☐	☐	☐	☐	Okulumuzda yeni kaydolan öğrencilere, okulda ihtiyaçlarını nereden ve nasıl karşılayacakları hakkında bilgi verilmekte ve yararlanabilecekleri olanaklar açıklanmaktadır (sağlık, beslenme vb.).
☐	☐	☐	☐	☐	Okulumuzda, öğrencilere yakın çevre tanıtılarak, yararlanabilecekleri kurum ve kuruluşlar (Hastane, postane, kütüphane, tiyatro vb.) ve karşılaşılabilecekleri sorunlar hakkında bilgiler verilmektedir.

Hiç yeterli	Az yeterli	Yeterli	Çok yeterli	Pek çok	
					III. BİREYİ TANIMA HİZMETLERİ
☐	☐	☐	☐	☐	Okulumuzda, öğrencilerin kişilik özelliklerini, değer ve tutumlarını tanımaya yönelik çalışmalar yapılmaktadır.
☐	☐	☐	☐	☐	Okulumuzda, öğrencilerin, psikolojik sorunlarını anlamaya yönelik çalışmalar yapılmaktadır.
☐	☐	☐	☐	☐	Okulumuzda, öğrencilerin geçmişteki ve halihazırdaki eğitsel sorunlarını ve akademik başarılarını anlamaya yönelik çalışmalar yapılmaktadır.
☐	☐	☐	☐	☐	Okulumuzda, öğrencilerin yeteneklerini tanımaya yönelik çalışmalar yapılmaktadır.
☐	☐	☐	☐	☐	Okulumuzda, öğrencilerin çeşitli alanlara yönelik ilgilerini anlamaya yönelik çalışmalar yapılmaktadır.
☐	☐	☐	☐	☐	Okulumuzda, öğrencilerin ilgi, yetenek ve başarı durumları karşılaştırmalı olarak incelenmektedir.
☐	☐	☐	☐	☐	Okulumuzda, öğrencilerin, özgeçmişi, sosyal-ekonomik durumu ve ailesi ile ilgili bilgiler düzenli olarak tutulmaktadır.
					IV. BİLGİ TOPLAMA ve YAYMA HİZMETLERİ
☐	☐	☐	☐	☐	Okulumuzda, üst okullar ve mesleklerle ilgili bilgiler, broşür, kitap dergi, gazete kupürleri vb. toplanmakta ve öğrencilere sunulmaktadır.
☐	☐	☐	☐	☐	Okulumuzda, okul içi ve dışı tüm etkinlikler ile öğrencileri ilgilendiren diğer ilgili bilgiler onların ulaşabileceği pano ve duvarlara asılarak duyurulmaktadır.
☐	☐	☐	☐	☐	Okulumuzda, değişik konularda konferans, panel, açık oturum, münazara, sempozyum gibi etkinlikler yapılmaktadır.
☐	☐	☐	☐	☐	Okulumuzda, meslek tanıtma günleri ve gezileri yapılmaktadır.
☐	☐	☐	☐	☐	Okulumuzda, toplanan bilgiler öğrenci, öğretmen, yönetici ve velilerin ihtiyaç duyduğunda yararlanabilmesi için sürekli el altında (bilgi bankası, dosya vb.) tutulmaktadır.
☐	☐	☐	☐	☐	Okulumuzda, farklı konular grup tartışmaları yoluyla irdelenerek bilgilendirme yapılmaktadır.
☐	☐	☐	☐	☐	Okulumuzda bilgilendirme, görsel-ışitsel teknolojik araçlar ve internetten yararlanarak yapılmaktadır.
					V. YÖNELTME VE YERLEŞTİRME HİZMETLERİ
☐	☐	☐	☐	☐	Okulumuzda, üniversiteye devam edecek öğrencilere, kendilerine uygun bölümleri seçebilmeleri konusunda rehberlik yapılmaktadır.
☐	☐	☐	☐	☐	Okulumuzda, öğrencilerin, okula başlarken ve üst sınıflara geçerken kendilerine uygun alanı veya bölümü seçmelerine yardım edilmektedir.

☐	☐	☐	☐	☐	Okulumuzda, öğrencilerin okulu bitirdikten sonra kendilerine uygun bir işe yerleşmeleri konusunda yardım edilmektedir.
☐	☐	☐	☐	☐	Okulumuzda, öğrencilerin kendi gelişimlerine uygun seçmeli dersleri seçebilmelerine rehberlik edilmektedir.
☐	☐	☐	☐	☐	Okulumuzda, öğrencilerin kendi gelişimlerine uygun okul içi ve dışı sosyal, eğitsel, kültürel kol, kurs ve seminerleri seçebilmeleri için rehberlik yapılmaktadır.
☐	☐	☐	☐	☐	Okulumuzda, bireysel veya grupla psikolojik danışma ve rehberlik etkinlikleri ile mesleğe yönlendirme çalışmaları yapılmaktadır.
☐	☐	☐	☐	☐	Okulumuzda, özel eğitime muhtaç öğrencilerin, kendilerine uygun okul veya programlara yerleşmeleri için yöneltme ve yerleştirme hizmeti verilmektedir.

Hiç yeterli değil	Az yeterli	Yeterli	Çok yeterli	Pek çok yeterli	
VI. İZLEME HİZMETLERİ					
☐	☐	☐	☐	☐	Okulumuzda, öğrencilerimizin öğrenimleri boyunca buldukları her sınıfta eğitsel başarı durumları ve her türlü gelişimleri düzenli bir şekilde izlenmektedir.
☐	☐	☐	☐	☐	Okulumuzdan mezun olan öğrencilerimizin mezuniyet sonrası eğitim ve iş yaşamlarında ne kadar başarılı oldukları, yaşamlarındaki önemli değişiklikler ve adres değişiklikleri sürekli olarak izlenmektedir.
☐	☐	☐	☐	☐	Okulumuzda halen eğitim gören öğrencilerimizin, okul içinde ve okul dışı kurumlarda katıldıkları sportif, sosyal, eğitsel kol ve diğer faaliyetlerdeki durumları düzenli bir şekilde izlenmektedir.
☐	☐	☐	☐	☐	Okulumuzda, psikolojik danışma yardımı alan öğrencilerimizin durumu, düzenli bir şekilde izlenmektedir.
☐	☐	☐	☐	☐	Okulumuzda, özel yeteneği (müzik, resim, spor vb.) olan öğrencilerimizin durumu ve gelişimi, sistemli bir şekilde izlenmektedir.
☐	☐	☐	☐	☐	Okulumuzda, herhangi bir engelinden veya üstün yeteneğinden dolayı özel eğitime ihtiyacı olan öğrencilerimizin durumları sistemli bir şekilde izlenmektedir.
☐	☐	☐	☐	☐	Okulumuzda, öğrenciler ve mezunlarla ilgili yayın organlarında çıkan haberler toplanarak düzenli olarak dosyalanmaktadır.
VII. ÇEVRE VELİ İLİŞKİLERİ					
☐	☐	☐	☐	☐	Okulumuzdaki rehberlik hizmetleri, uygulanan ders, kurs, seminer vb. bütün etkinlik programları ve öğrenci ile ilgili diğer çalışmalar sürekli olarak velilere toplantılar ve diğer iletişim yöntemleri aracılığı ile düzenli olarak iletilmekte ve açıklanmaktadır.
☐	☐	☐	☐	☐	Okulumuzda, çocuğun değişmesi istenilen davranışlarının evde veli tarafından da ele alınması ve değiştirilmesi amacıyla velilere yönelik eğitim hizmetleri sunulmaktadır.
☐	☐	☐	☐	☐	Okulumuzda öğrencilerin ilgi, yetenek, uyum ve başarıları konusunda velilerle düzenli olarak görüşülebilmesi için uygun ortam ve düzenleme mevcuttur.

☐	☐	☐	☐	☐	Okuldaki her türlü çalışma ve rehberlik hizmetleri çeşitli toplantılar ve yayınlar ve diğer yayın organları aracılığı ile çevreye ve velilere etkili bir şekilde tanıtılmakta ve duyurulmaktadır.
☐	☐	☐	☐	☐	Okulumuz yakın çevreye yönelik olarak, eğitim, kültür, sosyal, rehberlik-psikolojik danışma ve sportif alanlarda hizmet vermekte, oyun ve gösteri alanları gibi olanaklarından çevreninde yararlanmasını sağlamaktadır.
☐	☐	☐	☐	☐	Okulumuz çevrede bulunan kurum ve kuruluşlarla işbirliği yaparak onların olanaklarından yararlanmaktadır.
☐	☐	☐	☐	☐	İhtiyaç duyulduğunda öğretmen, rehber öğretmen veya yöneticiler ev ziyareti yaparak öğrenciyi ev ortamında izlemektedir.

Hiç yeterli değil	Az yeterli	Yeterli	Çok yeterli	Pek çok yeterli	
					VIII. MÜŞAVİRLİK (KONSÜLTASYON) HİZMETLERİ
☐	☐	☐	☐	☐	Rehber öğretmenler, öğretmenlerin sınıf içi rehberlik uygulamalarını doğru ve etkili yapabilmeleri için onlara alanla ilgili açıklamalar yaparak yardımcı olur.
☐	☐	☐	☐	☐	Rehber öğretmenler, öğretmenlere, öğrenme ve çalışma güçlükleri, özel ihtiyaçları ve problemleri olan öğrencilerini tanımaları için yardımcı olmaktadır.
☐	☐	☐	☐	☐	Rehber öğretmenler, sınıf rehberlik uygulamalarını ve eğitsel kol çalışmalarını programlama ve sürdürmede ilgili öğretmenleri koordine etmekte ve onlara taslak programlar hazırlayarak danışmanlık yapmaktadır.
☐	☐	☐	☐	☐	Rehber öğretmenler, rehberlik saatlerinde uygulanacak rehberlik programını hazırlamada ve uygulamada yönetici, sınıf öğretmeni ve diğer öğretmenlere danışmanlık yapar ve taslak programlar hazırlar.
☐	☐	☐	☐	☐	Rehber öğretmenler, okulda düzenlenen çeşitli toplantılarda veya kendisine yapılan başvurularda, okuldaki psikolojik danışma ve rehberlik hizmetleri hakkında tanıtıcı bilgiler verir ve bu hizmetlerden yararlanma yollarını açıklar.
☐	☐	☐	☐	☐	Rehber öğretmenler, yöneticilerin yönetsel faaliyetlerini rehberlik anlayışına uygun gerçekleştirmesi için onlara, yayın ve dokümanlar hazırlayarak önerilerde bulunur.
☐	☐	☐	☐	☐	Rehber öğretmenler, diğer öğretmenlere öğrencilerle ve velilerle etkili iletişim kurabilme vb. konularda yardımcı olur.
					IX. ARAŞTIRMA VE DEĞERLENDİRME HİZMETLERİ
☐	☐	☐	☐	☐	Okulumuzda, öğrenci başarısını ve belli başlı öğrenme güçlüklerinin nedenlerinin ortaya çıkarılması için araştırma ve değerlendirme çalışmaları yapılmaktadır.
☐	☐	☐	☐	☐	Okulumuzda, öğrencilerin çeşitli problemlerini saptamak için araştırma ve inceleme çalışmaları yapılmaktadır.

☐	☐	☐	☐	☐	Okulumuzda, rehberlik hizmetlerinin etkililiği ve öğrencilerde meydana gelen davranış değişmelerine etkisi incelenmekte ve araştırılmaktadır.
☐	☐	☐	☐	☐	Okulumuzda, öğrencilerin aralarındaki sosyal ilişkilerini, sınıf içi sosyal konumlarını, uyum ve uyumsuzluklarını saptamaya yönelik araştırma ve inceleme çalışmaları yapılmaktadır. .
☐	☐	☐	☐	☐	Okulumuzda, öğrencilerin ders dışı etkinliklerinin ve hobilerinin belirlenmesine yönelik araştırma ve inceleme çalışmaları yapılmaktadır.
☐	☐	☐	☐	☐	Okulumuzda, öğrenci, öğretmen, yönetici ve velilerin rehberlik hizmetlerinden beklentileri araştırılmaktadır.
☐	☐	☐	☐	☐	Okulumuzda, rehberlik hizmetlerindeki yetersizlikler ve bu yetersizliklerin kaynaklarını anlamaya yönelik araştırma ve inceleme çalışmaları yapılmaktadır.

8.4. İl Millî Eğitim Müdürlüğü Tez Anket İzini

	T.C. ÇAĞ ÜNİVERSİTESİ ÇAĞ UNIVERSITY
SAYI : 23867972/510-285 KONU: Tez Anket İzini Hakkında	30.04.2019
T.C. MERSİN İL MİLLÎ EĞİTİM MÜDÜRLÜĞÜNE <u>MERSİN</u>	
<p>1. Psikoloji Tezli Yüksek Lisans Programında kayıtlı olup, programdaki kaydı halen devam etmekte olan ve tez aşamasına geçmiş olan 201710035 numaralı Ecem DÖLEK, “Mersin İli Yenişehir İlçesindeki Anadolu, Meslek ve Temel Liselerin Rehberlik Hizmetlerinin Karşılaştırılması” konulu tez çalışmasını Üniversitemiz öğretim üyesi olan Prof. Dr. Nurgül ÖZPOYRAZ danışmanlığında halen yürütülmektedir.</p> <p>2. Adı geçen öğrencinin bu tez çalışması kapsamında Mersin İl Millî Eğitim Müdürlüğüne bağlı Özel Forum Kültür Temel Lisesi, Şevket Pozcu Mesleki Teknik Anadolu Lisesi ve</p>	

T.C.
MERSİN VALİLİĞİ
İl Millî Eğitim Müdürlüğü

Sayı : 34776202-605.01-E.9095733
Konu : Ecem DÖLEK' in
Araştırma İzin Talebi

08.05.2019

DAĞITIM YERLERİNE

İlgi : a) Çağ Üniversitesinin 30.04.2019 tarihli ve 23867972/510-295 sayılı yazısı.
b) Valilik Makamının 08.05.2019 tarih ve 34776202-605.01-E.9077625 sayılı Oluru.

Çağ Üniversitesi Psikoloji Bölümü öğrencisi Ecem DÖLEK' in Öğretim Üyesi Prof. Dr. Nurgül ÖZPOYRAZ danışmanlığında yapacağı "Mersin İli Yenişehir İlçesindeki Anadolu, Meslek ve Temel Liselerin Rehberlik Hizmetlerinin Karşılaştırılması " konulu anket çalışma izin talebi incelenmiştir.

Çağ Üniversitesi Psikoloji Bölümü öğrencisi Ecem DÖLEK' in yapacağı söz konusu çalışmayı 2018-2019 eğitim öğretim yılında İlimiz Yenişehir ilçesinde bulunan Özel Forum Kültür Temel Lisesi, Şevket Pozcu Mesleki Teknik Anadolu Lisesi ve Mersin Anadolu Lisesin de öğrenim gören öğrencilere okul müdürlüğünün kontrolünde gönüllülük esasına dayalı olarak ve eğitim öğretimi aksatmadan (*imzalı ve mühürlü anket soruları kullanılarak*) uygulanması, çalışmaya konu kişilerden, aile üyelerinden ad ve soyad, telefon, adres ile din, mezhep, etnik gruba mensubiyet gibi hassas bilgilerin istenmemesi ve uygulama sonucunda hazırlanacak raporun basılı ve dijital ortamda İl Millî Eğitim Müdürlüğümüze vermek şartı uygun görüldüğüne ilişkin Valilik Makamının ilgi (b) Oluru yazımız ekinde gönderilmiştir.

Bilgilerinizi ve gereğini rica ederim.

Serbülent SEVDİ
Vali a.
İl Millî Eğitim Müdür V.

- 1- Valilik Oluru (1 Sayfa)
- 2- Mühürlü Anket Soruları (6 sayfa)

Dağıtım:
Çağ Üniversitesi
Yenişehir Kaymakamlığına
(İlçe Millî Eğitim Müdürlüğü)

Dumlupınar Mah. GMK. Blv. Yenişehir / MERSİN
Elektronik Ağ: <http://mersin.meb.gov.tr>
E-posta: istatistik33@meb.gov.tr

Bilgi İçin :Şef-Mehmet ŞİMŞEKKAYA-
VHKİ Canana YAŞA -Tel.:0(324)3291481
Dahili Tel: 120 Faks:0(324)3273518-19

Bu evrak güvenli elektronik imza ile imzalanmıştır. <https://evraksorgu.meb.gov.tr> adresinden a3e8-3946-3644-aca8-06b8 kodu ile teyit edilebilir.

T.C.
MERSİN VALİLİĞİ
İl Millî Eğitim Müdürlüğü

Sayı : 34776202-605.01-E.9077625
Konu : Ecem DÖLEK'in
Araştırma İzin Talebi

08/05/2019

VALİLİK MAKAMINA

İlgi : Çağ Üniversitesinin 30.04.2019 tarihli ve 23867972/510-295 sayılı yazısı.

Çağ Üniversitesi Psikoloji Bölümü öğrencisi Ecem DÖLEK'in Öğretim Üyesi Prof. Dr. Nurgül ÖZPOYRAZ danışmanlığında yapacağı "Mersin İli Yenişehir İlçesindeki Anadolu, Meslek ve Temel Liselerin Rehberlik Hizmetlerinin Karşılaştırılması " konulu araştırma izin talebi ile ilgili 08.05.2019 tarihli komisyon görüşü ve çalışma programı ilişikte sunulmuştur.

Çağ Üniversitesi Psikoloji Bölümü öğrencisi Ecem DÖLEK'in yapacağı söz konusu çalışmayı 2018-2019 eğitim öğretim yılında İlimiz Yenişehir ilçesinde bulunan Özel Forum Kültür Temel Lisesi, Şevket Pozcu Mesleki Teknik Anadolu Lisesi ve Mersin Anadolu Lisesinin de öğrenim gören öğrencilere okul müdürlüğünün kontrolünde gönüllülük esasına dayalı olarak ve eğitim öğretimi aksatmadan (imzalı ve mühürlü anket soruları kullanılarak) uygulanması, çalışmaya konu kişilerden, aile üyelerinden ad ve soyad, telefon, adres ile din, mezhep, etnik gruba mensubiyet gibi hassas bilgilerin istenmemesi ve uygulama sonucunda hazırlanacak raporun basılı ve dijital ortamda İl Millî Eğitim Müdürlüğümüze vermek şartı ile uygun görülmektedir.

Makamlarınızca da uygun görüldüğü takdirde olurlarınıza arz ederim.

Serbülent SEVDİ
İl Millî Eğitim Müdür V.

Ek :
1- Dilekçe ve Ekleri (8 sayfa)
2- Komisyon Görüşü (2 sayfa)

OLUR
08/05/2019

Süleyman DENİZ
Vali a.
Vali Yardımcısı

Dumlupınar Mah. GMK. Biv. Yenişehir / MERSİN
Elektronik Ağ: <http://mersin.meb.gov.tr>
E-posta: istatistik33@meb.gov.tr

Bilgi İçin : Şef-Mehmet ŞİMŞEKKAYA-
V.H.K.İ Canan YAŞA-Tel.:0(324)3291481
Dahili Tel: 120 Faks:0(324)3273518-19

Bu evrak güvenli elektronik imza ile imzalanmıştır. <https://evraksorgu.meb.gov.tr> adresinden a44a-fc33-3cc7-a2ae-e4b8 kodu ile teyit edilebilir.

9. ÖZGEÇMİŞ

İLETİŞİM BİLGİLERİ	
İsim-Soyisim	: Ecem DÖLEK
Adres	: Limonluk Mahallesi 18. Cadde No:70 Vural Şelale Evleri 3/5 Yenişehir- MERSİN
Cep Telefonu	: +90 538 868 2384
E-mail	: ecemdolek@hotmail.com
	
KİŞİSEL BİLGİLER	
Doğum Tarihi: 13.03.1993 Doğum Yeri: Ankara Medeni Durum: Evli	
EĞİTİM BİLGİLERİ	
2012-2017	▪ Çağ Üniversitesi, Mersin, Lisans, Psikoloji (İngilizce)
2016-2017	▪ Mersin Üniversitesi, Pedagojik Formasyon Eğitimi, Psikoloji
2014-2018	▪ Anadolu Üniversitesi, Açıköğretim Fakültesi-Sosyal Hizmetler Bölümü
2017-2019	▪ Çağ Üniversitesi Psikoloji Bölümü Tezli Yüksek Lisans Programı

İŞ DENEYİMİ	
06/2015-07/2015	Mersin Sevgi Evleri Çocuk Yuvası ve Kız Yetiştirme Yurdu- Stajyer Psikolog
06/2016-07/2016	Adana Ekrem Tok Ruh ve Sinir Hastalıkları Hastanesi- Stajyer Psikolog -Adli poliklinik: Standardize mini mental test ve SCL90 testi yapmakla görevlendirildim. -TRSM: Günlük toplantılarda düzenli olarak görev aldım. -AMATEM Polikliniği: Günaydın toplantıları, ısınma oyunları ve hastalara samba eğitimi düzenledim. -Çocuk ve Ergen Psikiyatri Polikliniği: Kent Porteus zekâ testi ve MMPI uyguladım. -Erkek ve Kadın Servisleri: Sorumlu psikiyatrist ile vizitelere girdim ve testler uyguladım.
09/2016-12/2016	-Yetişkin Polikliniği: Wisc R ve TAT testleri yaptım. Mersin Yusuf Kalkavan Anadolu Lisesi - Stajyer Psikoloji Öğretmeni -11. ve 12. sınıf öğrencilerine yönelik "Performans Kaygısı" ve "Meslek Seçimi" adlı iki seminer, -12. sınıf öğrencilerine "Psikodrama Isınma Oyunları" , -11. sınıf öğrencilerinin hazırlandığı TÜBİTAK projesinin anket ve SPSS bölümlerine yardım, -Rehberlik derslerinde aktif rol
06/2017-07/2018	Özel Mersin Başarım Temel Lisesi- Kurum Psikoloğu -Sınav kaygısı seminerleri -Doğru ders çalışma teknikleri sunumu -Sosyal medya bağımlılığı sunumu -Sınav ölçme ve değerlendirme
08/2018-08/2019	Özel Mersin Kültür Eğitim Kurumları- Rehber Öğretmen -Öğrencilere çalışma programı hazırlama -Sınav ölçme ve değerlendirme -Birebir öğrenci görüşmeleri -Öğrenci başarı durum değerlendirme -Öğrenci akademik durumunu velilere raporlama
09/2019	Özel Mersin Evrensel Kültür Okulları- Kurum Psikoloğu

İLETİŞİM BECERİLERİ

- Stajyerlik yaptığım lisede edindiğim eğitim-öğretim becerisi,
- Hastanedeki stajyerliğimde akut müdahale etme becerisi,
- Günlük hayatım da dahil olmak üzere, problem çözme becerisi ve durumlar karşısında soğukkanlılık

ORGANİZASYONEL/ YÖNETİMSEL BECERİLER

- Lisans eğitimim boyunca sıkça hazırladığımız projelerde hem birey hem de takım olarak çalışma disiplini
- TPÖÇG (Türk Psikoloji Öğrencileri Çalışma Grubu)'de Sosyal Sorumluluk Ekibi Yöneticiliği

İŞ İLE İLGİLİ BECERİLER

- Psikometrik testlerin raporlanması
- Sınıf yönetimi
- Akademiye öğretilen etik kuralları sahada eksiksiz uygulama
- Psikodrama ve gelişim psikolojisi alanında üstün beceri

SERTİFİKA VE SEMİNERLER

- 24.06.2013-05.07.2013- Certificate of Attendance (A2-B1)- **St.Clare's, Oxford an International Education**
- 08.07.2013-26.07.2013- Certificate of Attendance (B1+)- **St.Clare's, Oxford an International Education**
- 29.07.2013-16.08.2013- Certificate of Attendance (B1)- **St.Clare's, Oxford an International Education**
- 2013 V. Alzheimer Eğitim Kampı- **Türkiye Alzheimer Derneği Mersin Şubesi**
- 19.12.2014- 'Psikoterapiye Yolculuk'- **Türk Psikoloji Öğrencileri Çalışma Grubu (TPÖÇG)**
- 25.11.2014- Mikro Beden Dili Analizi- **Yrd.Doç.Dr. Ozanser UĞURLU**
- 25.11.2014- Mikro Yüz İfadeleri- **Yrd.Doç.Dr. Ozanser UĞURLU**
- 25.11.2014- Yalanın Tespiti- **Yrd.Doç.Dr. Ozanser UĞURLU**
- 11.11.2014- Kişileşim- **Sosyolog Hasip Caner SONER**
- 15.09.2014 Duygu ve Düşüncelerimizin Patronu Olmak- **Davranış Bilimleri Uzmanı Kunter KUNT**
- 2015 20. Ulusal Psikoloji Öğrencileri Kongresi- **Hasan Kalyoncu Üniversitesi, Gaziantep**
- 2015 'Çözüm Odaklı Terapiye Deneyimsel Giriş' Çalışma Grubu- **20. Ulusal Psikoloji Öğrencileri Kongresi, Hasan Kalyoncu Üniversitesi, Gaziantep**
- Öğretmenlik Sertifikası 2017 - **Mersin Üniversitesi, Eğitim Fakültesi**

KATILDIĞI EĞİTİMLER ve TESTLER

- 2015-2016 Denver-II Gelişimsel Tarama Testi, Saat Çizme Testi, **Dr. Atanur Akar, Çağ Üniversitesi**

Küçük çocuklarda varolan gelişimsel sorunları tespit etmek amacıyla geliştirilmiş ölçme aracıdır. Çocuğun yaşına uygun birtakım becerilerini değerlendirmek gelişimsel olarak şüpheli durumları objektif olarak ölçmek ve risk altındaki çocukları izleyebilmek için geliştirilmiştir.

- 2016-2017 – Projektif Testler Eğitimi , **Yrd. Doç.Dr. Yunus Emre AYNA,** 18 farklı testten oluşan bu eğitim kişiliğin bilgi ile ilgili olmayan yönlerini araştırmayı amaç edinen araçlardır. Bunun birlikte testlerin, kişiliğin tamamını ölçmesi nedeniyle kişiliğin bilgi ile ilgili alanını da ölçtüğü kabul edilmektedir.

YABANCI DİL

İngilizce; Konuşma: B1 Dinleme:B2 Okuma: B2 Yazma: A2

BİLGİSAYAR BİLGİSİ

IBM SPSS Statistics (İyi Düzeyde)
MS Office/Word, Excel, Powerpoint (İyi Düzeyde)
Dersonet Okul Öğrenci Sistemi
TeknoSınav Etüt Sistemi
Xbase Öğrenci Bilgi Sistemi

REFERANSLAR

- Yrd. Doç. Dr. Yunus Emre AYNA Eğitim Koordinatörü- 0533 574 13 99
- Uzman Psikolog Kahraman KIRAL- 0505 738 78 54
- Başarım Temel Lisesi Kurucusu-Muhsin YILMAZ - 0533 594 45 01
- Başarım Temel Lisesi Kurum Müdürü- Orhan ALDANMAZ- 0532 721 71 21
- Kültür Eğitim Kurumları- İnsan Kaynakları Müdürü- Cem ÖZARPACI- 0532 160 54 84